

Міністерство освіти і науки України

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Британська Рада в Україні
Німецький культурний центр “Гете-Інститут”

МАТЕРІАЛИ

науково-практичного семінару

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

26 березня 2015 року

Ніжин – 2015

УДК 378.096

ББК 81я43 + 83я43

М 34

М 34 **Матеріали науково-практичного семінару "Актуальні проблеми методичної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов". – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2015. –с.**

У збірнику представлені матеріали роботи учасників семінару "Актуальні проблеми методичної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов" проведеного у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя 26 березня 2015 р.

Доповіді присвячені проблемам формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов у ВНЗ у сучасному освітньому просторі.

Редакційна колегія:

Блажко М.І. – завідувач кафедри німецької мови

Пономаренко О.В.– доцент кафедри англійської мови та методики викладання

Таран О.М. – завідувач кафедри англійської мови та методики викладання

Тезікова С.В. – декан факультету іноземних мов

Відповідальний секретар:

Власова І.В. – старший лаборант кафедри німецької мови

Редакційна колегія за зміст і авторство матеріалів відповідальності не несе.

СЕКЦІЯ 1

Модернізація підготовки майбутніх учителів іноземних мов на основі компетентнісного підходу

ОРГАНІЗАЦІЯ СПЕЦКУРСУ «ДІЛОВА КОРЕСПОНДЕНЦІЯ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ»

Андрійко І.Ф.

Ніжинський державний університет імені М. Гоголя

Спецкурс з іноземної філології за вибором студента «Ділова кореспонденція німецькою мовою» викладається на денному німецько-англійському відділенні факультету іноземних мов у 7 семестрі. На спецкурс відводиться 36 годин (1 кредит), з них: 8 годин лекційних, 10 годин практичних занять, 15 годин самостійної і 3 години індивідуальної роботи. Метою спецкурсу є подальший розвиток іншомовної комунікативної компетенції у письмі майбутнього вчителя німецької мови, а саме: формування навичок і умінь ведення ділової кореспонденції з організаціями та установами німецькомовних країн.

Завдання спецкурсу: 1. Поглибити знання студентів про психологічні і лінгвістичні особливості писемного мовлення і листування зокрема; 2. Узагальнити фахові знання студентів зі стилістики про функціональні стилі і жанри, про словниковий склад німецької мови; 3. Ознайомити студентів з сучасними стилістичними нормами оформлення ділового листа; 4. Навчити лінгвостилістичного аналізу ділового листа як типу тексту; 5. Навчити студентів писати різні види ділових листів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати тлумачення основних понять, наприклад: der Funktionalstil des öffentlichen Verkehrs; Geschäftskorrespondenz; Privatkorrespondenz; Verständlichkeitskonzept; DIN-Normen; Anschrift und Anrede; Bezugszeilenzeile; Grußformeln т. ін.; стратегії написання листа;

композицію і жанрові особливості різних видів ділового листа; прийняті скорочення у листах; формати кореспонденції: листівка, лист, Е-майл, телефакс, SMS.

Студент повинен вміти аналізувати і визначати лінгвостилістичні особливості ділових листів; писати різні комунікативні види листів: запрошення, подяки, відмови, привітання, співчуття, скарги, автобіографії, мотиваційні листи-заяви; враховувати статус адресата і, відповідно, обирати стиль написання листа (формальний, напівформальний, неформальний); вибирати відповідні лексичні, граматичні, стилістичні засоби при написанні конкретного виду листа; оформлювати лист з урахуванням стандартів, прийнятих у культурі носіїв німецької мови (звертатися до адресата, завершувати лист, писати адресу, дату, тему, позначати письмові вкладення, ставити підпис); зв'язно викладати і правильно структурувати зміст листа; правильно розташовувати частини листа і полегшувати тим самим зорове сприйняття свого листа адресатом; дотримуватись правил німецького правопису.

Спецкурс є інтегративним і побудований на основі міжпредметних зв'язків з практикою усного та писемного мовлення, стилістикою німецької мови, психологією мовлення, методикою викладання іноземних мов, теорією комунікації.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Теоретичні основи ділової кореспонденції; 2. Види ділових листів.

До першого модуля увійшли теми інтерактивних лекцій:

1. Психологічні і лінгвістичні особливості писемного мовлення;
2. Функціональні стилі мовлення;
3. Ділова кореспонденція як форма писемного спілкування;
4. Діловий лист як тип тексту.

У рамках другого модуля студенти аналізують на практичних заняттях форму, структуру, лінгвостилістичні засоби текстів-зразків, а під час самостійної роботи вдома складають такі види листів, як листи-запрошення, листи-подяки і відмови на запрошення; листи-запити, замовлення; листи-рекламації і скарги; газетні оголошення про пошук роботи і робочі вакансії; мотиваційні листи-заяви.

На індивідуальну роботу вноситься написання автобіографії у вигляді таблиці.

Методи навчання: демонстрація, колективний аналіз, пояснення текстів-зразків; вправління у форматуванні листів, виправленні композиційних помилок, написанні власних листів за зразком; колективне читання і обговорення написаних листів та їх подальше редагування.

Методи поточного контролю: усне опитування лекційного матеріалу; письмова перевірка словника термінів, необхідних для ведення ділової кореспонденції німецькою мовою з перекладом на рідну мову, та перевірка написаних листів. Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового заліку, на який вноситься написання заяви про прийняття на роботу або про отримання стипендії для навчання у Німеччині за однією з програм Німецької служби академічних обмінів та автобіографія.

ОСНОВНІ РІВНІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Безлюдна В.В.

Уманський державний педагогічний університет імені П.Тичини

За сучасних умов інтеграції України до європейського та світового освітнього простору проблема іншомовної професійної підготовки майбутніх учителів набуває особливої значущості. Увага науковців зосереджується на модернізації підходів щодо формування іншомовної професійної компетентності, володіння якою дає змогу майбутньому

спеціалісту ефективно здійснювати міжмовну й міжособистісну комунікацію.

Характерними особливостями сучасної освіти є її диференційованість, варіативність і інтегративність. Нового викладача іноземної мови характеризує висока міра автономії і креативності, що проявляється, поряд із високим рівнем професійної компетенції, у таких ділових якостях, як гнучкість професійного мислення, мобільність і адаптивність до інноваційних ситуацій професійної діяльності, постійне професійне самоудосконалення, здатність працювати в команді, співпрацювати з іншими, брати на себе ініціативу і відповідальність. Проте в сучасній соціокультурній ситуації у вітчизняній вищій освіті в кращому разі існує дві парадигми – традиційна і інноваційна, які неефективні у виконанні соціального замовлення суспільства.

Політичні і соціальні компетенції, пов'язані із здатністю брати на себе відповідальність, у контексті підготовки викладачів іноземної мови комунікативна компетенція набуває особливого значення. Рада Європи виділяє п'ять базових компетенцій, необхідних сьогодні будь-яким фахівцям [1].

1. Брати участь у спільному ухваленні рішень, функціонуванні і розвитку демократичних інститутів.

2. Компетенції, що стосуються життя в полікультурному суспільстві, покликані перешкоджати виникненню ксенофобії, поширенню нетерпимості і які сприяють як розумінню відмінностей, так і готовності жити з людьми інших культур, мов і релігій.

3. Компетенції, що визначають володіння усним і письмовим спілкуванням, важливим у праці і суспільному житті до такої міри, що тим, хто ними не володіє, загрожує ізоляція від суспільства. До цієї групи спілкування відноситься володіння декількома мовами, що набуває все більшого значення.

4. Компетенції, пов'язані з виникненням ЗМІ і Інтернет: володіння новими технологіями, здатність критичного відношення щодо розповсюдження реклами.

5. Компетенції, що реалізують здатність і бажання вчитися усе життя.

Автори загальноєвропейського рівня виділяють лінгвістичну, соціолінгвістичну, дискурсивну, соціальну і соціокультурну компетенції. У програмному документі по мовному створенню Ради Європи виділяються мовна, соціолінгвістична і прагматична компетенції, зарубіжні методисти описують лінгвістичну, тематичну, соціокультурну, компенсаторну, навчальну компетенції, а також мовну і соціокультурну.

Таким чином, аналіз даних видів комунікативної компетенції показує, що більшість учених сходяться на думці про наявність в іноземній освіті таких складових, як мовні і соціокультурні знання, мовні, соціолінгвістичні та соціокультурні уміння і навички.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левшин М.М. Впровадження компетентнісного підходу до навчання у ВНЗ: реалії та перспективи / м.м. Левшин // реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матеріали методологічного семінару. – київ : Педагогічна думка, 2009. – С. 217-224.

МЕТОДИЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ ВИМОГИ ДО АНОТАЦІЇ ФАХОВОЇ СТАТТІ СТУДЕНТІВ З КУРСУ НА ЗАНЯТТЯХ З ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ СТИЛЬ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ»

Блажко М.І.

Ніжинський державний університет імені М. Гоголя

Спецкурс “Функціональний науковий стиль німецької мови” викладається студентам 3 курсу факультету іноземних мов НДУ імені Миколи Гоголя в шостому семестрі. Актуальність спецкурсу визначається спрямованістю його змісту на подальший послідовний розвиток і вдосконалення лінгвістичної компетенції студентів завдяки міждисциплінарним зв’язкам з філологічними дисциплінами, які вивчались на 1-2 і вивчаються на 3 курсах (лексикологія, історія мови, граматики, загальне мовознавство тощо), а також на поглиблення лексичного, граматичного і фонологічного знання, необхідного також і для написання курсової роботи з іноземної філології.

Спецкурс передбачає 6 лекційних годин, 6 годин лабораторних занять, 20 годин самостійної та 4 години індивідуальної роботи. Курс ознайомлює студентів з основними поняттями стилістики (стиль, функціональний стиль, стильові риси, мовленнєво-композиційні форми тощо), з функціональною типологією стилів, зі специфікою наукового стилю німецької мови, з ієрархією різних підсистем мовних засобів, які оформлюють загальні та специфічні ознаки наукового стилю.

На лабораторних заняттях з курсу студенти навчаються аналізувати композиційні та лінгвістичні особливості типів мовних висловлювань, які виокремлюються у межах наукового стилю (опис, міркування, розповідь, доказ), оволодівають навичками розпізнавання мовних та позамовних засобів наукового мовлення, а також вивчають композицію жанрового різновиду власне наукового (академічного) підстилю (анотації).

Спецкурс завершується написанням анотації німецькою мовою на нескладну фахову статтю Марії Турмайр “Standardnorm und Abweichungen. Entwicklungstendenzen unter dem Einfluss der gesprochenen Sprache” з журналу *Deutsch als Fremdsprache. Zeitschrift zur Theorie und Praxis des Deutschunterrichts für Ausländer* за 2002 рік.

Для написання анотації студенти ознайомлюються з позамовними та мовними ознаками анотації, її функціями, технічними вимогами щодо її створення, композицією анотації та підбирають мовні засоби для її написання. Методичні вимоги до оформлення анотації передбачають наявність таких аспектів:

1) назва роботи з зазначенням автора-виконавця, курсу, групи та дати виконання;

2) текст анотації, що має трикомпонентну структуру й складається зі вступу, в якому повідомляється про автора, вихідні дані та тип тексту, що підлягає анотуванню; з основної частини, в якій йдеться про тему роботи, її значення для науки, проблематику та наукові методи розв'язання проблем; з повідомлення про результати роботи;

3) використання текстового редактора Word.

Студенти самостійно читають статтю й виконують письмову анотацію. Оцінюючи якість створених власних вторинних текстів викладач спецкурсу звертає увагу на дотримання вимог щодо форми й змісту анотації: її обсяг від 1000 до 1700 знаків, дотримання таких ознак наукового стилю як смислова точність, абстрагованість та об'єктивність викладу, на володіння мовними засобами вираження логічних зв'язків, на повноту передачу тематики, цілей, питань, висвітлення результатів статті й на самостійне формулювання тексту анотації.

Для оцінки анотації враховується також володіння німецькою мовою та відсутність мовних помилок.

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ЗА РЕФЛЕКСИВНИМ ПІДХОДОМ**

Богусевич Н.В

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка

Вчитель іноземної мови (ІМ) має бути здатним брати участь в іншомовному спілкуванні як суб'єкт спілкування, а з іншого боку – спроможним формувати здатність школярів брати участь в іншомовному міжкультурному спілкуванні. При цьому вчитель використовує власну іншомовну компетенцію як засіб формування іншомовної компетенції учнів. Іншими словами, у вчителя має бути сформована іншомовна комунікативна компетентність «для себе» та компетентність «для інших». В той час як перша є достатньо вивченою на концептуальному та практичному рівні, друга – професійно-комунікативна – все ще потребує подальших досліджень.

Під *професійно-комунікативною компетентністю (ПКК)* вчителя ІМ ми розуміємо його здатність організовувати комунікативну взаємодію на уроці з метою формування іншомовної комунікативної компетентності учнів. У нашій доповіді ми *маємо на меті* обґрунтувати доцільність та шляхи реалізації рефлексивного підходу до формування ПКК на заняттях з практики усного та писемного мовлення.

Ми виходимо з того, що рефлексія – це самоаналіз людиною своїх дій, діяльності з точки зору їх результативності, відповідності суспільно значущим цінностям та з метою пошуку більш ефективних шляхів, нових способів діяльності. Відтак, рефлексія перетворюється на вторинну діяльність, що спрямована на первинну діяльність.

Рефлексивний підхід є органічним в системі координат «діяльність – суб'єкт», яка визначає всі компоненти процесу навчання ІМ, робить студента активним і свідомим учасником цього процесу. Здатність до рефлексії напряму пов'язана із становленням професійної самосвідомості як парадигми, з погляду якої вчитель сприймає, осмислює та оцінює одержану ззовні інформацію і здійснює професійну діяльність, що є адекватною до цих настанов. Професійна самосвідомість за природою

спрямована на формування стійкої схильності до самоаналізу та самооцінки своїх професійних дій та якостей.

Рефлексивна природа діяльності вчителя чи викладача визначається тим, що для педагогічної професії характерна міжособистісна взаємодія. Психологи та педагоги наголошують, що педагог може координувати свої дії з діями учнів лише тією мірою, в якій він здатний їх розуміти. Зміст рефлексивного керування полягає в тому, що педагог не примушує учня чи студента до прийняття необхідних рішень, ідей, а надає йому для цього засіб – інформацію, і таким чином скеровує хід міркувань учнів та їхню готовність до певної поведінки.

Спираючись на таке загальне розуміння рефлексивного підходу далі у доповіді ми:

- 1) конкретизуємо особливості рефлексії та рефлексивного підходу у контексті формування ПКК майбутнього вчителя ІМ;
- 2) розглянемо фактори, що утруднюють формування механізму рефлексії при формуванні ПКК в майбутніх вчителів ІМ;
- 3) виокремимо об'єкти рефлексії – знання, навички, вміння та здібності ПКК;
- 4) проаналізуємо переваги спілкування в малих групах із 4-5 студентів як дидактичного середовища, що дає змогу моделювати умови комунікативної взаємодії вчителя з учнями на уроці ІМ;
- 5) розглянемо приклади прийомів здійснення рефлексії майбутніми вчителями при формуванні ПКК на заняттях з практики усного та писемного мовлення.

ПІДГОТОВКА КОМПЕТЕНТНИХ ВЧИТЕЛІВ – ПРІОРИТЕТНЕ ЗАВДАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Бойко Я.А.

Уманський державний педагогічний університет імені П.Тичини

Одним з пріоритетних завдань системи освіти України сьогодні є підготовка компетентних учителів, що працюватимуть на різних етапах навчання. Особливо гостро постає питання підготовки кваліфікованих учителів іноземних мов у зв'язку з уведенням в дію нового Державного стандарту початкової загальної освіти, відповідно до якого у загальноосвітніх навчальних закладах запроваджується обов'язкове вивчення іноземної мови з 2-го класу, а у недалекій перспективі – вивчення другої іноземної мови з 5-го класу.

Процес підготовки майбутніх учителів іноземних мов потребує системних змін. Процес підготовки зумовлює переорієнтацію змісту професіоналізації фахівців на оптимізацію їх іншомовної педагогічної освіти.

Процеси глобалізації та інформатизації суспільства зумовлюють перехід від традиційної моделі навчання (передбачає переважно репродуктивний характер надання знань з певного предмету) до формування особистості учня на засадах компетентнісного та особистісного орієнтованого підходів до навчання. Сьогодні в Україні особливого значення набуває вироблення здатності молодого покоління до комфортного існування у соціокультурному просторі, яке можливе, у першу чергу, за умови володіння різними іноземними мовами.

З огляду на вище зазначене постає проблема оновлення вимог до вчителя, формування його професійно значущих якостей, визначення складових його професійної компетентності, пошук шляхів оптимізації підготовки майбутніх учителів. Відповідно, найголовнішою потребою є посилення філологічної та методичної складової їх професійної підготовки.

Професійна компетентність вчителя – це інтегроване утворення його особистості, яке синтезує в собі необхідні компетентності (психолого-педагогічну, україномовну комунікативну, методичну, особистісно-

мотиваційну, інструментальну тощо), практичний вияв яких забезпечує ефективну педагогічну взаємодію у процесі формування особистості школяра засобами навчальних предметів.

Для досягнення певного рівня професіоналізму майбутньому вчителю іноземних мов необхідний комплекс не тільки теоретичних знань, а й практичних умінь та навичок реалізації психологічних, дидактичних і методичних положень.

Формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов є стратегічною метою професіоналізації майбутнього фахівця. Зміст професійної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов повинен визначатись з урахуванням таких складових професійної компетентності: лінгво-методична, психолого-педагогічна, особистісно-мотиваційна, мовна, мовленнєва, лінгвокраїнознавча, дискурсивна, соціокультурна, комунікативна, здатність до самоосвіти, самопізнання, полікультурність, діалогічність, емпатія, толерантність та ін. Взаємовплив даних складових сприяє ефективній педагогічній взаємодії у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності школярів.

Вивчення іноземної мови з професійною метою передбачає знання закономірностей функціонування мови у суспільному просторі, її провідних функцій, особливостей породження іншомовного мовлення, взаємозв'язку між мовними й ментальними особливостями носіїв тієї чи іншої іноземної мови. З огляду на вище зазначене потрібно поглиблено вивчати дисципліни філологічного циклу: «Практична граматики ІМ», «Практична фонетика ІМ», «Практика усного та писемного мовлення», «Практичний курс ІМ», «Прагмалінгвістика», «Країнознавство» та ін. Оптимізація філологічної підготовки майбутнього вчителя є дуже важливою проблемою, але потрібно враховувати й необхідність посилення методичної підготовки студентів до проведення уроків з іноземної мови. Вчитель, який бездоганно володіє всіма аспектами й

видами іншомовленнєвої діяльності, не є, по суті, вчителем, якщо не вміє навчити, не володіє засобами, що дозволяють навчати. Формування методичної культури майбутніх учителів іноземних мов – це фундамент для розвитку психологічної, педагогічної культури, досконалого рівня володіння іноземною мовою, що у поєднанні складають професійну культуру педагога.

СОЦІОМОРАЛЬНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Галай О.В.

Уманський державний педагогічний університет

Суспільно-історична обстановка, яка склалася в нашій країні, процеси соціального оновлення створюють умови для подальшого духовного розвитку як всього суспільства в цілому, так і складових його різноманітних груп, в тому числі і для розвитку національної інтелігенції. У вирішенні цього завдання велика роль в спрямованості навчально-виховної роботи школи, позиції учительства. В сучасних умовах, як ніколи, зросло значення моральної відповідальності, соціальної позиції вчителя. Адже демократичні зміни вплинули на погляди та поведінку учнів, вони стали більш активними. Сьогодні зросли вимоги суспільства до соціоморальної культури педагога (вихователя, викладача). Вчителі школи - перший колектив дорослих в житті підлітків, з якими вони кожен день спілкуються, який вони спостерігають і оцінюють. Для них це своєрідна модель, зразок, з яким вони співвідносять достоїнства своїх колективів та інших об'єднань дорослих. Особистий приклад дорослих виховує в школярів почуття поваги до інших націй і культур. Саме тому в школі діти засвоюють зміст і суть таких категорій, як національне і міжнаціональне, взаємодія різних культур, різних мов і т.д.

Іншою перевагою загальноосвітніх учбових закладів є вік молодих людей -- період дозрівання установок, проявів інтелектуальної, емоційної і

психічної активності, а також необхідний морально-психологічний клімат школи. Для кожного педагога важливо знати, який стиль спілкування в класі, чи доброзичливі один до одного школярі, чи немає в їхньому середовищі тертя в міжособистісних стосунках.

Методика виховання культури міжнаціонального спілкування базується на спостереженні вчителя за всіма характерними проявами (позитивними і негативними), які в деяких учнів можуть носити небажаний відтінок. За такої ситуації класним керівникам доцільно використовувати метод прогнозування, пошуку ефективних форм виховання у школярів культури міжнаціональних стосунків, визначити конкретний зміст цієї роботи. Педагогу необхідно продумати практичні заходи, щоб дітям легше було долати в собі національну замкнутість, егоїзм. Потрібно орієнтуватися на зростання культури спілкування всього учнівського колективу, використовувати його можливості для протидії шкідливим націоналістичним впливам. Зрозуміло, що потрібна тривала і різноманітна індивідуальна робота, лише конференціями, зборами, бесідами про дружбу народів не обійтись, хоча і ці форми впливу на свідомість і поведінку теж корисні. Слід в першу чергу підвищувати рівень загальної культури учнів, дбати про їх моральну свідомість і поведінку.

Формування етики міжнаціональних стосунків школярів багато в чому залежить від підготовленості до такої роботи педагогічного колективу. Кожному вчителю необхідне знання соціально-культурних особливостей навколишнього середовища, етнопедагогічних і етнопсихологічних особливостей рис культури, під впливом якої встановлюються міжнаціональні стосунки між учнями, в сім'ях. І найголовніше -- шукати витоки зіткнення інтересів в культурі, використовуючи для цього можливості навчально-виховної, позашкільної роботи, спираючись на загальнолюдські цінності моралі, мистецтва, релігії різних народів.

Отже, школа, вчитель можуть багато зробити, щоб загальнолюдські цінності, гуманістичні ідеї стали для кожного учня не лише сумою знань, але й синтезом моральних норм, які визначають поведінку людини.

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЛОВНИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Євтушик Л.П.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Стаття, яка вийшла в другому випуску «Германо-романського часопису» 1910 року під заголовком «Словники майбутнього», починалася такими словами: «Будь-яке творіння людини є недосконалим. Але до найбільш недосконалих витворів безсумнівно належать словники». (Tiktin, H. Wörterbücher der Zukunft. In: Germanisch-Romanische Monatszeitschrift II. Jahrgang, S. 243-253. – 1910) У статті піддаються критиці існуючі словники і пропонуються шляхи їх вдосконалення.

З того часу відбулося багато змін, зокрема, і в лексикографії. Тепер вона може задовольнити потребу користувачів у найрізноманітніших видах інформації, активно використовуючи можливості комп'ютерної техніки, що бурхливо розвивається і дає можливість заново переосмислити ідею, яким же має бути словник майбутнього. Під поняттям «електронний словник» мається на увазі комп'ютерна база даних, встановлена на комп'ютері або іншому електронному пристрої, яка містить словникові статті та дозволяє здійснювати швидкий пошук необхідних лексичних одиниць.

У порівнянні з традиційними словниками електронні мають ряд важливих переваг. Головною інноваційною особливістю електронних та онлайн-словників є наявність гіпертексту як особливої форми репрезентації лінгвістичних та енциклопедичних знань, тобто нелінійної форми організації інформаційних одиниць у вигляді тексту, графіки, аудіо-

та відеоматеріалу. Це сприяє наочній передачі лексичних знань, керуючись посиланнями, користувач має можливість переглянути велику кількість статей, сам визначати послідовність їх перегляду та обирати потрібний обсяг інформації і, як наслідок, отримати комплексне уявлення про предмет пошуку.

Серед переваг електронного словника слід насамперед назвати компактність, відсутність обмежень за обсягом: на одному диску міститься інформація багатьох томів традиційного словника. Тепер навіть немає необхідності встановлювати словники на комп'ютер, оскільки з'явилася можливість використання їх онлайн-версій в Інтернеті. Не менш важливою є швидкість пошуку, який триває кілька секунд. Та найголовнішою перевагою є пошук не лише за назвою словникової статті, а створення багатовимірного портрету слова, оскільки подаються приклади його використання, сполучуваність з іншими лексичними одиницями, стійкі вирази з даним словом, його етимологія, граматичні категорії, синонімічний та омонімічний ряд, фонетичні особливості і т. ін.

Мова, як відомо, це система, що перебуває у постійному русі. У паперових словниках неможливо зафіксувати всі новоутворення, оскільки на їх розробку йде багато часу. Тому значною перевагою онлайн-словників є те, що вони подають актуальну інформацію, оскільки вони постійно поповнюються і змінюються, враховуючи, зокрема, й постійний зворотній зв'язок із користувачами, надаючи можливість користувачам самим поповнювати і редагувати словникові статті, хоча це, за певних умов, може бути й недоліком електронного словника.

Немає сумніву в тому, що доступність електронних словників ніяк не зменшує значення традиційних словників. Учні, студентів, що вивчають іноземну мову, слід привчати користуватися і друкованим словником, оскільки таке вміння свідчить про певний рівень освіченості людини.

АКТУАЛЬНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Зевченко Т.М., Дудик Н.Т.

Уманський державний педагогічний університет

Проблеми сучасної освіти стають транснаціональним явищем, предметом дискурсу не лише національних інститутів освітньої політики, а й наддержавних об'єднань, міжнародних громадських організацій. Інтенсивність загальноосвітніх реформ, з одного боку, руйнує усталені стереотипи і активізує процеси змін, з іншого – нівелює національні (регіональні) особливості та академічні цінності. Збереження розумного балансу потребує від української освіти переосмислення її місії, гнучкого узгодження стратегій освітньої політики з високою культурою професійної діяльності.

Система вищої освіти XXI століття висуває вимоги до професії викладача, які є результатом активізації інноваційних процесів у освітній сфері, диверсифікації навчальних програм вищої школи, підвищення технічного оснащення навчального процесу, міжпредметної інтеграції, змін у запитах ринку інтелектуальної праці, підвищення рольової активності викладача вищої школи.

При модернізації національної освіти ми повинні враховувати інтеграційні процеси в європейській і світовій освіті. Традиційний підхід до змістової компоненти стандартів освіти орієнтований на певну уніфікацію, певну усередненість інтелекту, а інноваційний – вимагає урахування як середнього рівня інтелекту, так і одночасного поглиблення та розширення програм навчання для талановитих і створення індивідуальних програм підвищеного рівня для особливо обдарованих.

З огляду на реформування системи вищої освіти, підготовка майбутніх учителів іноземних мов потребує нового підходу до її організації. Головна ідея цього підходу полягає в інтегруванні фахових і

професійно орієнтованих дисциплін, ущільненні навчального матеріалу, встановленні міжпредметних зв'язків. Інтегративні зв'язки фахових дисциплін з професійно орієнтованими мають суттєвий вплив на розвиток мислення майбутніх педагогів, що передбачає включення мовних знань, умінь та навичок у всі дисципліни професійного циклу. Набуває актуальності впровадження нових ефективних методів і засобів навчання, педагогічних та інтерактивних технологій.

Роль інтегрованої інформації в розвитку мислення, універсальності знань і вмінь майбутніх фахівців визначена і доведена такими вченими, як І.Бех, Р.Гуревич, Г.Кікець, І.Козловська, Е.Семенюк, Ю.Сьомін, О.Петров.

Першочерговим завданням підготовки майбутніх фахівців є створення умов для повноцінного, гармонійного, цілісного, творчого розвитку та вдосконалення особистості, впровадження стилю довіри, співпраці, толерантності, співтворчості в стосунках між усіма учасниками педагогічного процесу. Використовуючи особистісно-розвивальний підхід у фаховій підготовці майбутніх учителів іноземних мов, варто акцентувати увагу на розвитку індивідуальних пізнавальних здібностей кожного студента; виявляти і використовувати власний досвід. Це можливо зробити, застосовуючи інтерактивне навчання, яке передбачає засвоєння знань шляхом реальної активної взаємодії з іншими учасниками навчального процесу.

Найоптимальнішими методами інтерактивної взаємодії майбутніх учителів іноземних мов є дискусійні методи; аналіз ситуацій морального вибору, метод мозкового штурму, ділові і рольові ігри, тьюторинг, метод культурного асимілятора, метод проектів.

Треба наголосити, що навіть із застосуванням найсучасніших комп'ютерних систем, високих телекомунікаційних технологій, які стимулюють динаміку і ефективність навчального процесу, підвищують інтерактивність освітнього середовища, ніхто не може повністю витіснити

і замінити мистецтво безпосереднього педагогічного діалогу "вчитель-учень".

СПЕЦКУРС «ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ» ЯК
СКЛАДОВА ЧАСТИНА ТЕОРЕТИЧНОГО І ПРАКТИЧНОГО КУРСУ
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Колесникова Н.О.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Спецкурс «Інтерпретація художнього тексту» як вибіркова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки викладається студентам 4 курсу факультету іноземних мов (німецька мова як основна спеціальність) в восьмому семестрі. На спецкурс відводиться один кредит ECTS (36 годин).

Основне теоретичне завдання спецкурсу полягає в осмисленні художнього тексту як складної структурної єдності, ієрархії взаємодіючих елементів, які служать розкриттю змісту літературного твору. Він має на меті прищеплення навичок вдумливого читання художнього твору, осмислення етичної та естетичної цінності прочитаного, навичок смислової та комунікативно-стилістичної інтерпретації тексту, визначення його основної ідеї та художнього замислу автора.

Актуальність курсу полягає в поглибленні загально-філологічної підготовки сучасного вчителя німецької мови, розширенні знань з німецької літератури, літературознавства та країнознавства німецькомовних країн. Курс має також загальноосвітнє значення та сприяє розширенню не тільки лінгвістичного, але й також загальнокультурного світогляду студентів. Він базується на знаннях всіх нормативних теоретичних лінгвістичних дисциплін, які викладаються на 3 – 4 курсах, на досвіді роботи з художнім текстом на заняттях з домашнього читання та сприяє розвитку навичок та вмінь творчого володіння усним та писемним мовленням.

Даний спецкурс розвиває аналітичне та творче мислення студентів, прищеплює їм навички навчально-дослідної роботи, має професійно-педагогічну направленість, він формує вміння науково ґрунтовного тлумачення художнього тексту.

Матеріал інтерпретації складають завершені тексти та фрагменти текстів художніх творів, які включено до програми читання з практики мови та історії літератури. Обмежений об'єм курсу вимушує сконцентрувати основну увагу на аналізі прозаїчних текстів, що проте не виключає залучення поетичних та драматичних текстів при розгляді певної проблематики.

По закінченню вивчення курсу студенти повинні оволодіти уміннями інтерпретації художнього тексту (змістовна інтерпретація, аналіз розвитку сюжету, образів діючих осіб, архітектоніка тексту, аналіз мовних засобів) і вміти висвітлити наступні параметри:

- Стисло передати основний зміст тексту, охарактеризувати ансамбль діючих осіб, сформулювати інтенцію автора, визначити спосіб вираження емоційно-оцінних позицій автора (експліцитно-імпліцитно).
- Описати композицію тексту (його зовнішню і внутрішню структуру).
- Визначити тип розповідача (аукторіальний, персоніфікований) та композиційно-мовленнєву форму (опис, розповідь, роздуми).
- Проаналізувати типи викладу, представлені в тексті (авторське – персонажне мовлення: пряме, непряме, внутрішнє, невласно-пряме, потік свідомості), а також мовний портрет персонажу як складову частину літературно-художнього портрету персонажу.
- Охарактеризувати типові особливості словникового складу, стилістичні пласти лексики, типові колорити стилістично диференційованої лексики, вживання тропів, порівнянь, перифраз, епітетів, засобів гумору та сатири.

- Описати типові особливості стилістичної граматики (стилістично цікаві морфологічні засоби, типи і об'єм речень, нейтральний та стилістично експресивний порядок слів, стилістичні фігури як засоби редуції, експансії та порушення структури речення).
- Проаналізувати домінуючі риси індивідуального стилю автора (мова як відображення художнього методу та авторської індивідуальності, авторські оказіоналізми).
- Визначити ідею тексту та його естетичний вплив на читача.

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Коноваленко Т.В., Гончарова О.А.

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

Справжнім викликом для вчителя іноземної мови є початок його професійної діяльності. Професійна нива не забезпечує педагога готовими результатами. Навпаки, навчально-виховний процес являє собою безкінечний ланцюг складних і непередбачуваних педагогічних ситуацій. Кожен вчитель-початківець відчуває невпевненість у власних силах щодо успішного вирішення таких ситуацій.

Досвідчений вчитель добре усвідомлює структуру і цілеспрямованість як кожного окремого уроку, так і цілісної побудови навчально-виховного процесу, оскільки, крім теоретичної бази, він має й багатий професійний досвід. Що ж до вчителя-початківця, то за умови теоретичної підготовки і дещо відірваної від неї та недостатньої за обсягом практичної підготовки в умовах відсутності професійного досвіду, він проходить шлях спроб і помилок перш, ніж навчитися професійної гнучкості і конструктивності.

Саме тому під час професійної підготовки майбутнього вчителя

іноземної мови, крім формування вмінь і навичок власне володіння мовою, слід закласти методичний каркас, який дозволить не тільки добре знати свій навчальний предмет, але й успішно передавати знання учням, при цьому усвідомлюючи цілеспрямованість як кожного окремого уроку, так і курсу в цілому, а також успішно вирішувати усі навчально-педагогічні ситуації.

Корінних змін потребує зміст провідної фахової дисципліни «Методика навчання іноземної мови», оскільки вона й є тим містком, що дозволить поєднати отриманий багаж теоретичних знань з їх практичною реалізацією. Застарілими є як змістове наповнення дисципліни, так і форми занять. Сучасний студент має набагато практичніші потреби, ніж йому можуть дати традиційні лекційні і семінарські заняття.

Проведене робочою групою Проекту «Шкільний вчитель нового покоління», започаткованого МОН України та Британської Ради в Україні в березні 2013 року, допроектне базове дослідження показало, що «методична складова має найменшу частку – у середньому 3% (ОКР «бакалавр»), 1,8% (ОКР «спеціаліст»), 4,2% (ОКР «магістр») – від загального обсягу годин навчального плану» [2, с. 17]. Отримавши таку надзвичайно недостатню методичну підготовку, випускник ВНЗ отримує кваліфікацію вчителя іноземної мови.

Разючі результати показало також і опитування зацікавлених сторін, завдяки якому стало зрозуміло, що переважна більшість респондентів не задоволені як станом, так і структурою методичної підготовки [2, с. 23-27].

Отже, нагальною проблемою є оновлення змісту дисципліни «Методика навчання іноземної мови», надання їй наскрізного характеру в структурі навчального процесу зі збільшенням її питомої ваги, вибір нових форм, методів і прийомів методичної підготовки.

Робочою групою проекту завершується робота над створенням навчальної програми дисципліни «Методика навчання іноземної мови» з

урахуванням освітніх потреб майбутнього вчителя іноземної мови, адже освіта поступово перетворюється на «сферу проектування людьми власного життя, створення ідей, проектів, які потім втілюються в життя» [1, с. 12]. У 2015-2016 навчальному році заплановано упровадження експериментальної програми в навчальний процес ВНЗ – учасників Проекту.

Література:

1. Скок Г.Б. Как проанализировать собственную педагогическую деятельность: Учеб. пособие для преподавателей.– М., 2000. – 84 с.

2. Шкільний учитель нового покоління. Допроєктне базове дослідження (березень 2013 – березень 2014). – К.: Ленвіт, 2014. – 60 с.

СВІТОГЛЯДНИЙ АСПЕКТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Остроушко О.А.

ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Сучасна переорієнтація школи зі «знаннєцентричної» на «культуроцентричну» (З. Бакум) є до певної міри відповіддю на ті глобалізаційні зміни, соціокультурні зрушення, які відбуваються сьогодні в усьому світі й в Україні зокрема. Засвоєння учнями певного обсягу соціокультурної інформації, ознайомлення їх із культурою народу, мову якого вони вивчають, – це не тільки необхідна умова досягнення головної практичної мети опанування іноземної мови. Соціокультурний компонент у навчанні мови має важливий світоглядний аспект.

Підґрунтя навчання як іноземної, так і рідної мови становлять спільні вихідні принципи: мова – головний репрезентант і дзеркало культури; кожна мова і кожна культура своєрідні, унікальні, неповторні; усі мови й культури рівноправні, однаково цінні; втрата будь-якої з мов (і, відповідно, культур) – непоправна втрата для всього людства; вивчити мову

неможливо без вивчення культури, оскільки тільки їх природна єдність може забезпечити особистості органічне входження в соціум.

Такі загальні засади необхідно корегувати з урахуванням стереотипів суспільної свідомості, що склалися внаслідок різних історичних, політичних, економічних тощо обставин. Щодо України, особливо її східної й південної частин, де доволі потужним є сформований протягом тривалого часу «комплекс меншого брата», надзвичайно актуальним постає завдання формування в учнів позитивного образу всього українського, рідного. Учні мають навчитися представляти рідну культуру, розказувати про неї іноземцям, розуміти культурні відмінності народів, мови яких вони вивчають, тобто вони мають вчитися бути культурними посередниками.

Робота вчителя має бути спрямована на виховання національної самосвідомості, а також глибокої поваги й толерантного ставлення до інших культур. Слід прагнути до того, щоб учні розуміли: світова культура складається з кращих зразків національних культур, культура безнаціональної і безмовної немає й бути не може. Знання й розуміння культурних відмінностей різних народів сприяє взаємоповазі, взаєморозумінню, ефективній взаємодії.

Такі філософські засади навчання мови вимагають від учителя не тільки високого рівня спеціальної професійної підготовки, але й високого загальнокультурного рівня, глибоких різнобічних знань історії, традицій, звичок, особливостей способу життя народу, мову якого вивчають учні.

Будь-яка інформація соціокультурного змісту має подаватися крізь призму комунікативної спрямованості: яким чином культурні відмінності виявляються в процесі спілкування, впливають на особливості стосунків між комунікантами, на реалізацію соціальних ролей, на вибір стандартних мовленнєвих кліше у типових комунікативних ситуаціях тощо.

Отже, соціокультурний компонент навчання мови – як іноземної, так і рідної – має бути спрямований на формування в учнів цілісного уявлення про багатство, повноту, неповторність культури народу, мову якого вони вивчають, на виховання національної гордості, самоповаги, поваги до іншої культури, толерантного ставлення до неї і її представників.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УНІВЕРСИТЕТАХ КАНАДИ

Павлюк В.І.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Університети Канади, в тому числі й ті, які мають в своїй структурі педагогічні факультети та педагогічні коледжі, виконують три головні функції: проводять наукові дослідження (викладацька, наукова, творча діяльність коледжів та університетів), навчають студентів (загальнонаукова освіта студентів та їх підготовка до професійної діяльності) й обслуговують потреби всієї країни, розповсюджуючи освіту серед населення.

За даними щорічного збірника канадських вищих навчальних закладів початку XXI ст. ступенева підготовка вчителів здійснюється майже в п'ятдесяти канадських університетах, які стали багатопрофільними навчальними закладами і надають освітні послуги на локальному, національному та міжнародному рівнях [1].

За даними Міністерства статистики Канади 2009 року, в країні готують майбутніх учителів англійської мови університети Саскечеван, Манітоби, Альберти, Вінніпегу, Британської Колумбії, Вікторії, Саймона Фрейза, Квебеку, Нового Брунсвіку, Оттави, Західного Онтаріо, Торонто, Святого Томаса, Острова Принца Едварда, Йорку та ін.

Очевидно, що педагогічні факультети при університетах на сьогодні є в кожній провінції Канади. Вони охоплюють навчанням практично усю

молодь, яка має середню освіту. Для більш ефективної підготовки майбутніх студентів до навчального процесу в університетах при останніх створюються університетські коледжі, які впродовж двох років готують абітурієнтів до вступу в університет.

На сучасному етапі підготовка вчителів англійської мови проводиться за різними освітньо-кваліфікаційними рівнями фахівців з усіх педагогічних профілів і спеціальностей канадських університетів. Утвердження цілісної (визнаної у всьому світі) системи багаторівневої педагогічної освіти та встановлення кореляційного зв'язку між освітніми рівнями та щаблями кар'єрної драбини у педагогічній професії характеризують систему підготовки вчителів у Канаді.

У спектрі світового освітнього простору канадська багаторівнева система вищої педагогічної освіти сформувалася гнучкою та ефективною в економічному та педагогічному аспектах. Вона дозволяє оперативно регулювати підготовку фахівців. Студенти самі відповідно до своїх цілей визначають темп, характер, рівень навчання.

Характеристичною рисою багаторівневої канадської системи підготовки педагогічних кадрів є те, що вона не веде до однобокого теоретичного та практичного навчання, а спрямована на оперативне задоволення освітніх потреб та особистісної спрямованості студентів.

У контексті залучення до освітніх реформ діяльність багатьох факультетів освіти університетів Канади, які готують майбутніх учителів, фокусується на посиленні інтеграції наукової роботи та спеціалізованого викладання. Науковий аналіз розвитку і ролі канадських університетів щодо питання реалізації багаторівневої педагогічної освіти дозволяє розглядати університетську освіту в якості провідного фактора в реалізації інтегративних зусиль нації, який здійснює суттєвий вплив на формування тенденцій світового освітнього простору.

Література:

1. Faculties of education in Canada Retrieved March 11, 2005 from. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oise.utoronto.ca/canedweb/faculties.html>.

ПЛАНУВАННЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Романишин І.М.

*ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»*

Інтеграція України в світовий і європейський освітній простір, реформування системи освіти щодо запровадження моніторингу її якості (Закон України «Про вищу освіту», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Концепція мовної освіти в Україні та ін.) зумовлюють пошук ефективних шляхів професійної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови на засадах компетентнісного, особистісно-орієнтованого, комунікативного, рефлексивного та ін. підходів.

Оцінювання є невід’ємним компонентом навчальної іншомовної діяльності майбутнього вчителя іноземної мови, мотивуючим фактором його саморозвитку (О. Бігич, Л. Морська, С. Ніколаєва, О. Петрашук). Ефективність навчання студентів факультету іноземних мов значною мірою залежить від якості планування й реалізації процесу оцінювання, яке можливе за умови високої професійної майстерності викладачів, планомірного і цілеспрямованого управління усім навчальним процесом (Л. Калініна, Т. Коноваленко, О. Мазко, К. Павелків, О. Пахомова, І. Самойлюкевич, О. Таран, О. Чаркіна, Н. Чернігівська, Г. Шролик та ін.).

Важливим у плануванні ефективного оцінювання є дотримання таких основних принципів: вибір часу проведення контролю (вхідний, поточний, проміжний, підсумковий), його форм і методів (усний,

письмовий, тестовий, програмовий), рівня формальності (формальний і неформальний) з урахуванням попереднього досвіду студента виконання ним усних і письмових видів контролю (використання знайомих йому методів оцінювання); завчасне інформування студента про запровадження нових методів чи видів контролю й оцінювання, забезпечення попереднього тренування їх виконання; розробка критеріїв оцінювання, що відповідають запланованим формам і методам оцінювання, його цілям, об'єктам і результатам навчання як з конкретної дисципліни, так і на кінець усієї програми навчання; встановлення зворотного зв'язку (feedback) між суб'єктами навчального процесу, який має бути вчасним, конструктивним, зрозумілим, мотивуючим, орієнтованим на найближчий результат і подальший розвиток студента. Необхідною умовою ефективного оцінювання є планування широкого спектру методів оцінювання, завдань різного рівня складності, що надасть студенту можливість продемонструвати рівень опанування ним різними видами та стратегіями навчання. Причому, надання студенту можливості вибору таких методів оцінювання (наприклад, альтернативне оцінювання) уможливить найкращий прояв його досягнень, що, по суті, є інклюзивним підходом в оцінюванні [1, с. 1–3].

Зрозуміло, при плануванні оцінювання адміністрація факультету та викладачі повинні керуватися навчальним планом та програмами навчальних дисциплін, а також розробленими ВНЗ рекомендаціями щодо моніторингу якості навчальної діяльності у підрозділах. Нам видається слушною рекомендація ще на етапі планування скласти таблицю, яка чітко б демонструвала студентам і викладачам різновиди оцінювання, дату їх проведення та необхідний для підготовки до них час у співвідношенні до загального семестрового/ річного навантаження, що виключить можливість перевантаження студентів видами контролю з навчальних

дисциплін, в першу чергу одного циклу, поверхове вивчення матеріалу, втрати інтересу у майбутніх вчителів іноземних мов до навчання.

Література:

1. How do you assess student learning? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucd.ie/teaching/resources/assessment/howdoyouassessstudentlearning/>

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ВИМОГИ ЧАСУ

Таран О.М.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Сучасні потреби суспільства у володінні іноземними мовами на якісно новому рівні вимагають оновлення змісту та підходів до методичної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов у вищих навчальних закладах країни.

Спільний проєкт МОН України та Британської Ради в Україні «Шкільний вчитель нового покоління» передбачає вивчення сучасного стану підготовки майбутнього вчителя іноземних мов в Україні, визначення його відповідності вимогам часу, розробку необхідних документів і матеріалів з метою удосконалення методичної підготовки вчителів іноземних мов. Результати допроєктного базового дослідження, аналіз анкетування зацікавлених сторін щодо сучасного стану професійної підготовки зазначеної категорії фахівців свідчать про необхідність модернізації змісту методичної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов, значного збільшення кількості аудиторних годин, відведених у навчальному плані на дисципліну «Методика викладання іноземних мов» для практичних і лабораторних занять, осучаснення та урізноманітнення форм і методів підготовки майбутнього вчителя англійської мови, вироблення єдиних підходів до оцінювання навчальних

досягнень студентів з курсу «Методика викладання іноземних мов», де об'єктом контролю мають стати професійно-орієнтовані методичні уміння. Реалізації цих завдань сприятиме можливість вивчення методики наскрізно, тобто протягом усього терміну навчання у ВНЗ (1).

Пріоритетним завданням проекту «Шкільний вчитель нового покоління» є створення типової навчальної програми з методики викладання іноземних мов як основної складової професійної підготовки вчителя всіх ОКР. Цей документ має значно оновити тематичні модулі, звертаючи особливу увагу на такі аспекти: «Вивчення першої іноземної мови з 1-го класу», «Навчання іноземної мови дітей з особливими потребами», «Інноваційні технології викладання і вивчення іноземних мов», «Інтеграція ІКТ у практику викладання іноземних мов», «Інтегроване навчання мови та культури», «Навчальні стратегії вивчення мов», «Розвиток навчальної автономії школярів» і таке інше; узгодити вимоги до змісту, структури, організації, тривалості, оцінювання педагогічної практики та посилити її методичний компонент; сприяти запровадженню ефективних форм методичної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови, наприклад, інтерактивні лекції, мультимедійні презентації та інші комп'ютерні навчальні технології, методичні майстерні, навчально-дослідницькі проекти, взаємне навчання і таке інше.

Типова навчальна програма з курсу методики викладання іноземних мов складається із змістових модулів, які є логічними, завершеними, самодостатніми частинами навчальної дисципліни та зосереджені на формуванні та розвитку конкретних професійних вмінь. В кожному модулі формулюються ціль та завдання, конкретизується зміст, пропонуються форми та методи навчання, описуються очікувані результати, а також форми та критерії оцінювання, які тісно пов'язані з результатами навчання.

Література

1. Шкільний вчитель нового покоління. Допроєктне базове дослідження (березень 2013 – березень 2014). – К.: Ленвіт, 2014. – 60с.

СЕКЦІЯ 2

Інноваційні технології навчання майбутніх учителів іноземних мов

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Безлюдний Р.О.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Сьогодні в системі мовної освіти відбулися значні позитивні зміни як в організаційному, так і змістовому відношенні. Особлива увага у відборі змісту навчання іноземних мов приділяється його соціокультурному спрямуванню, формуванню високого рівня культури професійного спілкування. Майбутні учителі іноземних мов повинні оволодіти інноваційними технологіями, що забезпечують розвиток соціокультурної освіченості, мовленнєвої активності, готовності до міжкультурного спілкування у відповідних життєвих ситуаціях, формують здатність до викладання іноземної мови з орієнтацією на міжкультурну комунікацію, сприяють успішній адаптації до нових умов соціально-культурного середовища.

Процес формування іншомовної професійної компетентності майбутнього вчителя має свої особливості, які полягають у навчанні комунікації через реальне іншомовне спілкування; введенні текстів в навчальний процес; наданні студентам можливості сфокусувати увагу не лише на мові, що вивчається, але й на процесі навчання; залученні особистого досвіду та пов'язуванні академічного вивчення мови з

реальною ситуацією комунікації; введенні ігрових ситуацій, роботі з партнером, завданнях на пошук помилок і іншомовній комунікації на прикладах (відео курси, сюжети, театральна постановка) тощо.

Сьогодні на заняттях з практичного курсу широко використовуються технічні інформаційні технології. Перегляд фрагментів фільмів, серіалів із взаємопов'язаним виконанням завдання на цілеспрямоване спостереження за навчальним процесом, їх подальше обговорення й пошук шляхів оптимізації певної професійно-педагогічної ситуації поєднують особистісний і діяльнісний компоненти навчання. Це, у свою чергу, сприяє розвитку індивідуального когнітивного стилю майбутнього фахівця у рамках особистісно-орієнтованого навчання. У такий спосіб суб'єктний досвід студента спочатку розкривається, а потім узгоджується зі змістом освіти. Отже, модернізація підходів до іншомовної професійної підготовки майбутніх учителів у контексті нового Державного стандарту сприяє підвищенню рівня їх професіоналізму, розумової культури, відповідальності за результати своєї навчальної праці.

У викладанні спецкурсів та спецсемінарів англійською мовою одним із ефективних методів навчання є інтерактивна лекція. Така форма теоретичного навчання містить проблемні питання з боку викладача, допускає переривання розповіді педагога й обговорення теми, яка викликала труднощі або зацікавила, імпровізований виступ студента або декількох студентів з теми лекції. Різні типи інтерактивних лекцій можуть містити вікторини, різноманітні завдання, що передбачають командну взаємодію [1].

Мультимедійні курси навчання іноземних мов, мультимедійні енциклопедії та словники, програмні комплекси містять лінгвокраїнознавчі матеріали, довідники, кліпи, відеофільми із замальовками, в яких пропонується культурно значуща інформація. Позитивною якістю мультимедійних засобів навчання є їх властивість надавати можливість

вільно пересуватися в інформаційному просторі, розрізняти мовлення, спілкуватися з комп'ютером через мікрофон.

Технологія гіпертексту – одна із складових Web-технології – надає майбутнім учителям можливості вибору власної освітньої траєкторії, що суттєво допомагає реалізувати диференційний й особистісно зорієнтований підходи до викладу навчального матеріалу.

1. Северіна Т. Іншомовна професійна підготовка майбутніх педагогів в умовах запровадження нового державного стандарту [Електронний ресурс] / Т. Северіна // [Проблеми підготовки сучасного вчителя](#). – 2014. – № 9(1). – С. 274-280. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ppsv_2014.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Білецька І. О.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов повинно здійснюватися шляхом залучення до навчального процесу нових педагогічних технологій. Для активізації іншомовної діяльності у процесі підготовки майбутнього педагога досить важливе місце має така технологія, як проектна.

Вивчивши історико-педагогічну літературу (О. Коберник, Ю. Олькерс, Н. Прокопева, В. Рязанова, Н. Солопова та ін.), ми дійшли до висновку, що проектна технологія має американське походження, оскільки проектна діяльність починає використовуватися у 1824 році у Ренсельському політехнічному інституті під час підготовки інженерів. Термін “проект” уперше в науці був застосований Д. Снездеєм у 1908 році, а в 1911 році узаконений Бюро виховання. Після цього він набуває статусу методу навчання, і “метод проектів” починають розглядати як технологію

прогресивного навчання, як взірцевий механізм нової освітньої психології, відповідно до якої діти і молодь повинні залучатися до набуття знань із метою розвитку ініціативи, творчості та розсудливості.

На думку Б. Вульфсона, проект – це процес вивчення певного матеріалу із набуттям знань та навичок, а потім конструювання на основі здобутих знань проектів. А дослідник В. Ричардс вважав, що це “занурення” в обрану проблему та її ґрунтовне дослідження.

Еволюційний розвиток та впровадження ідей проектної діяльності в освіті набув на початку ХХ століття, основою якого стали положення філософа й ідеолога педагогічного прагматизму Д. Дьюї.

Проектна технологія визнана дуже продуктивною з точки зору її широких можливостей для реалізації як комунікативних цілей навчання іноземної мови, так і використання її як засобу іншомовної діяльності. Культура проектування спонукає студентів до творчого мислення, самостійного планування своїх дій, прогнозування можливих варіантів вирішення поставлених перед ними завдань, реалізуючи засвоєнні засоби і форми роботи.

Слід зазначити, що іноземна мова в проектній технології виступає не лише і не стільки як мета навчання, скільки як засіб спілкування, засіб включення його в інші види пізнавальної діяльності індивіда. Проект є особливою організацією комунікативно-пізнавальної діяльності студентів на заняттях і характеризується значною їх самостійністю в плануванні та підготовці робіт. При цьому їм надаються широкі можливості для висловлювання власних думок.

Ефективність проектної технології у формуванні мовної діяльності полягає в тому, що іншомовна діяльність виступає як засіб комунікації, а процес навчання стає насиченим і цікавішим для студентів. Використання проектної технології в організації іншомовної діяльності майбутніх учителів призводить до того, що вони не лише набувають, наприклад,

мовного досвіду і нагромаджують мовні засоби, але свідомо можуть аналізувати свою діяльність та самостійно її організувати.

Таким чином, в умовах реалізації проектної технології педагог перестає бути одноосібним джерелом знань, він стає керівником проекту і колегою, тобто на перше місце виходить педагогіка співпраці.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Бондар Г.О.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Інформаційні технології все більше використовуються педагогами в багатьох країнах для надання студентам знань про світ. Отримуючи газети з різних країн, беручи участь у глобальних проектах зі збору наукових даних, використовуючи аудиторії для навчання іноземних мов або в цілях культурного обміну, освітні установи в багатьох країнах звертаються до інформаційних технологій з тим, щоб допомогти тим, хто навчається, дізнатися про своїх однолітків в інших країнах.

Говорячи про всесвітню мережу Інтернет як про засіб моделювання ідей кроскультурної комунікації на заняттях з іноземної мови, слід відмітити, що переваги його використання в навчальному процесі незаперечні.

З одного боку, Інтернет можна назвати величезним культурним інформаційним ресурсом, де викладачі іноземної мови можуть знаходити нові матеріали для занять. Заняття на цих сайтах сплановано з урахуванням сучасних методик навчання, добре підібрано за рівнями володіння мовою навчуваних та містять [1]:

– автентичний матеріал – новітні публікації зарубіжних англomовних видань (зокрема, агентства «Рейтер»);

- матеріали з культури і звичаїв англомовних країн;
- інтернет-довідники і словники, в яких можна знайти будь-яке пояснення слова або реалії іноземної мови.

Нова модель заняття – заняття-пошук, перша половина якого – лекція-презентація вчителя з використанням мультимедіа, де відбувається пояснення нового матеріалу; на другій частині студентам дається конкретне завдання пошуку інформації за новою темою в Інтернеті.

З іншого боку, мережа Інтернет виконує функцію однієї із сполучних ланок міжкультурної комунікації як засіб спілкування. Так, наприклад, студенти беруть участь у міжнародних Інтернет-проектах організації IEARN (International Education and Resources of Network – міжнародна освіта і ресурсу мережі – www.iearn.org), Laws of Life – «Закони життя», де вони пишуть есе на теми, що хвилюють їх: «Мої життєві цінності», «Щастя – це...», «Успіх – це...» [2].

У цьому випадку студенти, використовуючи інформаційні технології, вивчають іноземну мову як інструмент спілкування, як засіб вираження думок. Вони порівнюють себе з іншими учасниками проекту, носіями іншої культури і вступають у діалог. Усе це, поза сумнівом, покращує їхні знання, розширює кругозір, приводить до творчого вирішення поставлених завдань і є поштовхом до розуміння і поваги до іншої точки зору, іншої культури. Крім того, Інтернет можна розглядати як самостійний культурний феномен, який акумулює у собі накопичені культурні цінності людства. E-communication викликає зміни в менталітеті, формах представлення інформації, сприйнятті і розумінні відомих явищ.

Література

1. Motteram Gary. Innovations in learning technologies for English language teaching / Gary Motteram. – London : British Council, 2013. – 197 p.

2. Moyle Katryn. Building Innovation: Learning with technologies / Katryn Moyle. – Camberwell : ACER press, 2010. – 73 p.

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Бондарук Я. В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Основна мета навчання іноземної мови полягає у розвитку навичок іншомовної комунікації, необхідних для вільного спілкування з носіями мови з особистою метою та для професійної діяльності.

Важливою умовою успішного формування навичок спілкування є використання автентичних (мовних та мовленнєвих) матеріалів навчання іноземної мови. Прийнято вважати, що автентичним є той матеріал, який не був адаптований до навчальних цілей і написаний носієм мови.

Як правило, використання автентичних матеріалів у вивченні іноземної мови розпочинається на рівні Intermediate, коли студент має певний багаж знань, необхідних для сприйняття неадаптованого тексту. Проте, нині все більшої популярності набувають дискусії щодо використання означених матеріалів на початкових рівнях вивчення мови. Аргументується це тим, що важливішим є не рівень адаптованості тексту, а рівень адаптованості завдання, яке може бути успішно виконане студентом.

Найпопулярнішими джерелами автентичних матеріалів можуть бути газети, журнали, теле- й радіо програми, кіно, пісні, література і, звичайно, Інтернет. Проте, у той час як газети та інші друковані матеріали мають традиційну структуру і підхід до висвітлення інформації, Інтернет джерела постійно оновлюються, видозмінюються залежно від настроїв та вподобань користувачів. З практичної точки зору можна зауважити, що

Інтернет-ресурси відображають картину сучасного світу, яка більш прийнятна студентам.

Основне завдання автентичних матеріалів полягає у зацікавленості студентів у вивченні мови, у їх підготовці до можливості використання іноземної мови будь-де, у необхідності розуміння змісту, а не форми почутого чи прочитаного іноземною мовою.

Основними критеріями добору автентичних матеріалів для вивчення іноземної мови мають бути: відповідність змісту означеним цілям навчання, частотність вживання лексики, легкість для сприйняття, різноманітність і спосіб презентації матеріалу.

Вагомими перевагами використання автентичних матеріалів можна вважати: позитивний вплив на мотивацію студентів-філологів до вивчення іноземної мови; поглиблення знань про різні культурні явища світу і країни, мова якої вивчається (виховне значення); більша відповідність навчальним потребам студентів; творчий підхід до навчання і викладання; доступність матеріалів та ін.

Поряд із означеними позитивними моментами у використанні автентичних матеріалів для навчання іноземної мови можна виокремити й певні недоліки: вокабуляр матеріалу не завжди відповідає потребам студентів; різноманітні мовні звороти і структури ускладнюють розуміння інформації; культурна невідповідність дещо робить важким для сприйняття іншомовний матеріал.

Проте, не дивлячись на певні недоліки, використання автентичного матеріалу під час вивчення іноземної мови студентами-філологами є ефективним. Це поліпшує розвиток комунікативних умінь майбутніх фахівців, необхідних для продуктивної професійної діяльності у майбутньому.

TASK-BASED LEARNING AS AN INNOVATIVE LANGUAGE TEACHING METHOD

Gembaruk A.S.

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

The integration of Ukraine into the world community is impossible without having many people with a good command of foreign languages, and especially English. The growing need for good communication skills in English has created a huge demand for an appropriate teaching methodology. Nowadays, task-based learning is considered one of the best methods in meeting present day requirements for foreign language teaching and learning.

Task-based learning was popularized by N. Prabhu while working in Bangalore, India. Major scholars who have done research in this area include Teresa P. Pica, Michael Long, Jane Willis, David Nunan and others.

According to Jane Willis' definition "tasks are activities where the target language is used by the learner for a communicative purpose (goal) in order to achieve an outcome". Many types of language tasks exist, particularly in the realm of communicative instruction. They can range from doing a puzzle to making an airline reservation. A teacher should select topics that will motivate learners, engage their attention and promote their language development as efficiently as possible.

Task-based learning is typically based on three stages:

- Pre-task activity: an introduction to topic and task
- Task cycle: Task > Planning > Report
- Language Focus and Feedback.

The first of these is the pre-task stage, during which the teacher introduces and defines the topic and the learners engage in activities that either help them to recall words and phrases that will be useful during the performance of the main task or to learn new words and phrases that are essential to the task.

This stage is followed by what J. Willis calls the "task cycle". Here the learners perform the task (typically a reading or listening exercise or a problem-solving exercise) in pairs or small groups. They then prepare a report for the whole class on how they did the task and what conclusions they reached.

Finally, they present their findings to the class in spoken or written form. The final stage is the language focus stage, during which specific language features from the task are highlighted and worked on. Feedback on the learners' performance at the reporting stage may also be appropriate at this point.

In contrast to traditional PPP model (presentation, practice, production) of lesson organization task-based learning model is considered to be more advantageous as:

- it is useful for moving the focus of the learning process from the teacher to the student;
- it gives the student a different way of understanding language as a tool instead of as a specific goal;
- it can bring teaching from abstract knowledge to real world application;
- a task is helpful in meeting the immediate needs of the learners and provides a framework for creating classes, interesting and able to address to the students needs.

As the tasks are likely to be familiar to the students (e.g.: visiting the doctor), students are more likely to be engaged, which may further motivate them in their language learning.

As a matter of conclusion, we'd like to mention that task-based learning as an innovative language teaching method promotes the effective development of communication skills in English.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ - РЕСУРСІВ НА ЗАННЯТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Гніденко Ж.М.

В останні роки все частіше піднімається питання про застосування нових інформаційних технологій у вищій школі. Це не тільки нові технічні засоби, але і нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Основною метою навчання іноземних мов є формування і розвиток комунікативної культури студентів, навчання практичного оволодіння іноземною мовою.

Форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на уроках іноземної мови включають: вивчення лексики; відпрацювання вимови; навчання діалогічного та монологічного мовлення; навчання письма; відпрацювання граматичних явищ.

Використання кібернетичного простору у навчальних цілях є абсолютно новим напрямком загальної дидактики і методики, так як відбуваються зміни, що зачіпають всі сторони навчального процесу, починаючи від вибору прийомів і стилю роботи, закінчуючи зміною вимог до академічного рівня студентів.

Як інформаційна система, Інтернет пропонує своїм користувачам різноманіття інформації і ресурсів. Базовий набір послуг може включати в себе: електронну пошту (e-mail); телеконференції, відеоконференції; можливість публікації власної інформації, доступ до інформаційних ресурсів: довідкові каталоги (Yahoo!, InfoSeek / UltraSmart, LookSmart, Galaxy); пошукові системи (Alta Vista, HotBob, Open Text, WebCrawler, Excite); розмову в мережі (Chat). Ці ресурси можуть бути активно використані на заняттях.

1.2. Навчання аудіювання, читання, письма за допомогою Інтернету

Навчання аудіювання

Сайт компанії Morawa bloggt auf Deutsch!, її підрозділ дозволяє почути, як звучить будь-яка фраза німецькою мовою. Тут розроблено синтезатор мовлення, який перетворює друкований текст у звук.

Навчання читання

Інтернет - чудовий засіб для отримання інформації про останні події у світі. Таким чином, можна за допомогою Інтернет перетворити аудиторію в агентство новин. **Такий** вид діяльності включає в себе об'ємне читання і **мистецтво** інтерпретації. Практично всі значущі газети в світі мають свої web-сторінки. (Deutsch perfekt Newsletter, **deutsch-perfekt@newsletter.deutsch-perfekt.com**, Portal für Deutschlernende - **Aktuelle Nachrichten und Informationen...** <http://derweg.org/>, Vitamin de, Journal für junge Deutschlehrer, <http://www.vitaminde.de/>, Deutsche Welle, **http://www.dw.de/deutsch-lernen/s-2055**.

Навчання письма

Спілкування у віртуальній реальності здійснюється за допомогою електронної пошти, яка для оволодіння міжкультурної компетенції може використовуватися у формі *встановлення дружнього листування*. Електронна комунікація - чудова практика мови, де здійснюється перехід від форми до змісту.

Застосування комп'ютера у процесі формування педагогічних умінь робить позитивний вплив, якщо він включений в особистісно-орієнтовану, гуманістичну модель навчання, в якій формування педагогічних умінь виступає не метою, а засобом розвитку особистості майбутнього вчителя.

Література

1. Бовтенко М.А. Компьютерная лингводидактика: Учеб. пособие. – Новосибирск: Изд-во НГУ, 2000. – 91 с.
2. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных Интернет-технологий /П. В. Сысоев, М. Н. Евстигнеев.– М.:Феникс, Глосса-Пресс, 2010. – 180 с

ФОРМУВАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙНОЇ ЧУТЛИВОСТІ ДО
ФОНЕТИЧНИХ ОДИНИЦЬ У КОМУНІКАТИВНОМУ ВСТУПНОМУ
КОРЕКТИВНОМУ КУРСІ

Гутник В. М.

Київський національний лінгвістичний університет

Метою комунікативного вступного корективного курсу, яким традиційно розпочинається навчання та вивчення ІМ у мовних ВНЗ, ми вважаємо формування іншомовної комунікативної компетенції з акцентом на її важливу складову – фонетичну компетенцію. Успішність формування останньої залежить у свою чергу від рівня сформованості її складових – фонетичних навичок, фонетичних знань та фонетичної усвідомленості.

Формування та функціонування фонетичних навичок залежить безпосередньо від ступеню сформованості **диференційної чутливості** [1, с. 124]. Це поняття досліджувалось у роботах зарубіжних авторів, зокрема І. Кано, М. Будде, Г. Мелхорн, Ю. Трувена.

І. О. Зимня наголошує на тому, що формування диференційної чутливості має відбуватись у чітко визначеній послідовності: слід розпочинати *промовлянням про себе*, без включення будь-якої моторики, далі доцільно перейти до *тонічної* або *беззвучної артикуляції*, а потім – до *артикуляції, що проявляється засобами моторики* [1, с. 124]. Ми поділяємо думку щодо важливості формування диференційної чутливості, оскільки саме вона сприяє формуванню фонематичного слуху. Проте не слід залишати поза увагою формування диференційної чутливості до одиниць супрасегментного рівня, оскільки вона сприяє формуванню інтонаційного слуху, як здатності розрізняти комунікативні типи висловлювання на основі розрізнення інтоном. Саме компоненти інтонації, такі як словесний та фразовий наголос, а також ритм мовлення належать до ознак, за якими носії мови оцінюють компетенцію білінгва у другій мові, яку він вивчає. І. Кано рекомендує під час роботи над звуковим аспектом

мовлення застосування технік, що стимулюють розвиток сенсibilізації як до одиниць сегментного, так і супрасегментного рівня. Для кращого засвоєння інтонації та ритму можна використовувати прийом “буркотіння”, яке являє собою звуковий ланцюжок низької частоти. Оскільки низькі частоти є визначальними для мелодичного контуру висловлювання, “буркотіння” або “гудіння” слід вважати підготовкою до розуміння мовлення. Дихальні вправи сприяють розвитку вміння концентруватись на висловлюванні, регулювати дихання, оскільки наголошені склади вимагають більшої сили подиху, аніж ненаголошені. Вимовляння з перемінною гучністю (*nuancierte Aussprache*) передбачає виділення наголошених складів більш гучним голосом і порівнянні з ненаголошеними, що теж сприяє сенсibilізації на просодичному рівні. Правильному відтворенню ритміки висловлювання та його мелодичного контуру сприяє стукання чи плескання в долоні [2, с. 30]. Сенсibilізації до компонентів інтонації сприяє також техніка виділення наголошених/ненаголошених складів різним за розміром і інтенсивністю шрифтом. Всі перелічені вище техніки пов’язані з сенсibilізацією ритму та інтонації, а тонічна артикуляція та шепотіння – з формуванням чутливості до одиниць сегментного рівня. Вважаємо, що формування диференційної чутливості як до фонетичних одиниць є підготовчим етапом у формуванні слухо-вимовних та ритміко-інтонаційних навичок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке : Кн. для учителя. – 2-е изд. – М. : Просвещение, 1985. – 160 с.
2. Cauneau I. Hören – Brummen – Sprechen. Hören und Ausspracheschulung / Ilse Cauneau // Fremdsprache Deutsch. – 1992. Heft 7. – S. 28-30

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НОВІТНІМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ

Деркач С.П.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

*Якісна освіта тільки тоді буде,
коли **кожен** викладач стане щоденно змінювати
власний навчальний досвід новітніми технологіями.*

Відповідність професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов сучасним викликам вимагає активного застосування інноваційних технологій навчання. Впровадження інноваційних технологій сприяє гуманізації освіти та підвищення її якості. Одним з пріоритетних напрямів підвищення якості підготовки майбутніх учителів іноземних мов є застосування новітніх інформаційних технологій, які забезпечать підготовку ефективністю, якістю, доступністю та атракційністю. Одним із шляхів забезпечення навчально-виховного процесу майбутніх учителів іноземної мови такою підготовкою є впровадження електронного підручника. Електронний підручник можна використовувати в навчальному процесі як методичне забезпечення дисципліни, яка вивчається, і з метою самоосвіти. Адже, електронний підручник - це автоматизована навчальна система, що включає в себе дидактичні, методичні та інформаційно-довідкові матеріали з навчальної дисципліни, а також програмне забезпечення, яке дозволяє комплексно використовувати їх для самостійного отримання та контролю знань. Акцент на створення електронного підручника поставлено у напрацюваннях Вембера В.П., Гризун Л.Е., Полянського П.Б. [1].

Аналізуючи їхні праці можна стверджувати, що для підвищення якості підготовки вчителя іноземної мови за допомогою електронного підручника важливо врахувати такі його характеристики [1], як:

універсальність (бути придатним для застосування в аудиторії і для самонавчання, самопідготовки); **інформативність** (бути інформативно та ілюстративно наповненим, мати логічний зміст, грамотно структурованим); **інтерактивність** (містить не лише текстову інформацію, а й аудіо, відео матеріали); **диференційований підхід** (забезпечує студента різними рівнями навчання); **популярність** (завдяки своїм функціональними можливостями та зручним використанням привертає увагу широкого кола учнів, студентів та педагогів); **практичність** (завдяки пошуковій системі надає швидкий доступ до інформації, вводючи ключові слова, чи через гіперпосилання на іншу літературу та інтернет-ресурси можна миттєво знайти необхідну інформацію); **відкритість** (кожен підручник є відкритою системою, в яку завжди можна зайти, редагувати та доповнити матеріалами); **мотивація** (зацікавлює студентів поглибити свої знання, стимулює їхню навчальну діяльність, покращити або перевірити свої знання).

Отже, електронний підручник поступово стає невід'ємним та якісним засобом для засвоєння навчального матеріалу і покликаний не замінити паперовий, а доповнити його за рахунок подання навчального матеріалу в іншій цікавій інтерпретації, який допоможе ефективніше пояснити матеріал курсу у підготовці майбутніх учителів іноземних мов.

Література:

1. Проблеми сучасного підручника : збірник наукових праць. №1(10) / ред. В. М. Мадзігон. - Київ : Інститут педагогіки Академії педагогічних наук України, 2010. - 782 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Зозуля Л.М.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій у навчальний процес характеризується поступовим нарощуванням темпу, зміною кількісних та якісних характеристик засобів, збільшенням обсягу інформаційних потоків, зміною технологій викладання, трансформацією систем взаємостосунків у системах «викладач - студент», «викладач - група студентів», «студент – група студентів»

Впровадження ІКТ у навчальний процес вимагає розробки та практичного використання науково-методичного забезпечення, створення й ефективного застосування інструментальних засобів і систем комп'ютерного навчання й контролю знань, системної інтеграції цих технологій в існуючі навчальні процеси та організаційні структури.

Комунікативно-орієнтований метод на сьогоднішній день є найпоширенішим та найбільш дієвим методом навчання іноземних мов, оскільки він максимально наближений до реальних умов іншомовного середовища. За таких умов зростає роль інформаційно-технічного забезпечення навчального процесу, яка здійснюється за такими напрямками:

1. Використання мультимедійних технологій.
2. Організація самостійної роботи студентів у лінгафонній лабораторії.
3. Програмно-педагогічне забезпечення навчального процесу
4. Створення банку автентичних довідково-інформаційних джерел

Мультимедійні технології відкривають доступ до нових джерел інформації, активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів, скорочують час вивчення мови, дають нові можливості для розвитку професійних навичок та їх вдосконалення, значно підвищують ефективність самостійної роботи, а також допомагають реалізувати нові методи та форми навчання. Нові мультимедійні засоби, в яких використовується аудіовізуальний формат, надають такі можливості, яких традиційні підручники надати не можуть. Наявність таких засобів дає

викладачам можливість планувати такі види діяльності, які вносять елемент зацікавленості в навчальний процес. Вони дозволяють створити активне кероване комунікативне середовище, у якому здійснюється навчання. Взаємодія студента з комп'ютером, таким чином, із простого обміну інформацією або виконання команд перетворюється на багатогранну діяльність у цьому середовищі, завдяки чому перед студентом відкриваються дійсно необмежені можливості.

Інформатизація навчального процесу в навчальних закладах здійснюється стрімкими темпами і вимагає суттєвої модернізації навчальної діяльності. Як результат, актуальність використання педагогічних програмованих засобів у навчанні іноземної мови є фактом беззаперечним. Засоби інформаційних технологій стимулюють розвиток розумової діяльності, створюють і підсилюють мотивацію, розширюють можливості подачі інформації, відкривають додаткові можливості рефлексії. Використання таких мультимедійних засобів як демонстраційні програми, енциклопедії і т.д. дозволяє доповнити методичне забезпечення, процесу навчання іноземної мови.

Працюючи з комп'ютером, кожний студент отримує можливість просуватися по програмі у своєму індивідуальному ритмі, вибираючи для себе оптимальний об'єм і швидкість вивчення матеріалу.

Таким чином, поєднання традиційних та нових методичних прийомів навчання мові з використанням сучасних інформаційних технологій дозволяє забезпечити інтенсифікацію та підвищення ефективності навчального процесу.

MOTIVATIONAL STRATEGIES IN EFL PRACTICE

Капелюшина Т.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

In the field of foreign / second language (L2) learning, motivation has long been recognized as one of the key factors that determine L2 achievement and attainment. Actually, without sufficient motivation even the brightest learners are unlikely to persist long enough to attain any really useful language proficiency, whereas most learners with strong motivation can achieve L2 working knowledge, regardless of their language aptitude or any undesirable learning conditions.

Due to its great importance, motivation has been the subject of a considerable amount of research in late 20th – early 21st century. Among them are Canadian researches R. Gardner and W. Lambert who conceptualized motivation from a social psychological perspective. Many L2 scholars started to conceptualize motivation and this was reflected in the number of papers (D. Boraie, M. Covington, Z. Dörnyei, A. Elliot, R. Gardner R., O. Kassabgy, Schmidt, M. Williams etc.). The new social psychological approach successfully expanded the L2 motivation paradigm by promoting cognitive aspects of motivation, integrating various widespread psychological influential theories, focusing on situational factors relevant to classroom application. Z. Dörnyei offered more than 100 motivational strategies in the language classroom (2001), in which a list of concrete motivational techniques was presented within a comprehensive theoretical framework. Most of these strategies had been found to be effective in certain classroom applications. Also we admit an increasing amount of valuable published sources, offering practical techniques based on solid theoretical considerations (M. Alderman, J. Brophy, M. Covington, W. Freeman, P. Pintrich, R. Scheidecker, D. Stipek etc). It is important to emphasize that researchers accent on the potential usefulness of motivational strategies which had been found to be effective in certain classroom applications (D. Boraie, Z. Dorney, R. Gardner, M. Spratt, T. Murphey, P. Tremblay, C. Wang etc.)

Before going to Pre-service English teaching practice we suggest to implement a workshop called «Motivational strategies» for BA students. According to our beliefs it will help them to pay more attention to such phenomenon as «students' motivation» and find out their own effective techniques in the course of their probation.

We propose the procedure of Workshop for pre-service students before their school English teaching practice in brief:

1. Share the understanding of motivation in groups.
2. Discuss existing definitions of motivation.
3. Give own definition of motivation.
4. Fill in questionnaire of possible motivational strategies individually.
5. Discuss how often should a teacher use each strategy in groups.
6. Count points for each strategy adding the points of each member of the workshop.
7. Formulate the list of 20 motivational strategies which are of extreme importance due to students' beliefs.
8. Feedback I.
After pre-service English teaching practice.
9. Activity called «How to change «minuses» into «pluses» in their questionnaire».
10. Feedback II.

In conclusion we should admit that motivation is one of the key factors that determine success in EL2 learning, strategies in motivating language learners should be seen as an important aspect of their theoretical analysis and practical implementation. Motivation is undoubtedly viewed from the point of teachers' own experience and their self reflection. Only the chain starting with increasing pre-service teachers' motivation can result in increasing students' motivation in the classroom both during the school practice and in-service activities.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАННІ ІНШОМОВНОГО ЧИТАННЯ

Карпенко Н.М., Смелянська В.В.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Читання іноземною мовою (ІМ) як комунікативне вміння та засіб спілкування є важливим видом мовленнєвої діяльності та однією з головних цілей навчання дисципліни «Практика усного та писемного англійського мовлення» у вищій мовній школі. Крім того, читання є складним психолінгвістичним процесом зорового сприймання тексту, результатом якого є його розуміння. Одним із шляхів оптимізації цього процесу на початковому етапі навчання у вищій мовній школі є використання інтерактивних технологій. У контексті нашого дослідження особливий інтерес становить інтерактивний метод «ажурна пилка» (jigsaw approach, «мозаїка», «джиг-со»), що розвиває вміння читання на уроці ІМ.

З'ясуємо основні характеристики методу «ажурна пилка». У Cyclopedic education dictionary термін «метод «ажурна пилка»» визначається як колективне (кооперативна) форма організації навчальної діяльності), під час якої учасники групи отримують частини інформації, необхідні для виконання запропонованого завдання з подальшим об'єднанням їхніх ресурсів із метою спільного вирішення проблеми. Відтак, метод «ажурна пилка» передбачає таку організацію навчального процесу, за якої неможлива неучасть студента в колективному взаємодоповнюючому процесі пізнання, що базується на взаємодії всіх його учасників: кожен студент має індивідуальне завдання, за яке він повинен відзвітувати перед групою та від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед групою спільного завдання.

Наведемо приклад використання цього методу на занятті з «Практики усного та писемного англійського мовлення» на 2-му курсі по темі «Вибір професії» у вищій мовній школі.

На першому етапі виконання вправи група ділиться на «домашні» підгрупи по 2–3 студента, які отримують фрагмент статті «*Working teens*», що містить інформацію про одного із підлітків. Метою роботи є самостійне ознайомлення з текстом для загального охоплення змісту із подальшим обговорення в підгрупі для повного розуміння прочитаного. Наприклад, одна із підгруп отримує такий текст:

Name: Janet O'Reilly **Age:** 19 **Job:** Cashier in an Amusement Arcade

Hours: 35 per week in the summer holidays **Pay:** \$ 5.50 per hour

My job is so boring. In our seaside town we have a pier with a huge amusement arcade on it. There is a big hall on it with hundreds of slot-machines ...

На другому етапі робота проходить в «експертних» підгрупах по 6 студентів (кількість студентів залежить від кількості текстів). Вони переказують свої фрагменти з метою загального охоплення змісту всієї статті. Кожний учасник повинен не тільки ознайомити інших членів підгрупи зі змістом свого фрагменту, але й допомогти їм зрозуміти його.

Третій етап роботи – це повернення учасників до «домашніх» підгруп, де вони разом готують переказ статті, виконують завдання, пов'язані з перевіркою її розуміння.

Таким чином, за допомогою методу «ажурна пилка» за короткий проміжок часу можна отримати велику кількість інформації, одночасно розвиваючи мовленнєві вміння насамперед читання, аудіювання та говоріння. Щоразу, коли один студент розмовляє ІМ, переказуючи прочитаний текст, інші – вправляються в її сприйманні на слух. Отже, значно збільшується час мовленнєвої практики на заняттях із «Практики усного та писемного англійського мовлення» для кожного студента. Крім того, упровадження нового інтерактивного методу навчання ІМ спонукає

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ

Кришко А.Ю.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

У світлі останніх подій в Україні стрімко зростає популярність іноземних мов (за певної переваги англійської). Міністерство освіти і науки України розглядає володіння іноземними мовами як один з основних механізмів реалізації процесів інтеграції нашої держави у європейський та світовий науковий, освітній та культурний простір. Так, на думку першого заступника міністра освіти і науки Інни Сувсун, сьогодні неможливо бути хорошим дослідником без знання іноземної мови, підтвердженого міжнародним сертифікатом. Оскільки довіра до українських дипломів на світовому рівні стрімко втрачається, а толерантність до посередніх результатів, корупційні елементи – це те, що ігнорувати надалі просто неможливо, перший заступник міністра вважає необхідним введення в Україні поширеної загальноосвітньої практики – отримання міжнародного сертифіката як підтвердження володіння іноземною мовою.

На сьогодні навчання іноземних мов визначається одним із пріоритетних напрямів реформування вітчизняної освіти. Стрімкий розвиток міжкультурної комунікації зумовлює необхідність володіння фахівцями усіх галузей принаймні однією з іноземних мов. Крім того, розповсюдження інформаційно-комунікативних технологій, які відкривають широкий доступ до нових іншомовних інформаційних ресурсів для використання у навчальних і професійних цілях, а також для соціального та культурного розвитку особистості, також сприяє розумінню того, що іноземна мова є нагальною потребою сучасних студентів. Саме тому в сучасній вітчизняній системі вищої освіти володіння студентами іноземною мовою розглядається як одне з пріоритетних завдань.

Сьогодні, коли університети України стоять на порозі кардинальних змін, а держава спонукає викладачів до міжнародної співпраці однією з надзвичайно цікавих інноваційних форм навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах є організація занять студентів з носіями мови. На думку провідних європейських педагогів такі заняття стають потужним мотиваційним поштовхом до опанування мови, оскільки під час комунікації з носієм мови студенти мають можливість продемонструвати свої знання.

Спілкування з носіями мови дозволяє випробувати на міцність отримані теоретичні знання та навички. Це свого роду стресова ситуація, яка загострює всі почуття, здібності та можливості. Саме так починають розмовляти чужою мовою люди, які випадково опинилися за кордоном без спеціальної підготовки. Розмовні заняття миттєво виявляють сильні та слабкі сторони студента, рівень його знань, а також ті моменти, які слід доопрацювати.

Набувають актуальності в Україні такі інноваційні форми навчання як дистанційне навчання, закордонні обміни студентами в межах ЄС, листування за допомогою традиційної і електронної пошти з молоддю з інших країн.

Інноваційні технології, зокрема комунікативно орієнтований підхід у викладанні іноземної мови, є потужним джерелом пізнавальної активності студентів, розвитку їх творчих здібностей, інтересів, умінь та навичок .

Розуміння іноземної мови як фактора міжнародного спілкування та останні соціально-політичні зміни в нашій державі стимулюють перегляд методики навчання іноземних мов та пошук нових підходів в організації процесу навчання іноземним мовам, які будуть забезпечувати пізнання студентами нових культур, готовність молоді до потреб міжнародної мобільності.

МЕТОДИЧНИЙ ТЕАТР ЯК НЕТРАДИЦІЙНА ФОРМА
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ПРАКТИЧНИХ
ПРОФЕСІЙНО-МЕТОДИЧНИХ УМІНЬ

Пентій К.О.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

У професійній підготовці учителя іноземної мови велике значення має його методична підготовка. Оптимальною системою методичної підготовки майбутніх учителів іноземної мови є система, що поєднує наступні компоненти: використання традиційних форм організації навчальної діяльності у вищій педагогічній школі: (лекції, лабораторні й практичні заняття, СРС та НДРС) та нетрадиційних (методичний театр, участь у роботі методичних об'єднань шкіл, самоосвіта) тощо; включення активних методів навчання (дидактичні ігри та педагогічні імітації, методичні ринги та аукціони методичних знань, трансформування передового досвіду та власний методичний пошук тощо); перегляд програмового матеріалу з позицій переносу акценту на формування у майбутніх учителів методичних умінь та створення відповідного навчально-методичного забезпечення.

До початку самостійної роботи у школі майбутнього педагога необхідно не тільки озброїти теоретичними знаннями з методики викладання, але й допомогти оволодіти мінімумом практичних професійно-методичних умінь. Ось як вирішують цю проблему в Житомирському педагогічному університеті ім. І.Франка. На думку викладачів цього вузу, однією з ефективних форм, що дають змогу студенту спробувати себе у ролі вчителя, продемонструвати власні розроблені технології навчання іноземних мов в учнівській аудиторії може стати методичний театр (МТ). МТ тут розглядається як інноваційний засіб позакласної діяльності з методики викладання іноземних мов, який передбачає індивідуальну і командну роботу з методично зацікавленими

студентами з метою критичного, творчого опрацювання сучасних технологій навчання іноземних мов, адаптації їх до реальних умов навчання у школі і вищому закладі освіти, розвитку нових методичних ідей та їх апробації й популяризації серед майбутніх та діючих учителів. МТ працює в двох напрямках: 1) від студента до студента; 2) від студента до вчителя. У межах першого методу – від студента до студента – зусилля членів МТ зосередилися на пошуку нових технологій навчання іноземних мов, їх аналізу, адаптації і апробації за умов реального й умовного навчального середовища з наступним проведенням експериментального навчання у школі та в університеті. У межах цього проекту студенти-члени МТ проводять демонстраційні заняття для інших студентів, а також для вчителів методистів м. Житомира.

Другий напрям – від студента до вчителя – передбачає розповсюдження досвіду через методичні експрес-публікації та відеозаписи зразків застосування нових технологій. Результатом плідної кооперації студентів у втіленні цього проекту стало накопичення банку ідей з різних проблем сучасного викладання, які знайшли шлях до педагогічної громадськості Житомирщини через експрес-публікації методичної газети "Let's Know How", яка виходить двічі на рік і передує педагогічній практиці (кожний студент-практикант отримує всі випуски методичної газети на настановчій конференції).

Таким чином, робота МТ дає змогу активізувати професійно-спрямований зв'язок між студентами, з одного боку, та між студентами і учителями, з іншого. А це допоможе майбутнім учителям стати спеціалістами, здатними до швидкої адаптації в освітній та соціально-культурній сферах, наділеними творчим потенціалом та гнучким методичним мисленням.

THE DESIRE 'NOT TO KNOW' AS A CHALLENGE TO TEACHING

Pidhaietska A.V.

Uman State Pedagogical University

Teachers usually imagine that they teach students who want to learn. Often students do want to learn, sometimes don't. Students bring to the classroom a rich and diverse array of prior experiences, values, thoughts, ideas and cherished beliefs. We teach our subject, but we understand that what we teach can conflict with what students want to believe. A thought a teacher wants to teach doesn't, by itself, do the work of thinking. Stating a sentence repeatedly doesn't encourage a student to take in the thought of the sentence. Thinking is work. But the work of thought is in the complex resituating of the thought over time in propitious contexts that can make the emergent thought possible and meaningful. This complex resituating of thought in new contexts is part of a creative work of teaching, and there is no substitute for it. You cannot drive a thought into the mind of a thinker. You must allow and encourage minds to do their own proper work of contextual assimilation as numerous changing contexts for thought allow an anxious thought to become drained of its attendant anxiety.

There are recommendations for educators that may help you encourage students to study and be more attentive. They are as follows:

1. Vary the type and technology used. Students prefer moderate use of technology in the classroom; in fact, the actual use of technology is not as important as the activity the technology allows students to do. Use different tools such as PowerPoint presentations, social networks, podcasts, streaming videos, blogs, virtual games, video clips, etc. Educators should balance the use of technology in classes with other activities such as lectures, guest speakers, group assignments, interactive and hands-on activities, and class discussions.

2. Consider assignments that involve volunteering, environmental causes, fund raising, other civic duties will help satisfy their need to be socially

responsible and allow them to feel they can contribute value and meaning through their education. Suggest assigning peer reviewed projects to get the students involved with more team collaboration.

3. Use stimulations when appropriate. A stimulation allows student to be more actively engaged and in greater of their own learning.

4. Provide as much feedback as possible. To satisfy students` need for instant gratification, timely feedback on assignments and exams is necessary. Students appreciate praise and recognition; although verbal praise would be sufficient, educators could also give prizes (candy, one-time-only pop quiz exemption) for exemplary work on a project or exam.

5. Keep the atmosphere in the classroom relaxed. This will not only help students feel comfortable, it will also help garner more participation in class discussions.

6. Provide options when appropriate. For example, appeal to the students` preference for flexibility, having students vote on a deadline could help them feel more empowered when it comes to their schedules. Additionally, giving them a list of possible dates and having them choose the date they want to do a group presentation.

7. Involve their parents. For example, students could conduct an interview with a parent or guardians about topics related to the class (such as “How is economy affecting your family?”) and write a paper about it.

8. Be prepared to adjust with the generation as many professors have done for previous generations. If the students seem no to be engaging as hoped or assessments show they are not mastering the content, more adaptations to delivery and methodology will be necessary. Remember: more than anything, these students expect not only expertise but also passion in the subject area from their teachers.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Пономарьова О.А.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Сучасний вчитель повинен володіти як теоретичними інноваційними підходами до системи навчання, так і практичними технологіями, які можна застосувати в навчальному процесі. Науково-педагогічні дослідження свідчать, що навчання за допомогою традиційних технологій не дозволяє розвинути ключові, базові компетентності з конкретної навчальної дисципліни. Саме тому необхідна кардинальна перебудова навчального процесу.

Реформування сучасної освітньої системи ставить перед навчальними закладами особливі завдання, які визначаються потребою суспільства у педагогах, здатних до розв'язання складних проблем навчання, розвитку і виховання учнів, формування їх особистості.

На заняттях іноземної мови варто використовувати методи, що стимулюють до творчої праці, викликають прагнення до активних дій, спілкування і висловлювання власних думок мовою, що вивчається. Означеним вимогам найкраще відповідають саме інтерактивні методи навчання.

Вагомий внесок у розробку та впровадження інтерактивних методик зробили Р. Арнольд, А. Шелтен, Ф. Стус, І. Вейдиг, О. Пометун, Л. Пироженко, Г. Сиротенко та ін. У працях Л. Гітельман та М. Магури інтерактивні методи викладання іноземних мов розглядаються як важливий засіб підготовки конкурентоспроможних та кваліфікованих випускників.

Термін «інтерактивний» означає «той, що базується на взаємодії», тобто наявний зворотний зв'язок між педагогом та учнями. Інтерактивне навчання – це такий вид діяльності, що передбачає взаємодію учня з

навчальним середовищем, яке слугує джерелом засвоюваного ним досвіду [1, с.7]. Інтеракція у розумінні педагогічних методик – це навчання у співпраці, коли і слухачі, і педагог є суб'єктами навчання. Отже, інтерактивний метод – це такий, при застосуванні якого особа, що навчається, є учасником. Учень виступає не лише слухачем чи спостерігачем, а бере активну участь у всіх видах діяльності на уроці.

Під час навчання іноземної мови інтерактивні технології можна розглядати як творчі види діяльності, що дозволяють створювати ситуації мовленнєвої взаємодії, мають комунікативний характер. Творчі комунікативні завдання можуть виконуватись у різних формах, зокрема індивідуально та колективно. До інтерактивних технологій належать рольові тематичні ігри, проектна робота, вирішення навчальних мовленнєвих ситуацій, змістом яких передбачається монологічне та діалогічне спілкування учасників навчального процесу, групове обговорення.

Відтак ми можемо стверджувати, що інтерактивні методи сприяють інтенсифікації та оптимізації навчального процесу. На інтерактивних уроках учні мають змогу творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу, висловлювати власну думку, аргументувати її, дискутувати, моделювати власний соціальний досвід через включення до різних життєвих ситуацій, розвивати навички творчої та проектної діяльності, самостійної роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пометун О., Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2005. – 192 с.

2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – Вид. 2-ге, випр. і перероб. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Постоленко І.С.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Використання технологій дистанційного навчання, зокрема мережі Інтернет, під час навчання іноземних мов є корисним підходом до опанування іншомовного матеріалу та досягнення методичних цілей. Наприклад, американські стандарти навчання іноземних мов (the American Standards of Foreign Language Learning) зосереджені на мові, спілкуванні та культурі, вони, водночас, визначають надзвичайно велику необхідність використання автентичних текстів під час навчання. В цьому контексті викладачі намагаються знайти кращі шляхи застосування свого досвіду з метою покращення знань та вмінь студентів у зазначеній галузі [2, с. 56].

Багато вчених зауважує, що завдяки Інтернету студенти можуть вдосконалювати свої уміння та здібності спілкування; надавати і отримувати інформацію; виражати свої почуття та емоції, а також обмінюватися думками. Під час традиційного заняття, на якому присутній лише один викладач, досить рідко можливо провести справжню розмову, яка має сенс і значення. Саме в такій ситуації комп'ютерні технології та процес дистанційного навчання можуть бути дуже корисними. Адже можна створити середовище комп'ютерного спілкування завдяки електронній пошті та різноманітним чатам.

Завдяки доступу до великої кількості ресурсів автентичного матеріалу про культуру іншої країни, студенти можуть здобути знання та зрозуміти особливості та специфіку матеріалу, який вони вивчають. Крім того, завдяки Інтернету можна брати участь у міжкультурному спілкуванні як вдома, так і у всьому світі, тобто, можна використовувати іноземну мову як у навчальній аудиторії, так і поза її межами.

Дистанційне навчання може відіграти важливу роль у будь-якому із зазначених категорій. Інтернет спонукає до спілкування та пропонує

можливості, які є неможливими в умовах аудиторного навчання. Більш того, використання комп'ютерно-опосередкованого спілкування допомагає перейти від традиційного підходу до навчання, де вчитель перебуває в центрі уваги, до підходу, в якому вся увага зосереджена на студентах.

Використання комп'ютерів і живе спілкування з однолітками мотивує студентів і спонукає їх навчатися ще краще. І, нарешті, завдяки надсиланню повідомлень через Інтернет, студенти опановують соціальні навички, а в такому випадку Інтернет є агентом соціалізації [1, с. 68].

Наразі у країнах, які розвиваються, і де зростає потреба у вивченні іноземної мови, існує необхідність запровадження дистанційного навчання та надання інструкцій для його реалізації. З таких вимог виникає необхідність розробки нових методик для дистанційного навчання іноземних мов. Наприклад, Світовий Банк (World Bank) та Агенція Міжнародного Розвитку Сполучених Штатів Америки (the United States Agency for International Development (USAID)) створили пілотну програму з надання інструкцій для реалізації дистанційного навчання країнам, які розвиваються, щоб підвищити рівень грамотності і знищити бар'єри і обмеження в можливості спілкування між різними країнами [2, с. 57].

Література:

1. Creed, C. Language issues in English medium, tertiary level, DE courses for ESL learners / C. Creed, B. Koul // Language Issues in Distance Education. – England, United Kingdom : Dunford Seminar Report. ERIC Document: ED370 406. – 1993. – P. 48–52.

2. Dñaz-Rico, L. The cross-cultural, language, and academic development handbook / L. Dñaz-Rico, K. Weed. – Boston : Allyn and Bacon. – 2002. – 237 p.

СТІЛЬНИКОВІ ТЕЛЕФОНИ НА ПАРІ: ПЕРЕШКОДА ЧИ РЕСУРС?

Свиридюк О. В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Хоча студенти, які використовують стільникові телефони в аудиторії можуть змусити вас почувати себе так, ніби ви втратили контроль над групою, насамперед важливо, з'ясувати, навіщо студенти використовують свої мобільні телефони. Виклик або текстові сповіщення друзям або членам сім'ї під час пар не може бути оптимальним використанням часу заняття, хоча все частіше і частіше студенти використовують свої стільникові телефони - особливо смартфони - для навчання та організаційних цілей. Використання мобільного телефону не обов'язково означає, що студенти відволікаються від основної роботи.

На початку семестру, було б добре, обговорити правила використання телефону зі студентами. Обговорити, коли допустимо використовувати телефон для дзвінків або текстових повідомлень і особливо важливо встановити мобільний телефоний етикет для роботи в аудиторії. Це має бути зроблено з максимальною згодою студентів, щоб правила були узгоджені, а не нав'язані. Наведемо деякі приклади допустимого використання стільникових телефонів в аудиторії: використання календаря для планування зустрічей з іншими студентами; робити замітки за допомогою програми або функції запису; аудіозапис уроку (з дозволу викладача); пошук невідомих слів; додавання колег у свій список контактів; фотозйомка з дошки вправ або домашніх завдань; обмін фотографіями, коли це пов'язано з темою заняття; ведення веб-пошуку.

Пропонуємо деякі ідеї максимізації використання стільникового телефону для навчання.

1. Освітні програми та додатки до телефонів розроблені, щоб допомогти студентам вивчати англійську мову. Заохочуйте студентів використовувати цифрові перекладачі, вони можуть шукати нові слова, а

не покладатися на вчителя весь час. При виконанні завдань, в яких студенти повинен вгадати сенс нових слів з контексту, просто попросіть їх не використовувати словники. Для вірної вимови, підкажіть студентам додаток, який вони можуть використовувати, щоб почути правильну вимову і записати себе або один одного.

2. Якщо студенти (або, принаймні, один студент у групі) мають смартфони, то вони можуть легко підключитись до Інтернету, щоб дослідити питання, які пов'язані з темою заняття. Попросіть студентів знайти інформацію, щоб підтримати аргумент чи отримання результатів дослідження з метою виступу.

3. Студенти можуть використовувати телефони для відпрацьовування навичок говоріння та бесіди по телефону. Спілкування по телефону вимагає від студентів використання чіткої вимови і фраз для роз'яснень, що додає шару автентичності і може допомогти студентам підвищити впевненість у собі.

4. Стільникові телефони самі по собі можуть бути трампліном для обговорення та спосіб практикувати мову. Студенти могли б порівняти і зіставляти функції своїх телефонів, описувати, як додаток працює, виступати на підтримку або проти функцій телефону, або навіть дати інструкції про те, як грати в гру.

5. Вивчення більш складних видів використання стільникових телефонів, досліджуючи ресурси, такі як [Wiffiti](#) для обміну, мозкові штурми або [Poll Everywhere](#) і [SMS Poll](#) найкращий спосіб отримати негайний зворотній зв'язок від аудиторії.

Стільникові телефони відіграють все більш важливу роль у повсякденному житті, і можуть розглядатися як цінна частина навчання студентів, а не як перешкода. Не обов'язково при використанні телефонів студенти відволікаються від основної роботи, вони можуть використовувати свої телефони для ряду освітніх цілях. Стільникові

телефони можуть розглядатися як цінний інструмент навчання та допомоги автономії студентів.

EFFECTIVE TECHNIQUES FOR TEACHING ENGLISH

Цегельська М.В.

КПІ ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Among the number of challenges that Ukrainian teachers of English face is a certain difficulty in teaching with both traditional and innovative methods (drama, role-plays, etc). It is explained by the fact that many courses have been created without taking into consideration how the brain works, how thinking occurs and how it can be used to learn the language.

In 2008 the cognitive model on the phases of the knowledge processing was developed by M. Karpenko [1], who defined the interdependence between the neurophysiological mechanisms and the principles of building the curriculum, which should be built on four phases – impressing, memorizing, authorization and initiation.

The first phase called “impressing” allows building the schematic neuronet in the brain and forms the motivation to learning. At this stage we can only give the scheme of the topic we are going to teach. At the second stage a new neuronet is being formed with the help of various exercises, listening and watching films, working with computer programs, etc. The third stage – authorization will edit the neuronet in the brain and at this stage we can start asking students to display the knowledge they got by making presentations, giving talks, reports or participating in the seminars. At the fourth stage the official representation of knowledge is relevant – it is the time for tests and grades [1, c. 167].

In the real classroom we often omit the second and third stages thus making the knowledge unauthorized by the brain. The whole conception brings us to the following questions: how to build the constructions (mind-maps or any

other kinds of schemes) so that the revision and recycling of knowledge were meaningful. It can be done if we consider the theory of the basic frames by S.A Zhabotynska [2], which states that the foundations of our information system are structured by the most schematic categories of thought arranged into frames in accordance with the ways we perceive things of the experienced world. They form a network structured by a limited set of iterative propositions (propositional schemas) that belong to the five basic frames – the Thing, Action, Possession, Identification, and Comparison frames. Such networks create ontologies, which can be later referred to as a basis for revision and formation of critical thinking skills in learners.

In general any English language curriculum can be built according to the following principles:

- All vocabulary is compiled into conceptual models, defined as ontologies, that are actually multidimensional “networks-in-the-networks” structures;
- On the basis of these models thinking-oriented tasks are developed;
- Curriculum development takes into consideration the four phases of learning – impressing, memorizing, authorization and initiation.

Introduction of these principles into English language learning will allow out students to develop higher order thinking skills and use the language more effectively.

References

1. Карпенко М.П. Телеобучение / Михаил Петрович Карпенко. — М.: Современная гуманитарная академия (СГА), 2008. — 800 с.
2. Жаботинская С. А. Концептуальный анализ: типы фреймов // Вісник Черкаського університету. – Сер. Філологічні науки. – 1999. – Вип. 11. – С. 12 – 25.

BLOOM'S TAXONOMY

Shevchenko S.I.

Nizhyn Gogol State University

Bloom's Taxonomy (1950s) is a classification of cognitive skills required in classroom situations. There are six levels in the taxonomy, each requiring a higher level of thinking skills from the students. A teacher should attempt to move students up the taxonomy as they progress in their knowledge.

In the knowledge level of Bloom's Taxonomy, questions are asked solely to test whether a student has gained specific information from the lesson. It also includes knowledge of the main ideas that are being taught. To make up questions you use verbs like *tell, list, label, name, define, describe, find, identify, match, memorize, order etc.*

With the comprehension level of Bloom's Taxonomy students will be able to interpret the facts. To make up comprehension questions you use verbs like *describe, contrast, discuss, predict, explain, interpret, outline, translate, compare, summarize etc.*

Application questions are those where students have to actually apply, or use, the knowledge they have learned. They might be asked to solve a problem with the information they have gained in class being necessary to create a solution. For example, you could ask your child to discuss how a character in a story would behave in a different time or place. To make up application questions you use verbs like *complete, classify, solve, dramatize, examine, apply, illustrate, show etc.*

In the analysis level, students will be required to go beyond knowledge and application and actually see patterns that they can use to analyze a problem. For example, an English teacher might ask what the motives were behind the protagonist's actions during a novel. This requires students to analyze the character and come to a conclusion based on this analysis. It can also mean asking your child to identify motives or causes. For example, in a unit on

reading, you might ask your child to explain why a character acted the way he or she did. Or you might ask your child to discuss the different characteristics of a character in a story. To make up analysis questions you use verbs like *analyze, explain, investigate, compare, infer, contrast, categorize, advertise etc.*

With [synthesis](#), students are required to use the given facts to create new theories or make predictions. They might have to pull in knowledge from multiple subjects and synthesize this information before coming to a conclusion. For example, you might ask your child to suggest another solution to a problem that the main character of a story had. Your child could write an alternate conclusion to the story based on his solution. To make up synthesis questions you use verbs like *invent, imagine, create, compose, plan, design, formulate, rearrange etc.*

The top level of Bloom's Taxonomy is [evaluation](#). This level has to be one that children will enjoy working with because it asks children to make judgments and defend them. In a reading unit, you could ask your child to state whether she agrees with the actions of a character and then explain why she agrees or disagrees. Questions can be more open than that, too. For instance, children can be asked what their opinion is of a character or the character's actions. They can write about their opinion and their reasons for their opinion. To make up evaluation questions you use verbs like *select, judge, debate, recommend, decide, argue, recommend, conclude etc.*

To create thinkers, teachers should concentrate more on the higher levels in lesson plans and tests.

Literature

1. Melissa Kelly Bloom's Taxonomy in the Classroom – [Electronic resource]. –

Mode access: <http://712educators.about.com/od/testconstruction/p/bloomstaxonomy.htm>

ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ
ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ВЕЛИКОЇ
БРИТАНІЇ

Шульга Н.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Полікультурна педагогіка є перспективним напрямком вітчизняної науки в умовах багатонаціональної держави, якою є Україна, тому, полікультурна освіта є важливим елементом у навчанні молоді в умовах етнічно поляризованого світу і включає в себе виховання поваги до інших культур: *толерантність щодо інших культур. суспільну взаємодію та ін.*

ВНЗ України повинні формувати навички міжкультурної компетенції своїх студентів, почуття *поваги до унікальності культури кожного народу, терпимість до незвичайної поведінки, розвивати бажання позитивно ставитись до незвичних явищ, готовність реагувати на зміни, динамічність в прийнятті альтернативних рішень, формувати відсутність упереджень щодо представників інших культур/*

На сьогодні існують три орієнтири, які, на нашу думку, є ключовими для реалізації досвіду полікультурної освіти британських університетів у галузі полікультурної освіти для університетів України:

1. Розвиток полікультурної освіти через науку

У Великій Британії наукові установи виступають реформаторами в окремих підрозділах освіти, а забезпечення якості освіти реалізується на державному рівні.

В Україні існує потреба в розвитку полікультурної освіти фахівців на всіх освітньо-кваліфікаційних рівнях, зокрема у реалізації магістерських програм дослідницького напрямку за участі університету та наукового підрозділу, розробці й запровадженні навчальних програм на основі результатів наукових досліджень, підвищенні кваліфікації працівників закладів вищої освіти.

2. Інтернаціоналізація навчального плану

На сьогодні є важливим запровадження дисциплін в університетах, які б задовольняли потреби меншин, що проживають на території України, а також запровадження у вищу освіту інноваційних і мультидисциплінарних підходів до викладання і навчання.

В університетах Великої Британії навчальні плани переглянуті відповідно до вимог полікультурної освіти з огляду на потреби етнічних меншин. Необхідно проводити інтернаціоналізацію навчального плану поетапно, враховуючи культурні особливості представників тих меншин, які навчаються у певному навчальному закладі.

3. Підготовка фахівців у галузі полікультурної освіти

В Україні не вистачає спеціалістів у галузі полікультурної освіти, які б забезпечили підготовку кваліфікованих спеціалістів, що були б конкурентно спроможними на світовому ринку праці. Крім того, в системі української вищої освіти існує велика кількість навчальних напрямів і спеціальностей, що не є прийнятним у європейських країнах, які мають у 5 разів менше навчальних дисциплін. В Україні збільшується розрив зв'язків між освітянами і працедавцями, між сферою освіти і ринком праці.

Отже, досконалим інструментом у запровадження полікультурної освіти для майбутніх учителів у ВНЗ України, на нашу думку, може стати визначення їх умов та потреб для реалізації полікультурних проектів. Для цього необхідні: діагностика проблем полікультурної освіти, накопичення позитивного досвіду у роботі над проблемою, вивчення можливостей університетів, постановка проблем діяльності ВНЗ учасниками робочих груп тощо.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Шумаєва С.П.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Вагомим чинником у вивченні іноземних мов має бути вмотивованість, адже, зрозуміло, що досягнення поставленої мети змушує учня ставитися до процесу більш наполегливо і систематично. Окрім того, у будь-якому випадку завданням вчителя є подати матеріал яскраво, так, щоб це запам'яталося на все життя. Тут на допомогу може прийти вміння вчителем обіграти ситуацію, використовуючи випадки із власного життя, життя знаменитостей, наводячи приклади із сучасної поп культури, цікавих публікацій.

Сучасні інформаційні технології дозволяють вчителю налагодити прямий контакт учня з учителем, учня з іншим учнем у класі і навіть учня з носіями мови. Неважливо на якому етапі навчання це відбуватиметься, головне подолати перші хвилювання стосовно мовного бар'єру. Так, у пригоді можуть стати і різноманітні навчальні середовища, які, на нашу думку, значною мірою сприяють покращенню процесу оволодіння іноземною мовою. До таких ми відносимо:

- Навчальне середовище 1:1(один учень – один комп'ютер);
- BYOD (дослівно – принеси свій пристрій);
- E-learning (eLearning) - різноманітні онлайн-курси, веб-сервіси, мобільні додатки;
- EdTech (Education Technology) – мережеве або он-лайн навчання, в основі якої лежить прозорість навчальних ресурсів, децентралізація навчальної діяльності, створення масового загального цифрового середовища для освіти та самоосвіти;
- Система управління навчанням (Learning Management System) - це цифрове середовище для вчителя, яке використовується для розробки і поширення навчальних матеріалів - для публічного або спільного доступу. LMS-системи дозволяють створювати завдання, призначати їх окремим учням або групам, працювати над проектами і стежити за ходом їх

виконання, створювати малі робочі групи для спілкування та обговорення. Найбільш відомий приклад - Google Classroom.

- Відкриті освітні ресурси (Open Educational Resources). Це цифрові навчальні матеріали, що викладаються в публічний доступ. Це можуть бути і матеріали для вчителів, і контент для учнів: конспекти лекцій, зміст відеокурсів, колекції навчальних наукових журналів і публікацій. Сам факт надання своїх напрацювань у відкритий доступ - це великий крок і плюс до репутації для будь-якого освітнього закладу.

- Активне навчання - припускає практичне застосування навичок, отриманих у процесі навчально-пізнавальної діяльності у формі ігор і тренінгів, вирішення прикладних завдань реального світу, проведення власних досліджень і створення колективних проектів. Зараз активне навчання здійснюється набагато простіше і ефективніше завдяки поширенню навчальних веб-технологій, сервісів презентацій та створення відео, блогів і соціальних мереж;

- Асинхронне навчання MOOC - ідеальний приклад асинхронного онлайн-навчання, коли всю відповідальність за проходження курсу бере на себе користувач, а викладач в більшості випадків залишається за кадром. Приклади асинхронного навчання - підкасти. Курси в онлайн-університеті iTunes U - типовий і популярний приклад асинхронних освітніх сервісів;

- Гейміфікація - застосування підходів, що використовуються в комп'ютерних іграх для підвищення залученості гравців, в неігрових процесах: нагороди, бейджики, рівні майстерності, створення єдиної історії.

- Диференційований підхід - це не стільки цілісна стратегія викладання, як методологія процесу. Диференційований підхід передбачає розробку спеціального освітнього контенту, практик і продуктів (підручників, програм, сервісів), які враховують рівень підготовки і

досягнення груп учнів. Цей підхід не припускає, що для кожної категорії учнів будуть складатися різні завдання - але завдання різного виду та складності будуть поставлятися їм тоді, коли вони будуть до цього готові.

СЕКЦІЯ 3

Професійний розвиток вчителя іноземної мови

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ ТА АНГЛІЇ

Бевз О. П.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Процеси євроінтеграції торкаються усіх сфер суспільного життя країни, в т.ч. й освітньої галузі. Входження України до загальноєвропейського освітнього простору як учасника Болонського процесу покладає на освітян значну відповідальність за реформаційні процеси у цій галузі. Підвищуються вимоги до володіння іноземною мовою усіма учасниками освітнього процесу: від дошкільнят до наукових працівників. Саме вчителі іноземних мов мають підвищити загальний рівень володіння іноземною мовою в українському суспільстві загалом, починаючи із учнівського контингенту.

У системі педагогічної освіти одним з центральних розділів підготовки фахівців є практика, яка дає можливість закріпити теоретичні знання, виробити уміння і навички самостійної діяльності по вихованню і навчанню дітей, оволодіти системою науково-дослідницької роботи. Практична підготовка передбачає набуття майбутніми вчителями англійської мови практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, оволодіння ними сучасними методами, формами організації виховного процесу, формування готовності до використання

сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, набуття досвіду застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, готовність приймати самостійні рішення під час конкретної роботи в реальних для професійної діяльності умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності. Сучасні загальноосвітні навчальні заклади потребують фахівця, здатного до ефективного виконання своїх професійних функцій, здатного забезпечити і гарантувати кожному учневі і випускнику української школи володіння іноземною мовою на рівні, рекомендованому Радою Європи. Одним із першочергових завдань у системі підготовки майбутнього вчителя англійської мови є віднаходження оптимального балансу між теоретичною та практичною підготовкою таких фахівців, забезпечення готовності та впевненості молодих спеціалістів, що ґрунтуються у першу чергу на їхній методичній підготовці у галузі викладання іноземних мов.

Система підготовки вчителів у Великій Британії у кінці 80-х – початку 90-х років зазнала значних змін, які знайшли своє відображення у використанні у провідних державних документах такого ключового поняття, як “school-based teacher education”, що можна трактувати як “підготовка вчителя безпосередньо в школі”. У цей період створюється Національне агентство підготовки вчителів (Teacher Training Agency), що несе головну відповідальність за підвищення якості педагогічної освіти. Сьогодні в Англії педагогічна освіта представлена трьома взаємопов’язаними ланками: базова підготовка вчителя (initial teacher training), вступ до професійної діяльності вчителя-початківця (introduction as a newly-qualified teacher) та підвищення кваліфікації або неперервний професійний розвиток (in-service training (INSET) or continued professional development).

Педагогічна практика розглядається як необхідний елемент системи педагогічної освіти мета якої у контексті нового осмислення полягає у тому, щоб бути джерелом знань про реальний навчальний процес, унаочненням теоретичних знань, джерелом пізнання сутності педагогічної діяльності в процесі вироблення студентами – майбутніми вчителями, необхідних педагогічних умінь та навичок. Це чітка неперервна система поетапного підключення та часткової адаптації студентів до умов школи.

СУЧАСНИЙ УРОК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Безрукова А.Р.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Навчання англійської мови завжди непростий та багатоетапний процес. Це стосується людей, для яких англійська є рідною мовою, так і для тих, хто вивчає англійську як іноземну мову. Підготовку та планування уроку слід проводити з урахуванням рівня володіння англійською мовою студентами, як наслідок уроки стануть інтерактивними та дадуть студентам змогу почувати себе вільно та брати участь в обговореннях. Свідченням того, що вчитель впорався з поставленими задачами, є активна участь студентів в навчальному процесі. Якщо студенти вже володіють мовою, головна мета вчителя – дати змогу учням розкрити красу та неповторність мови. На даному етапі вчитель повинен організувати навчальний процес таким чином: вдосконалити мовні навички та виправляти типові помилки студентів. Оскільки студенти вже володіють мовою, як правило, досить важко коригувати вимову та виправляти граматичні помилки до яких вони звикли. Інша річ, студенти для яких англійська – це іноземна мова. Головною метою вчителя є навчити студентів базовим мовним навичкам. На даному етапі вчитель повинен почати з базових елементів спілкування. Плюсом є те, що ці студенти можуть бути більш наполегливі в навчанні і, ймовірно, будуть уважно

слухати кожне слово, що говорить вчитель, тому вчитель повинен говорити повільно та доступно. Досить часто ми помічаємо, що вивчення мови стає нецікавим та нудним, особливо, якщо студенти вже мають уявлення про методи навчання їх викладача. Це причина, чому вчителі, особливо викладачів іноземних мов, повинні постійно змінювати свої стратегії знову і знову. Це поживить лекцію чи урок, як для студентів так і для викладача. Щоб підтримувати активність студентів впродовж уроку вчитель може запропонувати учням ігри різного спрямування, що дають змогу формувати словниковий запас, вдосконалити граматичні та розмовні навички. Розігрувати діалог за ролями також дуже хороший метод. Вчитель встановлює ролі для себе і для невеликої групи студентів, а також створює план розмови. Студенти діють та спілкуються згідно сценарію та запропонованої мовної ситуації. Це дійсно допомагає студенту стати більш впевненим в мові, а також подолати мовний бар'єр в спілкуванні з людьми. Також для вдосконалення мовних навичок корисними можуть бути: обговорення, дебати, імпровізовані виступи, декламації, залучення студентів до семінарів та конференцій. Важливим етапом кожного уроку є оцінювання. Найпростішою формою перевірки знань є тест, з результату якого вчитель може побачити, чи засвоїв студент новий матеріал. Найефективнішим способом тестування є тест на розуміння. Письмовий тест на розуміння – це добре, проте аудіо та відео тест на розуміння набагато ефективніший.

Впровадження інформаційних технологій значно урізноманітніло процес сприйняття і відробітку інформації. Завдяки комп'ютеру, Інтернету і мультимедійним засобам учням надається унікальна можливість опанування великого об'єму інформації з її подальшим аналізом і сортуванням. Значно розширюється і мотиваційна основа навчальної діяльності. В умовах використання мультимедіа учні отримують

інформацію з газет, телебачення, самі беруть інтерв'ю і проводять телемости.

Вчитель англійської мови завжди повинен бути відкритий, щоб дізнатися нові речі, а також тримати себе в курсі останніх подій в галузі мовознавства.

ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Бойчевська І.Б.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

В усі часи і на момент сьогодення підготовка висококваліфікованих фахівців була і є першочерговим завданням вищого навчального закладу. З огляду на соціальну ситуацію, що склалась в Україні в умовах сучасних демократичних перетворень, надзвичайно важливе значення має саме якісна підготовка педагогічних кадрів. Необхідно надати освіту фахівцю, який повинен не тільки глибоко оволодіти необхідною системою знань, умінь та навичок, але й, насамперед, бути здатним самостійно ставити перед собою професійно значущі завдання та творчо вирішувати їх.

Стає актуальним питання професійного розвитку майбутнього вчителя іноземної мови протягом усього періоду навчання у вищому педагогічному навчальному закладі та після його закінчення. По-перше, змінюється соціокультурний контекст вивчення іноземних мов, оскільки розвиток міжнародного співробітництва суттєво збільшив визнання необхідності оволодіння іноземними мовами та вплинув на соціальний статус іноземної мови як навчального предмета. По-друге, значно збільшується відповідальність учителя іноземної мови, який повинен не тільки допомогти оволодіти іноземною мовою, але й формувати особистісне ставлення учнів до культури іншого народу.

Щоб зрозуміти у чому полягає „професійний розвиток”, варто, напевне, визначити, що таке „розвиток”. Відтак, розвиток людини – це процес становлення та формування її особистості під впливом зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих чинників, серед яких значну роль відіграють цілеспрямоване виховання та навчання. Професійний розвиток вчителя іноземної мови розглядають як становлення, зростання, інтеграцію та реалізацію в педагогічній праці професійно значущих особистісних рис та здібностей, професійних знань та умінь [2, с. 58–59].

Професійний розвиток спирається на інтелектуальну базу, підготовлену розвитком особистості майбутнього вчителя іноземної мови. Відтак деякі науковці стверджують, що професійний та особистісний розвиток вчителів знаходяться у постійному взаємозв’язку, а професійно значущі особистісні риси вчителя такі як педагогічна ерудиція, педагогічне мислення, педагогічна інтуїція, педагогічна імпровізація тощо є важливими складовими професійного розвитку [1, с.84]. В їх основі лежить принцип саморозвитку, що детермінує здатність особистості до творчої самореалізації. Для професійного розвитку майбутнього вчителя іноземної мови найбільш важливими рисами є сформована іншомовна комунікативна компетенція, мовна культура, власна методика та індивідуальний стиль вивчення та викладання іноземної мови.

Таким чином професійний розвиток майбутнього вчителя іноземної мови є процесом та результатом становлення та формування відповідних професійно важливих якостей, що спирається на особистісний розвиток та сприяє професійному зростанню.

Література:

1.Маркова А. К. Психологический анализ профессиональной компетентности учителя / А.К. Маркова // Советская педагогика, 1990. – № 8. – С. 82-88.

2. Митина Л. М. Формирование профессионального самосознания учителя / Л.М. Митина // Вопросы психологии, 1990. – № 3. – С. 58-64.

ІНДЗ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Грицай А.М., Колесник І.В.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Одним із пріоритетних напрямів формування якісного рівня освіти, який задовольняє потреби майбутніх спеціалістів в інтелектуальному і професійному розвитку, є заохочення та залучення студентів до наукової роботи через виконання ними різноманітних за характером індивідуальних завдань.

Необхідність оволодіння студентами методами наукової діяльності та наукового пізнання не підлягає сумніву, оскільки без науково-дослідної роботи у вищій школі неможливо здійснювати підготовку спеціалістів на рівні сучасних вимог.

Традиційно самостійна робота у вищій школі трактується як засіб виконання студентами визначеної пізнавальної діяльності або як особисту творчу працю, що приносить плоди від певних розумових дій.

У структурі навчального навантаження студента за системою ECTS індивідуальна робота розглядається як один з основних компонентів навчальної діяльності і повинна займати певну частину його навчального навантаження.

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає реалізацію творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Індивідуальні завдання мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька студентів.

Різновидом індивідуальних занять є *індивідуальні навчально-дослідні завдання* (ІНДЗ). ІНДЗ - позааудиторна індивідуальна робота студента, яка виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

ІНДЗ можна тлумачити як навчально-пошукові, навчально-творчі, навчально-пізнавальні або навчальні.

ІНДЗ в університеті виконуються з нормативних дисциплін всіх циклів навчального плану і є складовою структурною частиною навчальної дисципліни. ІНДЗ, як і інші модулі в межах залікового кредиту, оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту.

Мета ІНДЗ - самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування студентами знань навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ — це завершена практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем навчального курсу в цілому.

Порядок подання та захист ІНДЗ:

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді скріплених аркушів формату А4 (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням (за об'ємом до 10 арк.)

2. ІНДЗ подається викладачу, який проводить семінарські, лабораторні та практичні заняття з даної дисципліни, не пізніше ніж за 2 тижні до семестрового контролю.

3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу.

4. Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом екзаменаційної оцінки (диференційованого заліку, заліку) і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Виконання ІНДЗ є обов'язковим. Оцінювання ІНДЗ здійснюється в межах 10 % від загальної кількості балів. Наприклад, із 100 балів за підсумкової оцінки за ІНДЗ виставляються від 1 до 10 балів.

Всі студенти виконують ІНДЗ з дисциплін нашої кафедри.

Так, на 2 курсі з практика усного та писемного мовлення у першому семестрі студенти повинні прочитати в оригіналі англійську книжку обсягом у 250 сторінок і створити читацьке портфоліо, яке містить:

- а) анотацію на прочитану книгу;
- б) розгорнуту характеристику одного із героїв книги;
- в) список героїв та відносини між ними;
- г) список з 50 лексичних одиниць;
- д) уривок твору в межах 10 речень з розміткою для зразкового читання;
- е) 3-4 цитати з власними коментарями до них.

Всі студенти звітують про виконану роботу. Спочатку вони подають свої доробки викладачам у письмовій формі, потім відбувається усна презентація. У другому семестрі студенти отримують аналогічне завдання з єдиною відмінністю: обсяг книги збільшується з 250 сторінок до 300.

РОЛЬ ПОРТФОЛІО У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Гут Н.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Сучасний вчитель іноземної мови має поєднувати добре розвинуті мовні навички та мовленнєві уміння з глибокими фундаментальними науково-предметними знаннями, теоретичною і практичною загальнопедагогічною компетентністю, конкретно-науковою методичною майстерністю, сформованими професійними якостями, широким загальнокультурним і професійним світоглядом. Вчитель, який творчо працює, по-новому застосовує не тільки форми оцінювання досягнень учнів, а й шукає ефективні форми оцінювання своєї педагогічної діяльності. Портфоліо вчителя іноземних мов є тим інструментом, який допомагає самопрезентації та позиціонуванню його професійних знань, умінь і навичок.

Вчитель іноземних мов може працювати із мовними портфоліо своїх учнів, брати участь у розробці портфоліо навчального закладу, методичного об'єднання, або ж створювати власне портфоліо, яке можуть зберігатися локально (бути доступним лише визначеному колу осіб) та глобально (бути доступним для користувачів Інтернету). На сьогоднішній день існує чимало типів портфоліо педагогічного працівника. В залежності від мети створення можемо говорити про портфоліо-власність (збирається для себе) та портфоліо-звіт (збирається для презентації, виступу, творчого звіту). За змістом готують тематичне портфоліо (матеріали стосовно роботи з однієї теми), портфоліо досягнень (кращі роботи, наробки, свідоцтва ефективної діяльності), рефлексивне портфоліо (матеріали й оцінка (самооцінка) досягнення цілей, особливостей якості роботи з різними джерелами інформації, роздумів, відчуттів, сприймань), проблемноорієнтоване портфоліо (матеріали, що відображають цілі, процес і результат вирішення проблеми), представницьке портфоліо (підтвердження майстерності за окремими напрямками самоосвіти). За спрямованістю матеріалу виокремлюють портфоліо робіт (збірка різних творчих, проектних, дослідницьких робіт, а також опис основних форм і

напрямів професійної і творчої активності: участь у наукових конференціях, конкурсах, проектах тощо), портфоліо відгуків (включає самооцінку своїх досягнень, самоаналіз різних видів професійної діяльності і її результатів, резюме, планування майбутніх освітніх етапів, а також відгуки, представлені колегами-вчителями, батьками, керівництвом та ін.), портфоліо процесу (матеріали, що характеризують освітній процес: авторські матеріали, освітні технології, навчальні програми і плани курсів за вибором, спецкурсів, факультативів, освітні проекти, методичні рекомендації), портфоліо результатів (якісні й кількісні безпосередні й опосередковані показники результатів роботи педагога: рівень професійно-педагогічної підготовки, діяльності, та результатів). Незважаючи на певні відмінності у підходах до визначення структури портфоліо, процес його створення передбачає самооцінювання та рефлексію, аналіз вчителем іноземної мови власної професійної діяльності.

Отже, портфоліо вчителя відіграє важливу роль у професійному самовдосконаленні, оскільки виконує не лише накопичувальну, презентаційну, а й рефлексивну та стимулюючу функції, мотивуючи вчителя реально представити результати своєї праці, побачити резерви та знайти шляхи для подальшого самовдосконалення, розвиває дослідницьку культуру вчителя, удосконалюючи особистісну, соціальну й професійну компетентність – уміння самостійно здобувати, аналізувати й ефективно використовувати інформацію, раціонально працювати у світі, що постійно змінюється.

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Заболотна О.А., Панченко Є.А.

Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини

Інформаційне суспільство, що характеризується швидким застаріванням знань, виводить на перший план необхідність постійного професійного розвитку. Відома теза Льюїса Керрола «Для того, щоб залишатися на місці, слід дуже швидко бігти вперед, а щоб рухатися вперед, слід бігти вдвічі швидше» дуже чітко окреслює завдання викладачів, які повинні, як мінімум, не відставати від студентів, які вільно почувуються в насиченому інформаційному середовищі, в тому числі, й мовному.

Роль викладача як єдиного носія мовної інформації давно перейшла у роль фасилітатора спілкування у процесі спільної діяльності. З одного боку, присвоєння цієї ролі викликає у сучасних викладачів низку труднощів, адже воно не базується на їхньому власному досвіді, який був, швидше всього, суб'єктивно-об'єктивною моделлю з домінуванням учителя у його класичній ролі. З іншого – воно є полем, яке стає спонукою до професійного розвитку, що відбувається за кількома напрямками, з яких найважливішими є мовний і методичний.

Професійний розвиток викладачів-філологів на мовному й методичному рівнях є можливим у контексті їхнього долучення до міжнародного співробітництва в освітній галузі.

Йдеться, перш за все, про їхню участь у різноманітних грантових програмах. Прикладом однієї з них є проекти в рамках європейської програми «ERASMUS MUNDUS», який з 2014 року було введено до складу ERASMUS +. Цінним для викладачів є як сам досвід 6 – 10-місячного професійного стажування в одному з європейських університетів, так і підготовчий етап, який вимагає значних зусиль у підвищенні фахової компетентності.

Однією з умов участі у програмі є складання міжнародного тесту IELTS, що вимагає серйозної поетапної підготовки як з удосконалення мовного рівня, так і розвитку усвідомлення логіки тексту і

структурованості подання матеріалу в секціях «говоріння» і «письмо». Найбільш поширеним механізмом підготовки є проходження спеціалізованого курсу підготовки до іспиту.

Іншою умовою подання пакету документів для отримання стипендії на період перебування в партнерському університеті є укладання проекту, який має бути затвердженим університетом, який обрано для проходження стажування. В такий спосіб викладачі удосконалюють свою компетентність у галузі англійської мови для академічного спілкування, вчать обґрунтовано й логічно викладати свої плани й ініціативи, доводити корисність запропонованого проекту для обох університетів.

Упродовж самого стажування викладачі мають змогу реалізувати спільно розроблений проект, перебуваючи в полікультурному середовищі колег, яких об'єднують як професійні інтереси, так і англійська мова як засіб спілкування.

Іншим прикладом міжнародного проекту, який сприяє мовному й методичному розвитку фахової компетентності викладачів англійської мови, є заходи, реалізовані Британською Радою. Одним із чинних в Україні є проект «Шкільний учитель нового покоління», що об'єднав зусилля Міністерства освіти і науки України і Британської Ради в Україні. Маючи своєю цільовою групою майбутніх учителів, він активізує до професійного розвитку і викладачів університету, оскільки пропонує кардинально новий підхід до викладання англійської мови, що не може відбутися без значних позитивних змін у професійній компетентності викладачів.

Отже, професійний розвиток викладачів, крім традиційних фахових стажувань, забезпечується і їхнім входженням у полікультурну спільноту професіоналів, що є неможливим без участі викладачів у міжнародних проектах і програмах.

АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНО-ОСВІТНІХ АСОЦІАЦІЙ США

Загребнюк Ю. В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Високі вимоги суспільства до школи, навчання і виховання підростаючого покоління реалізуються вчителем. Тому актуальним у сучасних умовах є досягнення компромісу між запитами суспільства, рівнем професіоналізму вчителя і результатами його професійної діяльності. Це є можливим лише за умови постійного оновлення та вдосконалення знань, вмінь та навичок вчителя, поліпшення його педагогічної діяльності шляхом безперервного професійного розвитку.

Особливої актуальності парадигма колегіального професійного розвитку набула у США, де діють численні професійні об'єднання вчителів – внутрішньошкільні професійні спільноти та громадські освітні асоціації (наприклад: Асоціація педагогів Америки (Association of American Educators), Американська рада вчителів іноземних мов (American Council of Teachers of Foreign Languages), Асоціація розвитку комп'ютерних технологій в освіті (Association for the Advancement of Computing in Education) [1].

Пріоритетним напрямом діяльності сучасних освітніх асоціацій США є професійний розвиток учителів, формування суспільно-позитивного образу вчителя та підвищення його професійного статусу, розвиток педагогічної професії.

Участь вчителів у професійній асоціації дає їм змогу стати частиною професійної спільноти, розширювати професійні знання та формувати нові навички, постійно вдосконалювати професійну діяльність, встановлювати нові професійні контакти та спілкуватися з досвідченими професіоналами-однодумцями як безпосередньо в асоціації, так і в мережі Інтернету, отримати доступ до необмеженої кількості корисної інформації, можливостей особистісного і професійного розвитку, кар'єрного зростання

та прояву лідерських здібностей, що значно підвищує професіоналізм учителя [2].

Характерною особливістю професійного розвитку вчителів в американських освітніх асоціаціях є його реалізація через різноманітні форми. В американському освітньому просторі всі форми професійного розвитку американських учителів об'єднано у три категорії: обов'язковий мінімум, професійний розвиток другого покоління та розвиток лідерських здібностей [1].

Обов'язковий мінімум представлено такими формами професійного розвитку вчителів як симпозіуми, конференції та семінари, що організовуються усіма асоціаціями.

У результаті аналізу діяльності сучасних професійно-освітніх асоціацій США та форм професійного розвитку вчителів у них можна зробити висновок про те, що асоціації є сприятливим середовищем для здійснення колегіальної співпраці вчителів, їх професійного зростання та вдосконалення.

Література:

1. Муқан Н. Стандарти професійного розвитку педагогів у США // Освіта Донбасу: науково-методичне видання. – № 5/6. – 2005. – С. 99–106.
2. Поташник М. Профессиональные объединения педагогов // Методические рекомендации. – М.: Педагогическое общество России. – 2002. – С. 34.

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК „ЛЮДИНА: ЗОВНІШНІСТЬ ТА ХАРАКТЕР“ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Заєць Г.Д.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Навчальний мультимедійний посібник «Людина: зовнішність та характер» є невід'ємною складовою частиною навчально-методичного комплексу з практики усного та писемного мовлення (ПУПМ) та розроблений для студентів 3-го курсу факультету іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя у відповідності з вимогами Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти [1], Типової програми з практики усного та писемного мовлення (німецька мова) [2, с. 115] та робочої програми з ПУПМ для спеціальності 6.020303 Філологія* Мова та література (німецька), освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Метою навчального посібника є спроба поєднати комунікативні та когнітивні навчальні стратегії, що передбачає як подальший послідовний розвиток сформованих на 1-му та 2-му курсах навичок та вмінь, так і усвідомлення граматичного матеріалу за допомогою «мовної рефлексії» та розвиток техніки інтерпретації текстового матеріалу в лінгвостилістичному та інтеркультурному аспектах.

Навчальний посібник побудований за тематичним принципом і складається з двох частин: Частина 1: «Людина та її зовнішній вигляд. Не можна судити про людину за її зовнішністю» та Частина 2: «Характер людини», організованих навколо змістового модуля «Людина: зовнішність, темперамент, характер, почуття та емоції». Кожна частина поділена на дев'ять блоків (Лексика, Граматика, Говоріння, Стилїстика, Читання, Аудіювання, Письмо, Самостійна робота, Рефлексія), кожен з яких містить низку вправ та завдань.

Граматичний мінімум концентрується навколо відмінювання та вживання прикметників, їх субстантивациї та словотвірних особливостей, підрядних означальних речень, модальних дієслів тощо. Лексичний мінімум становлять близько 500 лексичних одиниць – слів, словосполучень, ідіом, прислів'їв, які належать до різних функціональних реєстрів сучасної німецької мови та підлягають продуктивному або

рецептивному засвоєнню. Навчальний посібник містить вправи, орієнтовані на підтримання правильної вимови та інтонаційного оформлення у висловлюваннях студентів. Запропоновані аудіо - та відеотексти слугують водночас опорою для вдосконалення навичок вимови.

До кожної теми включено автентичні художні (текст-опис або текст-повідомлення) та публіцистичні тексти для детального розуміння, інтерпретації експліцитної та імпліцитної інформації (каламбурів та імпліцитних засобів вираження іронії та сатири), для розвитку вміння використовувати заголовки як “ключ” для розуміння змісту тексту. Тексти для переглядового читання призначені для вдосконалення вмінь пошуку необхідної інформації, її узагальнення та формулювання висновків щодо теми/головної ідеї. Для розвитку комунікативних вмінь говоріння розроблено проблемні ситуації, які призначені забезпечити гнучке та ефективне використання мови для суспільних цілей. У навчальному посібнику передбачено завдання, метою яких є підтримання навичок написання твору-роздуму, формування вміння написання ділового листа, а також вправи, спрямовані на підтримання орфографічних навичок.

Для розвитку рецептивних та репродуктивних вмінь аудіювання передбачено уривки відеофільмів та автентичні аудіотексти, підібрані за тематичним принципом та впорядковані на цифровому носію.

До навчального посібника включено завдання для самостійної роботи студентів, що також допоможе вдосконалити свою *мовну* (лексичну, граматичну й фонетичну), *мовленнєву* (уміння в говорінні, аудіюванні, читанні та письмі), а також й *соціокультурну, професійно-комунікативну та навчальну компетенції*, щоб досягти підрівня С 1.1. - С1.2. європейських вимог володіння німецькою мовою [3, с. 41].

Література:

1. Блажко М.І. Людина: зовнішність та характер. Навчальний посібник з практики усного та писемного мовлення для студентів 3-го курсу німецького відділення факультету іноземних мов / Укладачі: М.І. Блажко., Г.Д. Заєць. – Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2014. – 163с.

2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.

3. Curriculum für den sprachpraktischen Deutschunterricht an pädagogischen Fakultäten der Universitäten und pädagogischen Hochschulen. – К.: Ленвіт, 2004. – 256 с.

ВКЛАД УЧИТЕЛЯ В ПРОЦЕСС ПОВЫШЕНИЯ УСПЕВАЕМОСТИ

Кнодель Л.В.

Институт криминально-исполнительной службы

Во все времена педагоги – теоретики и практики – задумывались над вопросом, как повысить успеваемость учащихся; что следует предпринять, какие методы использовать.

Мы часто обсуждаем пути, по которым следует учитель в своих поисках смысла процесса обучения, предполагая, что его убеждения относительно обучения и учеников будут оказывать большое влияние на его преподавание, независимо от того, какой утвержден учебный план и какой используется учебник. Однако, понимание того, что делает преподавателя благополучным значительно сложнее.

Выдающиеся педагоги во многих странах разрабатывают стратегии повышения успеваемости в процессе обучения. В той же мере осознание степени соответствия или несоответствия «*поддерживающих теорий*» и «*теорий в действии*» нуждается в понимании того, что существует

множество способов, с помощью которых слова и действия могут влиять на обучение, которое происходит на занятиях.

Цель этой статьи – рассмотреть различные перспективы относительно процесса обучения и определить, что учителя могут сделать, чтобы помочь своим ученикам лучше успевать и стать независимыми в процессе постижения знаний. Актуальность данного исследования состоит в том, что его результаты дают нам возможность понять, что учителя могут влиять на учебный процесс множеством других способов, чем просто передачей знаний, как следствие отражения нашего собственного опыта преподавания в школах. Некоторые из этих способов могли бы вероятно включать в себя те, которые помогут ученикам *научиться учиться*, усилить чувство собственного достоинства, повысить мотивацию, проявить личный интерес, повысить самоуважение и организовать соответствующую среду обучения.

В наших рассуждениях мы познакомим вас с концепцией посредничества, которая играла одну из центральных ролей во всех теориях социального взаимодействия. Для *Л.Выготского* и его последователей, посредничество определяется использованием «*инструментов*».

«*Инструментами*» в этом смысле слова называется все, что используется как вспомогательное средство для решения проблем или достижения цели. Самый важный из этих инструментов – это «*язык символов*». Для этих теоретиков использование посреднического языка в помощь ученикам продвигаться в *Зоне Ближайшего Развития (ЗБР)* и имеет особое значение.

Это понятие с энтузиазмом было подхвачено некоторыми образовательными психологами, потому что оно нашло важное применение у учителей относительно того, что они могут сделать, чтобы помочь ученикам в их учении. Оно обеспечивает особенно положительное

отношение к тому, как помочь ученикам, когда они находятся в тупике на любой стадии обучения. Учителю предлагается давать задания ученикам на том уровне, на котором они остановились, и который они еще были в состоянии преодолеть, и обучить их принципиальным понятиям, которые помогли бы им сделать следующий шаг вперед.

Д. Брунер и другие использовали термин «*спуск петель*» (термин, который используется при вязании), ссылаясь на данный процесс.

Несмотря на привлекательность концепции ЗБР в ее разумной простоте, ее применение на практике более проблематично.

ПРИРОДНІ СИТУАЦІЇ У НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Коваленко О.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

У своїй роботі вчитель іноземної мови постійно створює навчальні ситуації. За своїм характером вони можуть бути природними чи штучними. Не можна не помітити, що використання природних ситуацій є нечастим явищем на уроках іноземної мови. Природні ситуації мають велику перевагу перед штучними, з низки вагомих причин: 1) їх використання ілюструється самою ситуацією у класі; 2) мовці мають реальну комунікативну мету, що змушує їх фокусуватися на функції мовлення, а не на мовній формі; 3) немає потреби давати завдання, мовлення відрізняється від рутинного виконання вправ; 4) вчитель та учні можуть пересвідчитися у вправності мовлення у комунікативних вправах;

5) вчитель та учні вчаться застосовувати невимушену модель спілкування, учні відчують себе активними учасниками навчального процесу; 6) відбувається сприяння партнерським відношенням між вчителем та учнем; 7) покращуються товариські відношення серед учнів, 8) учні яскраво бачать сенс у вивченні іноземної мови як мови для

комунікації, 9) мовлення стає жвавим, емоційним; 9) відбувається розкриття акторських умінь.

Використання природних ситуацій для вчителя допомагає здійснювати наступні функції: 1) гностичну, оскільки допомагає вивчити психологічні особливості кожної дитини, її здатність до невимушеного спілкування, глибше пересвідчитися у відповідності матеріалу підручника потребам спілкування; контролюючу, через додаткову можливість оцінити не стільки навички, як вміння; 2) плануючу, оскільки допомагає краще спланувати навчальний процес, зокрема передбачаючи можливість їх реалізацій; 3) організаційну, допомагаючи ефективному проведенню уроку, мотивуючи навчальну діяльність.

Нам бачаться наступні передумови та принципи ефективного

застосування природних ситуацій: 1) одномовний характер мовлення вчителя та сприяння одномовного спілкування учнями; 2) широке застосування та постійне збільшення виразів шкільного вжитку (Classroom English); 3) іншомовне спілкування на перерві та в поза урочний час; 4) прогнозування ситуацій та навіть сприяння їх появи, розвитку; 5) активність всіх учнів; 6) дискурсивний характер мовлення вчителя; 7) готовність вчителя до цілеспрямованого розвитку ситуації; 8) здатність вчителя до ефективної семантизації потрібних лексичних одиниць; 9) розвинутість лексичних та орфографічних навичок вчителя; 10) прогнозування рівня готовності учнів до реалізації ситуації; 11) відчуття міри при застосуванні та розвитку природних ситуацій; 12) забезпечення міцності шляхом організації повторення мовного матеріалу; 13) здатність до корекції деяких етапів уроку.

Слід передбачити використання Classroom English в наступних навчальних ситуаціях: початок уроку, кінець уроку, діяльність з підручником, діяльність у дошки, діяльність з використанням технічних засобів: магнітофону, проектора, комп'ютера, ігри, виконання пісень,

драматизації діалогів та уривків п'єс, інструктування, здійснення контролю, зауваження щодо поведінки учнів. За умов успішного здійснення діяльності в умовах класу можна залучити використання англійської мови і в деякі інші ситуації: діяльність у шкільному коридорі, столовій, дворі, спортмайданчику тощо.

Отже, використання Classroom English є найважливішою передумовою використання природній навчальних ситуацій, що в свою чергу сприяє здатності до практичного застосування мови.

МОЖЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТА ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Козир О.А.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Особливу роль в удосконаленні навчально-виховного процесу відіграють сучасні інформаційні технології, основою яких є комп'ютери та комп'ютерні системи, різноманітні аудіо - та відеотехніка та системи комунікації.

Кожний педагог не може не замислюватися над тим, що очікує його учнів в майбутньому, а воно потребує від них великого запасу знань в галузі сучасних технологій. Наприклад, вже сьогодні 60 відсотків пропозицій на роботу потребують мінімальних комп'ютерних знань, і цей відсоток буде тільки підвищуватись.

Сьогодні, як ніколи раніше, безперервний, якісний професійний розвиток стає для педагога вирішальним фактором успіху. Система безперервної освіти потребує створення відповідного інформаційно-освітнього середовища, за допомогою якого можна буде отримувати відповідну інформацію. Не можливо навіть уявити освітній простір без сучасних інформаційних технологій та засобів комунікації. Найбільш сучасним, масовим, доступним та оперативним засобом реалізації є

Інтернет. Інтернет реально сприяє професійному розвитку педагогів. Комп'ютерні та Інтернет технології не замінюють сучасного змісту освіти, а доповнюють діапазон засобів та методів роботи, забезпечуючи доступ до величезного сховища універсальної інформації. Інтернет дає більш ефективне використання як часу, так і професійних ресурсів. Це новий спосіб спільного використання інформації з можливістю діалогу між людьми незалежно від того, де вони знаходяться і який розклад їх роботи.

Інтернет надає вчителям велику кількість професійних веб - порталів. Саме тут можна переглянути практично всі освітні документи, отримати правову інформацію, а також отримати можливості для професійного розвитку та перепідготовки (дистанційні курси навчання).

Також треба зазначити широкі можливості Інтернету для формування зв'язків серед педагогічних суспільств. Інтернет надає можливості для професійного творчого спілкування та оперативного обміну інформації. Мета вчителів може бути різноманітною: хтось зацікавлений в переписці зі своїми колегами з інших шкіл, хтось хоче прийняти участь в дослідницьких проектах, основою яких буде спільне вирішення наукових проблем, а інструментом обміну – електронна пошта, телеконференції, вебінари. При такому спілкуванні у педагогів формується почуття відповідальності за власні досягнення. Міркування про те, як саме ти викладаєш, та постійний пошук найкращих методів та ідей – є основою професіоналізму вчителя. Сучасний вчитель використовує можливості Інтернету і для професійного розвитку, і для активізації пізнавальної діяльності учнів.

Таким чином, можна зробити висновок, що володіння Інтернет технологіями дозволяє вчителю розширити освітнє інформаційне середовище, створює умови для професійного розвитку, змінює характер його діяльності, позицію. Інтеграція нових інформаційних та педагогічних технологій сприяє створенню гуманістичного та освітнього середовища, в

якій розвивається активна особистість, яка здатна засвоювати знання, застосовувати їх та генерувати власні ідеї.

МІЖКУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ВТОРИННОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Комісаренко Т.М.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Мовна освіта – це запорука оволодіння культурою країни досліджуваної мови. Вивчення іноземної мови дозволяє учням: 1) ознайомитися із іншою соціальною культурою, іншими видами державного устрою, життям і побутом однолітків; 2) розуміти, а не оцінювати схожість і відмінність інших культур, особливості менталітету, стилю життя та системи моральних цінностей інших народів. У зв'язку із цим у методичній науці з'явилася думка внести певну зміну у зміст навчання іноземної мови. У центрі утримання іншомовної освіти повинна стати «іншомовна культура». [3]

Перед учителем іноземної мови постає завдання щодо формування вторинної мовної особистості, здатної бути ефективним учасником міжкультурної комунікації. Для того, щоб діалог культур відбувся, необхідно розвивати у учнів готовність користуватися іноземною мовою як засобом спілкування, а також розвивати їх інтелект, творче мислення, бажання учитися. Будь-який урок іноземної мови – це творча діяльність, взаємодія рівних партнерів спілкування (учителя та учнів, учнів один із одним). Кожен учень повинен бути завжди упевненим у тому, що його слухають, намагаються зрозуміти, правильно оцінюють те, що він говорить і робить. Думка учня, як і думка учителя, поважається взаємно. Учень має можливість вільно висловити свою думку. А учитель зі свого боку не нав'язує йому власної думки.

Особливу увагу потрібно звернути на рівень мовної підготовки учителя. Мова учителя повинна бути автентичною, нормативною, виразною і слугувати зразком для учнів. Щоб створити атмосферу справжнього спілкування на уроці, учитель повинен сам уміти спілкуватися: говорити природно, а не механічно (завчено), звертати увагу на реакцію співрозмовника.

У вчителя має бути нестримне бажання постійно саморозвиватися, самовдосконалюватися, розширювати власний кругозір, вдосконалювати та шукати нові методи викладання. Творчий наставник завжди використовує у викладанні сучасні та цікаві методи та прийоми. Відвідування різноманітних семінарів, курсів та мастер-класів – ще одна складова успішного результату.

Таким чином, сучасний учитель іноземної мови повинен володіти не тільки наукою навчання і виховання учнів, а й мистецтвом спілкування із ними. Він повинен бути справедливим до них. Здатність вчителя організовувати педагогічне спілкування із учнями визначає багато у чому ефективність навчального процесу із іноземної мови. Урок іноземної мови слід розглядати як складний акт спілкування. На кожному етапі уроку, дії учителя і учнів мають бути узгоджені. Учні повинні усвідомлювати потребу у придбанні іншомовних знань, навичок і умінь. Якщо дії вчителя на самому початку уроку будуть спрямовані на вираження радості від зустрічі із учнями, від майбутнього спілкування із ними, то вони будуть мотивувати і стимулювати усю подальшу мовленнєву діяльність учнів.

Література:

1. Гальскова Н.Д., Гез Н.І. Теорія навчання іноземних мов: лінгводидактики та методика: Учеб. посібник для студ. лінгв. ун-тов і фак. ін. яз. вищ. пед. навч. закладів. - М.: Видавничий центр «Академія», 2004.
2. Навчання спілкуванню на іноземній мові: навчальний посібник / За ред. Є.І. Пассова, Є.С. Кузнецової. - Воронеж: НОУ «Інтерлінгва»,

2002. (Серія «Методика навчання іноземних мов, № 15). Укладачі: Є.І. Пасів, Є.Г. Завесова.

3. Пасів Є.І. Урок іноземної мови в середній школі. - М., 1988.

НАСТАВНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ЕТАПІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ

Копенкіна Л.О.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Останні двадцять п'ять років система педагогічної освіти Франції перебуває в стані перманентної модернізації структури та змісту навчального процесу. Передумовами цьому є бажання створити високоефективну національну модель початкової професійно-практичної підготовки майбутніх вчителів.

З метою покращення умов професійного становлення майбутнього вчителя *Міністерства* національної освіти та *вищої освіти* та *досліджень Франції спільно розробили нові підходи щодо* прикладної підготовки вчителів¹, суть якої полягає у чергуванні періодів теоретичної підготовки в спеціальних вищих навчальних закладах², наукової роботи та активної професійної практики на шкільному майданчику, де формування необхідних професійних компетенцій учителів-стажерів має керуватися та контролюватися досить чисельним викладацько-вчительським складом [1].

Одним з пріоритетних напрямків останньої реформи є підсилення ролі наставницької діяльності (фр. – le tutorat) на етапі практичного формування необхідних професійних умінь та навичок майбутніх учителів [3].

¹ Закон від 8 липня 2013 року, що визначає «загальні принципи орієнтації та планування реорганізації республіканської школи».

² ВШБВ (Вищі школи вчителства та виховання (фр. – Ecoles supérieures du professorat et de l'éducation (ESPE).

В офіційних документах *Міністерства* національної освіти, *вищої освіти* та *досліджень Франції* визначені наступні завдання наставника: зустріч стажера та надання потрібної інформації; супровід: спостереження та порада; оцінювання рівня оволодіння професійними компетенціями.

На етапі зустрічі завданням наставника є ознайомлення студента-стажера з навчальним закладом, його навчальним планом та внутрішнім регламентом, адміністрацією школи та педагогічним колективом, зокрема, вчителями його дисциплінарної секції.

Супровід тьютора полягає в спостереженні за професійним становленням майбутнього вчителя та надання йому корисних порад. Наставник має зрозуміти потреби стажера та, враховуючи його досвід, сильні та слабкі сторони, зорієнтувати в подальших діях. Він повинен уникати нав'язування власної моделі, а лише пропонувати можливі шляхи та підходи, що сприятимуть набуттю необхідних умінь та навичок, переходу стажера з позиції студента в категорію вчителя. [2].

Не менш важливим завданням наставника є оцінювання стажера (визначення рівня сформованості необхідних професійних якостей)[2], яке проходить в 3 етапи та поділяється на діагностичне та підготовче (навчальне).

Саме на основі звітів наставника журі приймає рішення щодо професійної придатності майбутнього вчителя та присвоєння йому статусу штатного вчителя.

Література:

1. Vincent Peillon - Geneviève Fioraso. ESPE : L'ambition de la réforme [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.education.gouv.fr/cid72795/espe-l-ambition-de-la-reforme.html>. - Назва з екрану.

2. Missions des professeurs conseillers pédagogiques contribuant dans les établissements scolaires du second degré à la formation des enseignants stagiaires [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.education.gouv.fr/cid52621/mene1013096c.html>

3. <http://www.education.gouv.fr/pid24257/encart-formation-des-enseignants.htm> – Назва з екрану.

MAIN CONFIGURATIONS OF LANGUAGE TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN AUSTRALIA

Kostina L.S.

Institute of Pedagogical and Adult Education, NAPS of Ukraine

Improving student outcomes is one of the main goals of Australian teachers and school leaders, and of professional learning they undertake. Professional learning is correlated with professional development which is crucial for pre-service and in-service language teachers particularly. There is much evidence for sustainable professional development to be an integral and powerful merit of teacher professional development programmes and teacher practice. Richards and Farrell argue that teachers need to be able to take on new roles such as mentoring, coaching and managing. Furthermore, teachers need to act corroboratively to develop teaching materials and curriculum as well as to cooperate with other teachers. Borg suggests that the development of language teachers' knowledge and understandings can be achieved through tapping into what language teachers think, know, believe, and do. So, teacher cognition is one of the premises of effective teacher professional development and performance.

When we get under the hood of language teacher professional development we separate out the features of effective teaching practices. Research indicates that Australian language teacher professional development and performance will be more positive when they are relevant, collaborative and future-focused. In the context of relevance, teacher professional development should be based on current research in a given field and encourage language teachers to adapt to current challenges in professional improving process. In collaboration context, there is disciplined cooperation of teachers and their colleagues within and across educational institutions. In future-focused context, language teachers should deal with new and emergent challenges and apply a broad range of effective strategies and purposeful pedagogical practices.

Nowadays Australian education system tends to focus on global trends and practices in education. Such practices possess new features recognisable in Australia as innovative and useful configurations of teacher professional development. Among them are: face-to-face, required, facilitated, situated, formal, individual, remote, offered, self-directed, personalised, certificated, etc.

We assume that successful professional learning programmes create opportunities for better pre-service and in-service language teacher professional growth. They are a good case of a practical application of teacher cognition and reflection principles. The outcomes of such programmes are quite high since they include a number of various activities aimed to improve language teacher quality. For instance, they can embrace:

- ✓ Workshops and seminars (internal or external, or internal PD meetings)
- ✓ Individual activity (leading a workshop or seminar, video recording of and reflection on a lesson, completing a video-training module, self-study module, developing a teaching journal)

✓ Collaborative activity (peer observation, participating in an article discussion group, moderating an article discussion group, chairing a PD meeting, collaborative action research)

Nevertheless programmes may have a great variety of other innovative techniques. It depends on educational institution organisation principles, strategy, goals, etc. Professional learning programmes receive their deserved attention in Australia since they are sustainable, collaborative and teacher-focused.

So, in a few decades language teacher professional development in Australia has assumed new configurations and features which are purposeful in the context of improving language teacher quality.

ЗНО У ПИТАННЯХ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ

Ларіна Т.В.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Одним з основних напрямів реформування сучасної системи освіти є удосконалення рівня професійної компетентності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів. Оскільки світові дослідження виявили серед найголовніших впливів на результативність середньої освіти такий фактор як висока кваліфікація вчителя та його соціальний статус. Триває дискусія щодо визначення критеріїв професійності вчителів, створення об'єктивної системи її вимірювання.

Наразі, одним з головних критеріїв якості викладання можна вважати результати проходження учнями зовнішнього незалежного оцінювання. Стрижневою ідеєю ЗНО під час його запровадження було визначення рівня якості освіти. Сьогодні Україна посідає 79-те місце зі 148 країн у рейтингу якості освітніх послуг, що свідчить про те, що якість шкільної освіти все ще залишається поза увагою суспільства і навіть самих освітян. Все частіше лунають вимоги громадськості до проходження вчителями

незалежного оцінювання (на кшталт ліцензування PRAXIS США), яке б засвідчувало професійну компетентність вчителя. Звичайно, такі вимоги, при відсутності якої-небудь професійної та методичної допомоги, провокують вчителів до конформізму, знищують їхню мотивацію до власного фахового розвитку. Одним з шляхів розв'язання цього завдання вбачаємо у створенні співпраці школи та ВНЗ навколо питань ЗНО, забезпеченні допомоги під час самовдосконалення вчителя через встановлення партнерських відносин з університетськими колегами. Відтак, сьогодні ЗНО стало не лише тим, що пов'язує загальноосвітні навчальні заклади із ВНЗ, а й тим елементом, що мотивує вчителя до власного професійного розвитку.

Напрями реалізації співпраці школи та ВНЗ в цьому напрямі вбачаємо у наступному:

- аналізувати статистичні данні щодо учнівських результатів ЗНО;
- здійснити порівняльний аналіз балів ЗНО з метою виявлення динаміки якості;
- провести моніторинг стану викладання дисципліни (англійської мови) у закладах, де середній бал ЗНО виявився нижчим за 150 и вищим за 180;
- виявити причини низького рівня складання ЗНО, з одного боку, та позитивний досвід роботи вчителів, чиї учні досягли високих результатів;
- ініціювати обмін досвідом вчителів, виявити ефективні методики тестової підготовки;
- залучити вчителів до обговорення тестових технологій та створення учбових тестів;
- ужити необхідних організаційних заходів для підвищення мотивації учнів щодо проходження ЗНО з дисципліни;

- організувати проведення тренувальних тестів з предмету он лайн;
- залучити вчителів до консультування учнів щодо тестових завдань у форматі учень –вчитель – викладач ВНЗ;

За умови добровільної участі вчителів у заходах, обговореннях, діалог та співпраця розглядається нами як професійний розвиток, під час якого здійснюється аналіз ціннісних оцінок, трансформація міркувань та ставлень. Аналіз власної діяльності учасників співпраці, залучення до створення тестів, рефлексивні описи та оцінки, які надають учасники під час проведення дискусій дозволяють визнати співпрацю з викладачами університету навколо питань пов'язаних із ЗНО одним з дієвих механізмів професійного розвитку вчителів.

ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ УЧАЩИХСЯ С СИНДРОМОМ ДЕФИЦИТА ВНИМАНИЯ И ГИПЕРАКТИВНОСТИ

Латушко И.Е.

БарГУ (Беларусь)

Чрезмерная двигательная активность, непоседливость, импульсивность, неумение сосредоточиться на выполнении одного дела – все эти признаки характеризуют гиперактивное поведение. Говоря о гиперактивных детях, большинство исследователей (З.Тржесоглава, В.М.Трошин, А.М.Радаев, Ю.С.Шевченко, Л.А.Ясюкова) имеют в виду детей с синдромом дефицита внимания и гиперактивности (СДВГ).

Синдром дефицита внимания и гиперактивности — дисфункция центральной нервной системы (преимущественно ретикулярной формации головного мозга), проявляющаяся трудностями концентрации и поддержания внимания, нарушениями обучения и памяти, а также сложностями обработки экзогенной и эндогенной информации и стимулов

Анализ возрастной динамики показал, что признаки СДВГ наиболее выражены в дошкольном и младшем школьном возрастах: наибольший процент детей с синдромом отмечается в 5—10 лет. Таким образом, пик проявления синдрома приходится на период подготовки к школе и начало обучения. Среди мальчиков 7—12 лет признаки синдрома диагностируются в 2—3 раза чаще, чем среди девочек. Среди подростков это соотношение составляет 1:1, а среди 20—25-летних — 1:2 с преобладанием девушек.

Впервые термин «сопровождение» появился в работе Г. Бардиер, Н.Ромазан, Т.Чередниковой (1993) как концептуальный подход в работе с детьми детского сада и младших классов, как сопровождение естественного развития ребенка.

В рамках нашего исследования, педагогическое сопровождение понимается нами как комплексная технология, предполагающая совместное с ребенком определение его интересов, целей, возможностей и путей преодоления препятствий, затруднений, с которыми он сам не может справиться и достигать позитивных результатов в обучении, самовоспитании, речевом общении, образе жизни. Мы считаем, что педагогическое сопровождение — это целая система организации помощи ребенку в решении проблем, связанных с его психическим и социальным развитием.

С учетом всего сказанного можно утверждать, что ведущей целью педагогического сопровождения является активизация сильных сторон его субъектов. Достижение этой цели предполагает решение ряда общих и частных задач всей системы педагогического сопровождения. Общие задачи определяются характером сопровождения и сводятся к установлению между взрослыми и детьми качественных взаимоотношений, в которых находит выражение личная привязанность, безусловное принятие друг друга, имеющее устойчивый и

продолжительный характер. Педагог призван в сопровождении помочь ребенку позитивно оценить трудности и скопить силы для самостоятельного их преодоления.

Таким образом, под педагогическим сопровождением учащихся с синдромом дефицита внимания и гиперактивности мы понимаем комплексную технологию, которая предполагает специально-организованную целенаправленную профессиональную деятельность сопровождающего, направленную на создание благоприятных психолого-педагогических условий, необходимых для успешного обучения учащихся с СДВГ.

СУЧАСНІ МЕТОДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Леу С.О.

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

Професійно активний спосіб мислення й підвищення кваліфікації через отримання нових знань й досвіду сприяє фаховому й особистісному розвитку й лежить в основі ідеї навчання впродовж життя, що є вже звичною вимогою сучасного ринку праці. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій значно впливає на темп життя, трудової активності й навчання, сприяє появі нових форм, методів, підходів до навчання. В результаті відбувається й зміна функцій і можливостей викладача, що, в свою чергу, вимагає додаткової підготовки.

Аналіз літератури та публікацій свідчить про широке впровадження у світовій освітній практиці методів коучингу, менторингу, наставництва, тьюторингу й недостатнє вивчення їх використання для професійного розвитку вчителів іноземної мови у вітчизняному освітньому просторі. В Україні ці методи використовують переважно корпоративні підприємства,

Отже, використання сучасних методів та підходів у професійній діяльності викладача іноземної мови сприяє підвищенню рівня педагогічної майстерності й розвитку особи, що навчається. Подальше вивчення їх впровадження у професійну діяльність викладача іноземної мови забезпечує реалізацію концепції навчання впродовж життя.

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Нестеренко І. Б.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Сучасний учитель має виступати свідомим суб'єктом педагогічного процесу й активним діячем соціального та наукового прогресу. Саме тому особливої значущості нині набуває процес модернізації змісту вищої педагогічної освіти, в основу якого покладено ідею підготовки фахівця, здатного до успішного входження на ринок праці та ефективної професійної діяльності в «Європі знань». Це підтверджується у державних документах України, серед яких: Закон України «Про освіту» (1991, 2006), державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)» (1993), концепція педагогічної освіти, цільова програма «Вчитель» (2002), «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті» (2002), «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Закон України «Про вищу освіту» (2014) тощо.

Проблемі професійної підготовки вчителів іноземної мови приділена значна увага у таких європейських документах та доповідях, як: Концепція Європейського співтовариства та Концепція Ради Європи (1988 р.), рекомендації ЮНЕСКО та МОП (Міжнародна організація праці) «Становище і статус учителів» (1996 р.), рекомендації Ради Європи «Вивчення та викладання сучасних мов у Європі» (1998 р.), міжнародна наукова доповідь «Учителі і навчання у світі, що змінюється» (1998 р.),

«Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (2001 р.), доповідь Європейської комісії «Підготовка вчителів іноземних мов: пріоритети Європи» (2003), Рекомендації Національної ради вчителів англійської мови (2006 р.), дослідження Міжнародної Академії Освіти та Міжнародного Бюро Освіти «Професійне навчання вчителя та його розвиток» (2008 р.), «Основні дані щодо навчання іноземних мов у школах» (2008 р.), програми «Європейського центру професійної освіти» (2009 р.), доповідь Ради Європи «Результати стратегічної європейської співпраці у навчанні та професійній підготовці» (2009 р.).

З метою покращення професійної підготовки вчителів іноземної мови та збільшення ефективності вивчення іноземних мов Європейський Союз та Рада Європи розробили широкий спектр освітніх програм, запровадження та функціонування яких зорієнтовано на те, щоб удосконалити професійну підготовку вчителя іноземної мови на рівні європейських вимог та стандартів. Втілення цих програм розпочато з 1995 року згідно із рішенням Європейської комісії, у рамках яких кожен учитель набуває досвіду викладання дисципліни в різних системах освіти країн Європи. Мета програм, з одного боку, – це обмін знаннями, методами навчання й виховання, а з іншого – формування спільних поглядів на картину світу, його існування й перетворення. Це означає, що у вчителів іноземних мов більш відповідально та усвідомлено, ніж раніше, формуються міжкультурні навички навчання іноземної мови, особливим засобом яких виступає комунікація у різних європейських спільнотах [1].

Серед найбільш поширених проектів та освітніх програм, які направлені на вдосконалення професійної підготовки вчителя іноземної мови на рівні європейських вимог та стандартів, варто виділити такі: «Сократ» (SOCRATES), «Еразм» (ERASMUS), «Лінгва» (LINGUA), «Коменський» (COMENIUS), «Комет» (KOMET).

Література:

1. Jose M. V. European Policies in TEFL Teacher Education [Електронний ресурс] / M. V. Jose. – Режим доступу : <http://www.benthamscience.com/open/toalj/articles/V001/1TOALJ.pdf>.

САМООСВІТА ПЕДАГОГА ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Палагута І.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Учитель - основна дійова особа у реформуванні сучасної освіти. Змінюються орієнтири освіти – змінюється й сам вчитель, змінюється мета й завдання його освітянської діяльності. Сучасний педагог має бути готовим до змін, а тому доволі актуальною є проблема самоосвіти вчителя, яка спрямована на професійне становлення, вдосконалення педагогічної майстерності.

Сучасні вимоги до педагога на перше місце ставлять систематичну самостійну роботу з розвитку професійної компетентності, поглиблення його теоретичних знань та практичних умінь. Отже, проблема самоосвіти стає все більш актуальною.

Саме тому основною метою самоосвіти є досягнення бажаного рівня професійної компетентності шляхом оновлення та удосконалення наявних у фахівця знань, умінь і навичок.

Як відомо, ставлення педагогів до самоосвіти, неоднозначне, а тому головним завданням є створення стійкої мотивації професійного самовдосконалення.

Отже, для того, щоб навчати, вчителю самому необхідно постійно навчатись. Прагнення до знань, психологічна готовність педагога до об'єктивної потреби навчатись протягом своєї педагогічної кар'єри є безперечним гарантом його професійного становлення. Самоосвіта

визнається одним із найефективніших шляхів розвитку професійної компетентності, який зумовлює наступність, послідовність післядипломної освіти педагога.

Поняття «самоосвіти» трактується вченими, як: постійне поповнення професійної та загально-культурної інформації, а також систематичне оновлення індивідуального й соціального досвіду.

Систему самоосвіти вчителя можна розглядати як сукупність складових: самооцінка – вміння оцінювати свої можливості; самооблік – вміння брати до уваги наявність своїх якостей; самовизначення – вміння вибрати своє місце в житті, суспільстві, вміння усвідомлювати свої інтереси; самоорганізація – вміння знайти джерело пізнання й адекватності своїм можливостям, форми самоосвіти, планувати, організувати робоче місце та діяльність; самореалізація – реалізація особистістю своїх можливостей; самокритичність – вміння критично оцінювати переваги та недоліки власної роботи; саморозвиток – результат самоосвіти.

Самоосвіта педагога є одним з найважливіших шляхів упровадження педагогічної науки в шкільну практику. Вся її система розглядається як постійне та нерозривне співвідношення між педагогічною теорією та шкільною практикою, тому її основною метою є теоретична та методична підготовка до впровадження в навчально-виховний процес освітніх інновацій та мотивація розвитку особистості вчителя.

Основним змістом самоосвіти є оновлення і вдосконалення знань, що є у спеціаліста, його умінь і навиків з метою досягнення бажаного рівня професійної компетентності. У сучасному суспільстві постійна самоосвіта, з одного боку, все більше стає умовою успіху в професійній діяльності, а з іншого – і це особливо важливо – вона захищає від інтелектуального зубожіння особистості.

Отже, враховуючи специфіку самоосвіти, можна зробити такі висновки: самоосвіта сприяє накопиченню знань, формуванню інтелекту,

розвитку розумових сил та здібностей; є інформативним процесом; є складовою розумового самовиховання, завдяки якому виробляються якості, необхідні для успішного оволодіння знаннями; самоосвіта є цілеспрямованим добровільним удосконаленням особистості в сфері науки і культури.

Література:

1. Жорова І.А., Кузьмич Т.О., Назаренко Л.М. Самоосвіта педагога як умова підвищення його професійної компетентності: методичні рекомендації. – методичні рекомендації. – Херсон: РІПО, 2012. – 48 с.
2. Пікельна В.С. Управління школою. / В.С.Пікельна. – Х.: Видав. гр. «Основа», 2004. – 220 с.
3. Малихін О.В. Методичні рекомендації для формування у майбутніх учителів потреби у професійній самоосвіті. – Кривий Ріг: КДПУ, 2000. – 24 с.

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ГІМНАЗІЙ У НІМЕЧЧИНІ

Пасічник Л.Л.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Система професійної підготовки вчителів гімназій у Німеччині традиційно складається із двох фаз: 1-ої фази теоретичної університетської підготовки та 2-ої фази стажування (Referendariat). Після підписання Німеччиною Болонської декларації система професійної підготовки учителів зазнала структурних реформувань. Майже у всіх федеральних землях Німеччини відбувся перехід на ступеневу модель університетської підготовки (бакалавр, магістр), за якою навчання у бакалавріаті триває 6 семестрів, а в магістратурі 3-4 семестри. Крім того, ступенева модель у свою чергу поділяється на два типи: інтегровану та послідовну моделі. В

інтегрованій моделі підготовки вивчення дисциплін фахового, фахово-дидактичного циклу із двох предметів та загальнопедагогічних дисциплін здійснюється впродовж всього періоду навчання в університеті. У послідовній моделі підготовки фаза бакалавріату спрямована переважно на теоретичну підготовку із двох обраних предметів, а у магістратурі вивчаються психолого-педагогічні дисципліни та дидактика [2]. Як зазначають німецькі педагоги, більшість університетів країни віддають перевагу саме інтегрованій моделі підготовки, наголошуючи на її професійно-педагогічній спрямованості впродовж всього періоду навчання в університеті [2].

Слід також зазначити, що деякі федеральні землі Німеччини продовжують підготовку вчителів за традиційною моделлю. Зокрема, моделі підготовки вчителя гімназії у федеральних землях Баварія та Баден-Вюртемберг не передбачають освітньо-кваліфікаційних рівнів (бакалавр, магістр) [3]. Проте для забезпечення академічної мобільності студентів у всіх університетах країни запроваджено модуляризовані навчальні програми та кредитно-трансферну систему навчання.

З метою підвищення конкурентоспроможності фахівця на ринку праці університети пропонують різні варіанти комбінування двох навчальних предметів для вчителів гімназій, які вивчаються в однаковому обсязі. Обравши іноземну мову як фах, можна вивчати іншу іноземну мову або історію, географію, інформатику, фізику, математику, хімію та ін. Крім того, майбутній вчитель іноземної мови повинен мати базові знання із латинської та іншої сучасної іноземної мови на рівні A2. Майбутні вчителі англійської мови повинні володіти іншою сучасною іноземною мовою на рівні B2 [1].

Для удосконалення професійної компетентності майбутнім учителям іноземної мови рекомендовано проходження практики за кордоном у країні, мова якої вивчається. Отримати таку можливість можна за

підтримки Педагогічної служби обміну або скориставшись іншими альтернативними варіантами [1].

Отже, підвищення теоретичної та практичної підготовки, набуття професійного досвіду під час проходження практики за кордоном є пріоритетними завданнями підготовки учителів іноземної мови у Німеччині.

Література:

1. Lehramt an Gymnasien. Informationen zum Studium. Albert-Ludwigs-Universität Freiburg [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: <http://www.zlb.uni-freiburg.de/zlb-veroeffentlichungen/lehramt-an-gymnasien-gympo.pdf>. – Назва з екрана

2. Winter M. Sequenziell oder integrativ? – zur Diskussion über alte und neue Studienstrukturen in der Lehrerbildung für Gymnasium bzw. Sekundarstufe I Teil II. [Електронний ресурс] / M. Winter. – 2014. Martin – Режим доступу: <http://hsdbs.hof.uni-halle.de/documents/t1975.pdf>

3. Zentrum für Lehrerbildung und Fachdidaktik. Universität Passau [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: <http://www.uni-passau.de/zlf.html>. – Назва з екрана

ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Піонтковська Т. О.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

За визначенням світових експертів, лінгвістичне питання сьогодні знаходиться на передньому плані глобального освітнього простору. За останні 25 років у світі відбулася значна кількість подій (міжнародні проекти, конференції, зустрічі, тощо), які суттєво вплинули на мовну політику, змінили програми, методи і засоби викладання і вивчення мов. Більш того, європейські експерти проголошують, що мовна компетентність

є однією з найголовніших умов успішного працевлаштування сучасного студента.

У цьому зв'язку по-новому постає питання про вивчення і викладання іноземних мов. Осмислення нової ролі вивчення і викладання іноземних мов у практичній площині викликало моніторинг стану вивчення іноземних мов та значну інтенсифікацію самого навчального процесу в Україні. Адже, як виявилось, однією з проблем української освіти є її невідповідність до використання інноваційних методів навчання в цілому та іноземних мов зокрема.

Бажання змінити старі підходи до навчання іноземних мов змусило українських педагогів і освітян шукати та розвивати нові напрямки методики викладання, враховуючи особливості специфіки предмета «Іноземна мова», а також специфіку діяльності обох взаємодіючих сторін. Назустріч викликам часу українські педагоги почали робити акцент на розробці ефективних моделей мовної освіти. На зміну старій, традиційній моделі формуються нові підходи до вивчення і викладання мов, які базуються на принципах багатомовності, мультикультурності та інтеркультурної компетентності.

У 2012 році Міністерство освіти та науки України і Британська Рада в Україні розпочали новий інноваційний проект «Шкільний вчитель нового покоління», направлений на концептуальні зміни в українській освіті. На сьогодні, 12 експертів із різних університетів працюють над новим навчальним планом і можливими шляхами викладання дисципліни «Іноземна мова». З іншого боку, усім стає зрозуміло, що успішна імплементація цього проекту можлива лише за умови якісної підготовки креативного й інноваційного вчителя. Усе це привертає увагу до проблеми підготовки та професійного розвитку сучасного учителя англійської мови.

Як показує наше попереднє дослідження, якісна підготовка та перепідготовка вчителя відіграють вирішальну роль у студентському

розвитку. Досліджуючи особливості підготовки учителів англійської мови в Університеті Порто (Португалія), ми зробили висновок, що деяким країнам вдалося створити успішну систему підготовки фахівця за рахунок кількох факторів: залучення найбільш талановитої молоді до вчительської професії та наступна посилена фахова підготовка та перепідготовка цієї молоді як майбутніх інструкторів.

Усе це є тим предметом, який потребує подальшого інтенсивного дослідження, а інститути та центри підвищення фахової підготовки учителів потребують створення та активізації їхньої діяльності.

СУЧАСНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ В КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Плотніков Є. О.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Одним із чинників тривалої уваги до таксономії Блума є її універсальність та гнучкість, оскільки цей засіб можна використати як для класифікації навчальних цілей, так і, наприклад, для формулювання та структуризації освітніх стандартів. Оригінальна таксономія складається з шести категорій, кожна з яких поділяється на низку підкатегорій. Разом вони утворюють сукупну ієрархічну структуру оцінки діяльності учня, у якій досягнення кожного більш складного вміння потребує оволодіння попереднім.

Реалізація кожної з таких категорій та підкатегорій опосередкована низкою об'єктивних та суб'єктивних факторів, аналіз яких є досить складним завданням, що виходить за межі нашого повідомлення. Нашою метою є лише короткий огляд сучасних поглядів на таксономію Блума та окреслення можливих орієнтирів для її застосування у практиці навчання іноземних мов.

У сучасних трактуваннях таксономії Блума [1,2,3] остання розглядається як двовимірна модель, а не традиційна ієрархічна структура. Одну з площин моделі утворює континуум когнітивних процесів людини, який співзвучний з базовими ідеями Б. Блума і складається з таких елементів, як: запам'ятовування, розуміння, застосування, аналіз, оцінка, творчість (у «класичному» варіанті – це знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез і оцінка). В межах цих шести елементів Л. Андерсон та Д. Кратвол [1] виділяють 19 когнітивних процесів, які конкретизують зміст кожного елементу:

- *запам'ятовування* (упізнавання, згадування);
- *розуміння* (інтерпретація, ілюстрування, класифікація, узагальнення, формулювання висновків, порівняння, пояснення);
- *застосування* (виконання, реалізація);
- *аналіз* (розрізнення, організація, виявлення ознак);
- *оцінка* (перевірка, критика);
- *творчість* (генерування, планування, продукування).

Інша площина моделі являє собою перелік ключових форм знань, які людина може отримати навчаючись. До таких знань автори відносять: фактичні (знання термінології та певних елементів), концептуальні (знання категорій, принципів, моделей та структур), процедурні (алгоритмів, методів та критеріїв використання) та метакогнітивні (стратегічні знання та самопізнання).

Поєднуючись, обидві площини утворюють певну таксономічну таблицю, використання якої дозволяє класифікувати навчальні цілі (на різних рівнях: від конкретного навчального завдання на занятті до навчальних дисциплін та циклів), діяльність та оцінювання завдяки зрозумілій та чіткій візуальній репрезентації моделі побудови навчального курсу або його складової. Така таксономія може бути використана

викладачами іноземних мов для аналізу навчальних дисциплін та корекції їх змісту, а також у багатьох інших ситуаціях.

Література:

1. A taxonomy for learning, teaching, and assessing : a revision of Bloom's taxonomy of educational objectives / [ed. by L. W Anderson, D. R. Krathwohl]. – New York : Longman, 2001. – xxix, 352 p.
2. Ferguson C. Using the Revised Taxonomy to Plan and Deliver Team-Taught, Integrated, Thematic Units / C. Ferguson // Theory into Practice. – Autumn 2002. – P. 238-243.
3. Krathwohl D. R. A revision of Bloom's taxonomy: an overview / D. R. Krathwohl // Theory into Practice. – Autumn 2002. – P. 212-218.

РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ ТА ПІДТРИМЦІ МОТИВАЦІЇ
УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Пономаренко О. В.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Мотивація відіграє провідну роль у вивченні іноземної мови, оскільки вона передбачає мотиви і мету, які є рушійними силами будь-якої діяльності. Роль вчителя полягає у використанні ефективних стратегій для мотивації учнів до вивчення іноземних мов.

Виділяють чотири етапи у процесі мотиваційного викладання іноземної мови, а саме: забезпечення основних передумов для мотивації, генерування початкової мотивації до вивчення мов, підтримка та захист мотивації, стимулювання позитивної ретроспективної самооцінки [1, с. 29].

Стратегії забезпечення основних передумов для мотивації включають у себе демонстрацію вчителем ентузіазму, серйозне ставлення до навчання учнів, формування особистих стосунків з учнями, формування співробітницьких стосунків з батьками, створення атмосфери підтримки в класі, згуртування колективу та формування норм поведінки в групі.

На другому етапі вчитель використовує стратегії генерування початкової мотивації до вивчення іноземної мови, а саме сприяє формуванню пов'язаних з вивченням мови цінностей, залучаючи до співпраці учнів з успішним досвідом вивчення іноземної мови; підвищує інтерес учнів до процесу вивчення іноземної мови; сприяє позитивному ставленню учнів до носіїв мови, їх культури та цінностей; допомагає учням усвідомити важливість знання іноземної мови для самореалізації у сучасному суспільстві; створює для учнів ситуації успіху у процесі опанування мовою; адаптує навчальні матеріали до рівня розвитку та інтересів учнів; навчає учнів стратегіям успішного вивчення іноземної мови тощо.

На третьому етапі мотиваційного навчання іноземних мов роль вчителя полягає у підтримці та захисті мотивації учнів. З цією метою вчитель практикує стимулююче і цікаве навчання, яке досягається відмовою від монотонності, збільшенням привабливості завдань; пояснює мету завдань та стратегії їх виконання; використовує метод укладання контракту з учнями; забезпечує учням успішний досвід; стимулює впевненість учнів у їхніх навчальних можливостях, ознайомлюючи їх з різними стратегіями навчання; допомагає зменшити мовну тривогу; уникає принизливої критики учнів; збільшує мотивацію учнів, стимулюючи співпрацю в групі та активно підтримуючи їх автономію; сприяє розвитку самомотивації учнів тощо.

Забезпечивши перші три етапи мотиваційного навчання, вчитель має працювати над тим, щоб стимулювати позитивну ретроспективну самооцінку учнів, шляхом заохочення останніх пояснювати свої невдачі недостатнім докладанням зусиль, а не браком здібностей; забезпечення позитивного інформаційного зворотного зв'язку з учнями; використання оцінки для мотивації, а не для демотивації учнів тощо.

Таким чином, лише за умови імплементації вчителем всіх складових мотиваційного циклу викладання іноземних мов у своїй діяльності можливо забезпечити стійку мотивацію учнів до вивчення іноземних мов.

Література:

1. Dornyei Z. Motivational strategies in the language classroom / Zoltan Dornyei. – Cambridge University Press, 2001. – 155 p.

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОГРАМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ІТАЛІЇ

Постригач Н.О.

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Рада Європи докладає значних зусиль для якісного посилення оволодіння іноземними мовами в країнах Європейського Союзу. Розробляються і реалізуються довготермінові програми мовної освіти. У цілому можна стверджувати про уважне та ретельне ставлення європейських інституцій та працівників сфери педагогічної освіти і мовної освіти, зокрема, до питань підготовки вчителів іноземних мов, визначення ролі і функцій володіння іноземними мовами в сучасному світі та підготовки кваліфікованих спеціалістів для реалізації поставлених завдань.

Метою даної наукової розвідки став аналіз рівня оволодіння іноземною (англійською) мовою італійськими вчителями початкової школи у програмах підвищення кваліфікації.

Історичні, економічні та географічні причини сприяли розвитку багатомовного середовища в Італії: мовне розмаїття є характерним для даної країни і мов меншин (албанська, каталонська, німецька, грецька, хорватська, словенська, французька, франко-провансальська, фріульська (Friulan), ладинська (Ladin), окситанська (Occitan) й сардинська (Sardinian)). Ці мови були офіційно визнані в Законі № 482 (ст. 2,

15/12/1999). Деякі з груп меншин, що розмовляють цими мовами, розвивали різноманітні практичні заходи впродовж багатьох років. Однак, новому закону надана можливість сприяти формуванню нових стратегій, орієнтованих на двомовність, хоча їх реалізація значно варіюється. Основна мета нинішньої програми підвищення кваліфікації для вчителів початкових класів – яка була встановлена відповідно до директив, що містяться в документі колишньої Служби комунікації на рівні міністрів (Comunicazione di Servizio Ministeriale) № 1446 від 29 липня 2005 р. - полягає в розвитку лінгвістичних та комунікативних компетенцій (англійська мова) вчителів в якості незалежних користувачів на пороговому рівні (B1) CEFR (Common European Framework of Reference), а також для забезпечення їх основами методики викладання іноземної мови. Цей складний проект був розділений на три основних операційних етапи: оцінка компетенцій початкового рівня, функціонування мовних курсів різної тривалості для різних рівнів мовної компетенції (A1, A2, B1) і остаточне оцінювання.

Відмітний елемент мовної програми полягає в культурному та професійному досвіді учнів, самокваліфікованих і досвідчених учителів, які потенційно є плідним ресурсом для ідей, поглядів і пропозицій, які можуть бути використані для збагачення їхнього власного викладання й сприяння розвитку більш мотивуючого контексту навчання. Враховуючи все це, було запропоновано мовний навчальний план, який розроблений спеціально для викладання англійської мови у початковій школі, і спрямований на тих вчителів, які вже мають певні знання мови. Як відомо, рівні мовної компетенції серед вчителів, які беруть участь у програмі, далеко не однорідні. Для дослідження було взято початковий рівень компетенції, відповідний рівню A1 Загальної Європейської Рамки, що призводить до оволодіння мовою на рівні A2 як кінцевого рівня компетенції, якого повинні досягти слухачі цих курсів.

Результати проведеного дослідження засвідчили, що спільна робота та інтерактивні підходи створили продуктивну динаміку змісту курікулуму в початкових школах, сприяли розвитку ефективної практики "інтегрованого" викладання та навчання іноземної мови.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ВПРАВИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Ролік А.В.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Мета даної статті полягає в тому, щоб показати різницю між навчанням іноземній мові та навчанням перекладу та розглянути основні види перекладацьких вправ.

Основна увага при навчанні перекладу звертається не на мовні форми, а на функціональний зміст думки, вираженої в конкретному мовленнєвому творі. З цього результує, що головним завданням є робота над розумінням, з одного боку, і над втіленням уявленої думки в мовні форми - з іншого.

Пристаюючи до практичного перекладу бажано мати два різних, але близьких за змістом тексти. Один з цих текстів перекладається усно на занятті в класі при фронтальній роботі зі всім класом під керівництвом учителя. В ході цього перекладу вчитель вносить поправки, уточнення, пояснення і пропонує остаточний варіант перекладу для кожного речення.

Другий аналогічний текст необхідно використовувати для писемного перекладу вдома з наступним його редагуванням в класі.

Ще одним типом вправ є завдання по вибору оптимального варіанту перекладу з декількох запропонованих. Найбільш ефективна, на наш погляд, вправа з кількох паралельних текстів: оригіналу і декількох його перекладів, розміщених стовпчиками.

Складення оптимального варіанту перекладу в цілому з

оптимальних варіантів перекладу окремих фраз передбачає ще одне специфічне вміння, а саме вміння створити максимально зв'язний, логічнопослідовний текст. Тому, перш ніж обирати оптимальний варіант перекладу з перекладів окремих висловлювань, доцільно перевірити вміння учнів будувати правильну тематичну послідовність.

Перекладацькі вправи можна розділити на підготовчі і практичні. Підготовчі перекладацькі вправи являють собою набір окремих висловлювань чи текст, в якому представлені складні для перекладу місця, що потребують застосування відповідних перекладацьких прийомів. Відповідно мета цих вправ полягає в розвитку умінь і навичок подолання цих складностей, список і характер яких визначається конкретною комбінацією мов.

Практичні перекладацькі вправи дозволяють здійснити перекладацькі дії у всіх їх фазах. Так, наприклад, взявши для письмового перекладу невеликий оригінальний текст середньоїскладності, викладач має можливість разом з учнями здійснити попереднє орієнтування стосовно наступних перекладацьких завдань. Перш за все уточнюється жанр вихідного тексту та його основні особливості. Виділяються політичні, суспільні, історичні реалії, обговорюються можливі способи їх перекладу, якщо можливо, то декілька варіантів. Визначаються місця оригіналу навантажені найбільш функціонально, що вимагають максимально повного відтворення в перекладі.

Після завершення перекладу редагується текст, наступає фаза контролю. В процесі редагування на базі зіставлення вихідного тексту і тексту перекладу усуваються недоліки в перекладі, підсилюється зв'язність тексту перекладу, вносяться корективи в тематичний ланцюжок, вводяться необхідні лексичні засоби, які слугують для зв'язку попереднього з наступним.

Подібні вправи відіграють надзвичайно велику роль в розвитку

перекладацьких вмінь, які, як зазначалось вище, полягають, з одного боку, в передачі даного змісту засобами іншої мови, зберігаючи при цьому основну функцію висловлювання.

НМК З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ ДЛЯ УЧНІВ 6 КЛАСУ ЗНЗ

Сидоренко М.М.

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Навчально-методичний комплекс з німецької мови (авторів М.М.Сидоренко, О.А.Палій), створений для учнів 6 класу загальноосвітніх начальних закладів, орієнтований на розв'язання завдань, які визначені Концепцією навчання другої іноземної мови, та покликаний сформувати комунікативні вміння і розвинути навички, обумовлені чинною програмою з німецької як другої іноземної мови.

До НМК з німецької мови для учнів 6 класу основної школи входять: підручник; робочий зошит; методичний посібник для вчителя; аудіо запис діалогів, пісень, текстів для читання та аудіювання; програмовані комп'ютерні навчальні матеріали, розроблені на основі найбільш відомих безкоштовних авторських програм Hot potatoes, Articulate, Captivate.

Підручник є складником зазначеного НМК і має комунікативне спрямування. Він містить: вступ; основну частину; граматичний довідник; рекомендації для проведення ігор; німецько-український словник.

Розділи підручника розпочинаються з увідних сторінок, які презентують тему: перша сторінка розділу представляє назву теми та окреслює завдання, що ставляться перед учнем під рубрикою „Hier lerne ich“. Наступна сторінка – це робоча увідна сторінка, яка вводить в тему, тобто під час виконання різноманітних цікавих завдань з використанням різнокольорових малюнків учень занурюється в тему.

Кожен розділ складається з певної кількості уроків для подання, відпрацювання, закріплення, узагальнення навчального матеріалу, а також матеріал для формування навичок та розвитку вмінь в аудіюванні, говорінні, читанні і письмі. Навчання цих видів мовленнєвої діяльності здійснюється паралельно та взаємопов'язано.

У підручнику пропонуються вправи для допитливих «Für Wissbegierige», де учні зможуть дізнатися багато нового та цікавого з життя однолітків у Німеччині, що сприяє розвитку пізнавальних та інтелектуальних здібностей учнів.

Автори передбачили в кінці кожного розділу підручника сторінки «Teste dein Deutsch!», де подаються завдання для самостійного контролю засвоєного матеріалу, та «Das kann ich schon», де зібрано основні лексичні вирази й граматичні структури, що були опрацьовані у розділі.

Робочий зошит дозволяє учням на уроці та вдома, самостійно або під керівництвом учителя закріпити мовний матеріал, виконуючи різноманітні письмові вправи.

Методичний посібник для вчителя містить: календарно-тематичне планування навчального матеріалу за підручником; методичні вказівки та пропозиції щодо проведення окремих видів роботи і виконання певних видів вправ; пропозиції щодо організації мовних, комунікативних ігор; ключі до завдань підручника; тексти для аудіювання; матеріали для копіювання.

Аудіо додаток містить тексти підручника, пісні, вірші, діалоги, фонетичні вправи, тексти для аудіювання.

Комп'ютерні навчальні матеріали доповнюють НМК, роблять його більш дієвим і ефективним. Авторами розроблено тренувальні та тестові комп'ютерні навчальні матеріали на основі безкоштовних програм-оболонок, як от Hot potatoes, Text toys, Articulate, Captilate тощо.

Сподіваємося, підручник задовольнить основні потреби учнів: комунікативні, пізнавальні, емоційні, при цьому навчання буде виконувати мотиваційну функцію.

ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ

Солодчук А.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

З плином часу в багатьох країнах світу, система функціонування і роль школи змінилися. Закономірно що, того ж очікували і від вчителів. Вчителів зобов'язували викладати в класних кімнатах, котрі більшою мірою відносяться до різних культур, удосконалити використання інформаційних та комунікативних технологій у навчанні, задіювати батьків до співпраці зі школою.

Професійний розвиток вчителів вийшов далеко за рамки простих семінарів і розширився в надійну систему безперервної освіти. Існує зростаючий інтерес перетворення шкіл на навчальні організації в яких вчителі могли б на систематичній основі ділитися досвідом і знаннями. Педагоги повинні розуміти концепції в процесі професійного розвитку і що це означає для освіти. Національна рада з розвитку персоналу (2007) створила комплект з дев'яти стандартів за яким відбувається професійний розвиток. Він включають в себе зміст знань та якість викладання, науково – дослідну основу, співпрацю та різноманітні освітні потреби, середовище навчання студента, участь сім'ї, оцінку і підвищення кваліфікації вчителів. Тим не менш, ще не існують відповідні органи, які б могли поконтролювати користь таких заходів для розвитку системи освіти в цілому.

Професійний розвиток відноситься насамперед до особистісного розвитку.

Як зауважує Глатгорн, за рахунок підвищення досвіду в якості вчителя людина систематично підвищила свої професійні навички через перевірку вчительських здібностей. На відміну від кар'єрного розвитку, професійний розвиток визначається як зростання, що відбувається через цикл розвитку вчителя. Крім того, професійний розвиток та такий що, організований в процесі викладання сприятимуть подальшому підвищенню педагогічного досвіду вчителів [2].

Ця перспектива, деякою мірою, є новою для професійного викладання та підвищення кваліфікації оскільки складається з короткострокових курсів та гуртків, котрі пропонують вчителям поповнити знання новою інформацією щодо певних аспектів їх роботи [1]. Чемпіон стверджував що, безперервні можливості та досвід попередніх років, для професійного розвитку вчителів, сприяла їх систематичному росту і розвитку [3].

Багато хто називає такі драматичні зрушення новим образом або новим модулем педагогічної освіти у професійному зростанні вчителів (кохран, льюіс).

Значна частина досліджень щодо професійного розвитку пов'язана з успішністю студентів. Змінні тенденції до навчання в школі пов'язана з рівнем навчання в класі, із навчальними стратегіями, класним керівництвом, розробкою навчальних програм, студентськими базовими знаннями та мотиваціями. Думки дослідників розходяться щодо ступеня такого зв'язку.

Файфілд і Кадзіер вважають що, ефективний професійний розвиток вчителів це - тривалий аспект навчання в класі, логічно інтегрований і поєднаний з педагогічним досвідом вчителів та їх цілями, який відповідає стандартам та оцінкам інших ініціативних реформ.

Професійний розвиток вчителів вважають безперервним об'єктом уваги, що узгоджується з найкращою передовою педагогічною практикою.

Література:

1. Брукфілд С. Потужність критичної теорії для навчання дорослих і викладання. Великобританія: Мак Гру - Хіл освіта. 2005 р.
2. Глатгорн А. Спільний професійний розвиток: Реег зосереджені параметри росту вчителів. Навчальне Лідерство, 1987 р. № 3
3. Чемпіон Р . Вживаючи заходів: реальна міра ефективності програми підвищення кваліфікації полягає в тому, що учасники вивчили / Журнал розвитку персоналу, 2003 р. № 24.

ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Старовойтова О.В.

Уманський державний педагогічний університет ім.П.Тичини

Педагогічна професія вимагає особливої чутливості до постійно оновлюваних тенденцій суспільного буття, здатності до адекватного сприйняття потреб суспільства і відповідної корекції навчально-виховної діяльності.

Проблема професійного та особистісного розвитку майбутніх учителів іноземної мови постає особливо гостро, оскільки пов'язана з новітніми тенденціями розвитку світового співтовариства. Розвиток міжнародного співробітництва суттєво збільшив визнання необхідності оволодіння іноземними мовами та вплинув на соціальний статус іноземної мови як навчального предмета. А це в свою чергу, збільшує відповідальність учителя іноземної мови. Його завдання тепер – не тільки допомогти оволодіти іноземною мовою як засобом спілкування, але й формувати особистісне ставлення учнів до культури іншого народу, його менталітету, цінностей, особливостей організації життя.

Розглядаючи питання про професійну компетентність учителя іноземних мов правомірно сказати про те, що відрізняє саме цього вчителя – це сформована іншомовна комунікативна компетенція.

До комунікативної компетенції входять: мовленнєва компетенція; мовна компетенція; соціокультурна компетенція.

Однак ці види компетенцій, в свою чергу, також включають цілий ряд компетенцій. Мовленнєва компетенція передбачає здатність сприймати й породжувати іншомовні тексти згідно з поставленим чи виниклим комунікативним завданням, яке включає ситуацію спілкування й комунікативний намір. Вона базується на чотирьох видах компетенції: в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі.

Як відомо, мовна (лінгвістична) компетенція передбачає знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації. Мовна компетенція також є інтегративною і включає цілий ряд компетенцій: лексичну, граматичну, фонологічну й орфографічну.

Соціокультурна компетенція охоплює такі види компетенцій як країнознавча і лінгвокраїнознавча. Країнознавча компетенція – це знання історії, географії, економіки, державного устрою, культури країни, мова якої вивчається. Лінгвокраїнознавча включає в себе знання про основні особливості соціокультурного розвитку країни, мова якої вивчається, на сучасному етапі; і вміння підпорядковувати свою мовленнєву поведінку у відповідності з цими особливостями.

Всі зазначені види компетенцій, що входять до складу іншомовної комунікативної компетенції, мають бути сформовані у людей, що вивчають іноземну мову, але окремі дослідники включають, крім вище згаданих компетенцій ще й лінгвометодичну компетенцією; особистісну, яка передбачає усвідомлення значущості ролі вчителя; соціальну (здатність затверджувати статус свого предмета в освітній концепції України); спеціальну, яка, в свою чергу, поділяється на мовну (доскональне

володіння вчителем мовою, його вміння навчити інших) і філологічну компетенції (володіння самими сучасними теоретичними знаннями з культурології) та дидактико-методичну, до якої відносяться володіння сучасними принципами комунікативної дидактики, орієнтованої на когнітивний підхід, при якому учень є суб'єктом навчального процесу.

Отже, професійна компетентність учителя іноземних мов полягає в наявності сформованої іншомовної комунікативної компетенції, яка входить до складу когнітивно-технологічного компоненту.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПЕДАГОГА

Терещенко В.Я., Ящук О.П.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Національний авіаційний університет

Компетентнісний підхід можна розглядати не тільки як засіб оновлення змісту педагогічної освіти, але і як механізм приведення його у відповідність до вимог сучасності. Він вносить суттєві корективи в організацію процесу підготовки майбутніх педагогів, надає йому діяльнісний, практико-орієнтований характер. Компетентнісний підхід дозволяє сформуванню якісно нової моделі фахівця, затребувану суб'єктами педагогічної освіти (студентами, викладачами), споживачами освітніх послуг (учнями та їх батьками) і сучасним суспільством.

Необхідно формувати такі види компетентності:

- професійна або функціональна – характеризується професійними знаннями та вміннями їх реалізовувати;
- інтелектуальна – виражається у здатності до аналітичного мислення і здійснення комплексного підходу до виконання своїх обов'язків;
- ситуативна – вміння діяти відповідно до ситуації;

- часова – вміння конструювати програму досягнення мети в часовому просторі, правильно визначати витрати часу;
- соціальна – передбачає формування комунікаційних та інтеграційних здібностей, вміння підтримувати відносини, допомагати.

Оскільки сучасна освіта має антропоцентричний характер спрямований на формування мультикультурної особистості поняття багатомовна компетенція і полікультурна компетенція набувають нового, більш важливого лінгводидактичного статусу.

ДО ПИТАННЯ ПРО МОДЕЛЮВАННЯ ЗАНЯТТЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Удовиченко Н.К.

Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя

Сучасне заняття з іноземної мови є серією взаємопов'язаних кроків, спрямованих на розвиток комунікативних умінь та навичок відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, навчальної програми, і будується залежно від конкретних потреб і умов навчання. У процесі планування заняття необхідно враховувати такі головні чинники: мовний рівень цільової аудиторії; місце, яке посідає заняття в системі занять; мовний матеріал і послідовність роботи над ним; навички та вміння, які слід розвивати на занятті; форми тренувальної роботи, режими організації взаємодії; матеріал підручника, наочність, аудіо- та відеоматеріали, навчальні комп'ютерні програми та інші навчальні матеріали; форми контролю досягнутих компетентностей.

У німецькій дидактиці розглядаються різні моделі побудови заняття з іноземної мови. Основним ритмом заняття вважається: вступ (організація, мотивація), основний етап (розвиток навичок, конкретизація, систематизація, семантизація, тренування, застосування тощо), закріплення результатів (контроль, презентація досягнень, рефлексія,

підведення підсумків тощо). Ця лінійна модель заняття (lineares Modell) є найпоширенішою і використовується на початкових етапах навчання іноземної мови.

Для тих, хто сприймає і опрацьовує матеріал досить повільно, викладач може спланувати заняття за циклічною моделлю (zyklisches Modell/patchwork-Modell), коли він мотивує студентів, активізує їхні попередні знання на початковому етапі, переходить до опрацювання мовних структур та елементів і пропонує застосувати їх у мовленні. Потім викладач знову мотивує студентів до опрацювання інших мовних засобів, їм презентується нова інформація у вигляді текстів, аудіо-, відеоматеріалів, в яких вони знаходять ці засоби і в подальшому систематизують і закріплюють їх.

Планування заняття для незалежних користувачів (рівень B 1- B 2) можна здійснити за так званою моделлю бумерангу (Boomerang-Modell), яка передбачає активне мовлення одразу після початкового етапу. Викладачу необхідно створити аутентичну комунікативну ситуацію, поставити завдання або симулювати проблему, яку студенти мають вирішити за допомогою мовних засобів. А вже потім вони самостійно аналізують та систематизують матеріал, виводять граматичні правила. Оскільки для успішного оволодіння мовою важливими є аспекти усвідомлення та автономії того, хто навчається, така модель сприяє розвитку пізнавальної активності, здогадки. Вона подібна до природнього опанування рідною мовою, моделі занурення або випереджувального навчання. Крім того, такі заняття є діяльнісно-орієнтованими, тому що студентам необхідно діяти відповідно до реальної життєвої ситуації або виконати особистісно значимі завдання. Основою такого заняття є мовна взаємодія: робота в парах, в групах, проектна робота.

Успіх заняття буде залежати від того, чи знайде викладач у конкретній ситуації підбір чинників, який найкраще пасуватиме. Від цього

і залежить його професіоналізм, методична компетентність. Різноманітні структури та моделі занять допомагають викладачу підвищити мотивацію та активність студентів, перетворюють аудиторію на тренувальний майданчик і наближають студентів до реального життя.

Література:

1. DLL 06 Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung /Karin Ende, Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin, Imke Mohr. Fort- und Weiterbildung weltweit. – München: Klett-Langenscheidt, 2013. – 152 S.

TEACHERS' CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN THE UNITED KINGDOM

Khalymon I.Y.

Nizhyn State Mykola Gogol University

The continuous growth of professionals' knowledge and skills is an essential part of improvement in all professions, and teaching is no exception. British Department of Education, British Council and other organisations pay much attention to teachers' continuing professional development (CPD) and regard it as a route to excellence. CPD is seen as: continuous; the responsibility of the individual teacher; evaluative rather than descriptive; an essential component of professional life, not an extra [1, p. 5].

An important part of CPD is having a recognised framework of stages and pathways through which one can progress. The British Council suggests a framework consisting of six stages [1, p. 9]: 1) Starting – learning the principles; 2) Newly qualified – consolidating skills taught on the teacher-training course; 3) Developing – building confidence and skills; 4) Proficient – demonstrating confidence, experience and reflection; 5) Advanced – exemplifying good practice; 6) Specialist – leading and advancing. Each stage is described in terms of teachers' characteristics, their needs and goals, priority focuses at the stage, areas where teachers could improve. Using the framework is seen as part of a

cycle of reflective practice. Teachers can identify the stage they are at and compare their skills, behaviour and knowledge to those represented in the framework and in this way –identify what areas of development they might need to focus on.

The main areas of CPD are: 1) developing a reflective approach to work; 2) expanding skills and knowledge through working with resources; 3) sharing and learning with other teachers; 4) participating in training workshops and courses.

Different types of CPD have different outcomes, e.g.:

- reflection as a process of self-observation and self-evaluation (by means of teacher diary or blog, recording lessons, student feedback) helps identify and explore one's own practices and underlying beliefs and thus may then lead to changes and improvements in teaching;
- observation (either formal or peer) gives a fresh perspective on teaching and helps identify areas for further development;
- small-scale action research can help find out more about classroom processes and so develop professional understanding and skills;
- networking in one's school, community or online, membership in professional associations offer a range of activities for development and possibility to discuss common issues and share experience with other teachers;
- conferences give an opportunity to meet and talk with other teachers and learn from sessions given by experts and share one's own experience;
- workshops, seminars, webinars stimulate everyday teaching with new classroom ideas and reflection on practice;
- training courses (including on-line courses) help make significant progress in teaching;
- mentoring a less experienced colleague and teacher training is good developmental activity.

The wide range of CPD activities ensures that every professional at every stage of their career can find their own route to excellence which suits their own interests and availability of time. These and many other ideas and free on-line resources can be found at <http://www.teachingenglish.org.uk/> and other British Council related sites and can be used by Ukrainian teachers for their CPD.

References:

1. Going forward: Continuing Professional Development for English Language Teachers in the UK / G. Davidson, F. Dunlop, D. H. Soriano – British Council, 2012. – 23 p.

МОТИВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Чувакова Т.Г., Абрамович А. М.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Важливою передумовою успішності уроку є знання вчителем вікових характеристик молодших школярів, а саме:

- фізичний розвиток учнів;
- психологічні особливості (активність, темперамент, естетичні уподобання тощо);
- пізнавальні здібності (спостережливість, увага, пам'ять, мислення, уява);
- рівень комунікативного розвитку дитини у рідній мові;
- рефлексію, самооцінку, самоконтроль;
- пізнавальні інтереси і мотиви учіння [1, 148].

Однією із основних вимог до побудови уроку з іноземної мови у початковій школі є передбачення мотиваційного забезпечення навчальної діяльності. Насамперед учитель досягає її шляхом цікавого матеріалу, який відображає світ дитини та коло її інтересів. Водночас матеріал уроку має бути потенційно перспективним: 1) для взаємозв'язку навчання, освіти,

виховання і розвитку учня та 2) для організації навчальної діяльності різних видів складності [1, 151].

На уроці мають бути створені умови для стимуляції потреби молодших школярів у грі, яка зумовлює мимовільний характер засвоєння мовного матеріалу.

Формування лексико-граматичних навичок та мовленнєвих умінь вимагає інтенсивності навчальних дій учнів класу. Серед основних елементів інтенсивного навчання слід виділити моделювання ситуацій взаємодії з британськими школярами, використання музичного компонента навчання, використання прихованих форм контролю (конкурси, змагання, гра, малювання).

Серед компонентів мотиваційного забезпечення навчальної діяльності слід виділити активізацію розумово-мовленнєвої діяльності учнів. Їй сприяють такі фактори:

- інформативність та змістовність навчального матеріалу, його доступність та відповідність віковим інтересам учнів;
- усвідомлення учнями своїх навчальних дій;
- виконання вправ з елементами проблемності (вибір правильного варіанта, встановлення логічної послідовності дій, відгадування ребусів, кросвордів);
- формування умінь самостійної діяльності учнів (творчі завдання у робочих зошитах, виконання проєктів).

Важливою вимогою успішної діяльності на уроці є сприятлива емоційна атмосфера класу. Завданням учителя є створити психологічно сприятливий клімат на уроці, вміти бути терплячим, доброзичливим та артистичним.

Література

1. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2005. – С. 148-151.

MODERN SECOND-LANGUAGE METHODS AND APPROACHES

I.Y. Shcherban

Pavlo Tychyna Uman State University

Teaching English as a foreign language (TEFL) refers to teaching [English](#) to students whose [first language](#) is not English. TEFL usually occurs in the student's own country, either within the [state school](#) system, or privately, e.g., in an after-hours [language school](#) or with a [tutor](#).

Second language learners vary greatly in their acquisition of the new language. There are several predictable stages that have been identified as the learner progresses towards language proficiency. Krashen and Terrell discuss three: comprehension, early production, and extending production [1]. “Extending production” actually leads to what others have described as “intermediate” and “advanced” stages of development. These two stages can be presented as “early intermediate” and “intermediate” and “early advanced” and “advanced”. There is little argument that second language learners proceed from a relatively silent period that may last several months, through a period of limited production of the new language (although their receptive language may already reflect greater proficiency their expressive language), and periods of production and comprehension of increasingly complex grammar and vocabulary. Every student is an individual as he/she progresses through the continuum of development.

TEFL teachers define four general orientations among modern second-language methods and approaches:

1. **Structural / Linguistic** – based on beliefs about the structure of language and descriptive or contrastive linguistics. Involves isolation of grammatical and syntactic elements of L2 taught either deductively or inductively in a predetermined sequence. Often involves much meta-linguistic content or "learning about the language" in order to learn the language.

2. **Cognitive** – based on theories of learning applied specifically to second language learning. Focus is on the learning strategies that are compatible with the learners own style. L2 content is selected according to concepts and techniques that facilitate generalizations about the language, memorization and "competence" leading to "performance".

3. **Affective / Interpersonal** – based on the psychological and affective pre-dispositions of the learner that enhance or inhibit learning. Emphasizes interaction among and between teacher and students and the atmosphere of the learning situation as well as students' motivation for learning. Based on concepts adapted from counseling and social psychology.

4. **Functional / Communicative** – based on theories of language acquisition, often referred to as the "natural" approach, and on the use of language for communication. Encompasses multiple aspects of the communicative act, with language structures selected according to their utility in achieving a communicative purpose. Instruction is concerned with the input students receive, comprehension of the "message" of language and student involvement at the students' level of competence.

Literature

1. English as a Second Language. – Режим доступа : [https://www.sedl.org/tft/ Training.../ ESL.doc](https://www.sedl.org/tft/Training.../ESL.doc)
2. Theoretical Orientations to L2 Methods & Approaches. – Режим доступа : <http://moramodules.com/ALMMMethods.htm>

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

науково-практичного семінару

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

26 березня 2015 року

Тираж виготовлено з оригінал-макету замовника

Підписано до друку